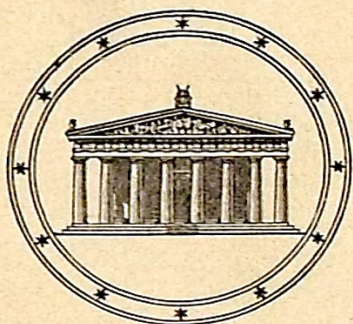

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1885

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1886

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΡΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΡΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΡΡΩΙΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 26 Ἰανουαρίου 1886
ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10^η π. μ. συνελθόντων ἐταίρων
πεντήκοντα ἕξ, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ πρόεδρος Ἄλ.
Κοντόσταυλος ὡς ἑξῆς·

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Ἀσμένως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ χαιρετίσω ὑμᾶς ἐξ ὀνόματος
τοῦ συμβουλίου καὶ κατὰ τὸ νέον τοῦτο ἔτος καὶ ἐνταύτῳ νὰ
ὁμολογήσω ὑμῖν χάριτας διὰ τὴν ἐνταῦθα προσέλευσιν ὑμῶν,
ἣτις, γενομένη ἐν μέσῳ τῶν σπουδαίων πολιτικῶν περιστάσεων
εἰς τὰς ὁποίας διατελοῦμεν καὶ αἵτινες τόσῳ βαθέως καὶ τόσῳ
δικαίως συγκινοῦσι πάντας ἡμᾶς, ἀποδεικνύει, εἴ περ τι καὶ ἄλλο,
τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν ὑμῶν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐταιρίας.

Τὴν λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρτι
λῆξαν ἔτος θέλετε ἀκούσει εὐθὺς ἀμέσως παρὰ τοῦ ἀξιότιμου
γραμματέως τοῦ συμβουλίου, τοῦ ὁποίου τὴν πλήρη μαθήσεως
καὶ χάριτος ἐνταύτῳ ὀμιλίαν ἀκολουθοῦμεν ἀνέκαθεν πάντες μετὰ
τόσης ἡδονῆς.

Ἄλλὰ εἰδήσεις περὶ ἀπροσδοκῆτων οὕτως εἰπεῖν, τουτέστι περὶ
ἀπροόπτως πως ἐπερχομένων ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων καὶ
τοιαύτας οἷας ἄλλαι ἐρευνητῶν τῆς ἀρχαιότητος ἐργασίαι ἐκ δια-
λειμμάτων παρέσχον, δὲν θέλετε ἀκούσει, διότι τοιαύτας, κατὰ

γενικὸν κανόνα τοῦλάχιστον, δὲν δύνασθε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔτι καὶ ἐν ὄσῳ τὰ μέσα τῆς Ἑταιρίας ἔχουσιν ὡς νῦν, ν' ἀναμείνητε παρ' ἡμῶν.

Καὶ ὄντως, ἀξιότιμοι Κύριοι, εἰς τοὺς ἄλλους τούτους ἐρευνητάς, εἴτε ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα, εἴτε ἰδιῶται οὗτοι τυγχάνουσιν, εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐπιδίδωνται εἰς παρακεκινδυνευμένας ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα ἐργασίας, διότι στάδιον ἀπερίοριστον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν εἶναι ἡ μελέτη καὶ ἡ ἀναζήτησις τῶν ἀρχαιολογικῶν λειψάνων ἐν γένει, ἄνευ ἄλλης τινὸς οἰαζδῆποτε ὑποχρέωσεως, καὶ δύνανται ἐπομένως οἱ ἐρευνηταὶ οὗτοι νὰ προβαίνωσιν ἀκωλύτως, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων ἱστορικῶν παραδόσεων, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων, δύνανται, λέγω, νὰ προβαίνωσιν ἀκωλύτως εἰς πᾶσαν ἐρευναν, ἣτις ἐνδέχεται νὰ παρέχῃ ἐλπίδα ἀρχαιολογικοῦ τινος οἰουδῆποτε ἀποτελέσματος.

Ὡς πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ὁμως ἡμῶν, πάντες βεβαίως θέλετε ὁμολογήσει, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως, διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιδίδεται, κατ' ἀρέσκειαν, εἰς τὴν ἱκανοποίησιν πάσης ἀδιακρίτως ἀρχαιολογικῆς περιεργείας, ἀφοῦ τὰ κύρια αὐτῆς ἔργα εἶναι, ὡς γνωστόν, ἄλλα, συνιστάμενα ἰδίως καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν συντήρησιν, τὴν διάσωσιν καὶ τὴν περι-συναγωγὴν τῶν ὑπαρχουσῶν ἀρχαιοτήτων.

Καὶ τοὶ δὲ ἀναγνωρίζω, ὅτι δεύτερον αὐτῆς καθῆκον καὶ ἐπίσης βεβαίως οὐσιῶδες, εἶναι καὶ ἡ ἀναζήτησις τῶν κεκαλυμμένων ἔτι ἀρχαίων μνημείων, πρόδηλον καὶ ἀναντιρρήτον οὐδὲν ἦττον ὑπάρχει, ὅτι ἡ ἀναζήτησις αὕτη πρέπει ν' ἀφορᾷ κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ μνημεῖα ἐκεῖνα τῆς ἀρχαίας ἱστορίας καὶ τῆς ἀρχαίας τέχνης, τὰ ὅποια, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς πρωτεύουσι κατὰ τὴν σημασίαν, παρέχουσιν ἐξ ἐτέρου ἔχνη ἐμφανῆ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν καὶ ἐπισύροντα τοιοῦτοτρόπως τὰς ὄψεις καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ παρατηρητοῦ, ἐπιβάλλουσιν εἰς πᾶσαν τὰ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐπιτετραμμένην ἀρχὴν τὸ ἀναμφισβήτητον καθῆκον τῆς πρὸ παντὸς ἄλλου περαιτέρας ἀνερευνήσεως καὶ ἀνακαθάρσεως τῶν μνημείων τούτων.

Οὕτω δέ, ὅποιαν γνώμην ἦτο δυνατόν νὰ ἐξενέγκωσιν οἱ τε

ἡμεδαποὶ καὶ οἱ ἄλλοδαποὶ ἀρχαιοδίφαι περὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἑταιρίας, ἐὰν ἐβλεπον αὐτὴν νὰ καταγίνηται εἰς ἀναζητήσιν, δὲν θέλω νὰ εἶπω ἀτεκμάρτων, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ἀμφιβόλου ὑπάρξεως ἀρχαιοτήτων καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξύ ἐβλεπον αὐτὴν νὰ παρορᾷ, θεωροῦσαν ὡς δευτέρου λόγου ἀξίαν, τὴν ἀνασκάσειν καὶ ἀνακάθασιν π. χ. τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἐκείνην τοῦ ᾧδεῖου τοῦ Ἡρώδου καὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, ἐκείνην τοῦ οὕτω καλουμένου γυμνασίου τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ ἀγορᾷ Ἀθηνῶν, περὶ ἧς ἰδιαίτερος θέλει ἐπασχολῆσει ὑμᾶς σήμερον ὁ κ. γραμματεὺς, ἐκείνην τῶν ἐν τῇ Ζεῆα τοῦ Πειραιῶς νεωσοίκων, ἐκείνην τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ, ἐκείνην τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀμφιαράου ἐν τῇ Ὠρωπίᾳ, ἐκείνην τοῦ ἐν Ἐλευσίνι ναοῦ καὶ τόσων ἄλλων μεγάλων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἱστορίας καὶ τῆς ἀρχαίας τέχνης, τῶν ὁποίων αὐτὰ ἤδη τὰ σωζόμενα λείψανα μαρτυροῦσιν ὄχι μόνον τὴν βεβαίαν ὑπαρξίν, ἀλλὰ καὶ τὴν σπουδαιότητα καὶ πρὸς τούτοις, ὡς πρὸς τινα ἐξ αὐτῶν καὶ αὐτὸ αὐτόχρημα τό τε ἱστορικὸν καὶ τὸ τεχνικὸν μεγαλεῖον.

Διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων, ἀξιότιμοι Κύριοι, οὐδὲν ἄλλο θέλω νὰ ὑποστηρίξω, εἰμὴ μόνον τὸ δικαίωμα οὕτως εἰπεῖν τῆς προτεραιότητος τὸ ὅποσον κέκτηνται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνασκαφαὶ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἐπομένως ἦν ἔχει ἡ Ἑταιρία ἡμῶν εἰς αὐτάς κατὰ πρῶτον λόγον νὰ τρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς. Ταῦτοχρόνως δὲ προτίθεμαι διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων ν' ἀποκρούσω καὶ τὴν μομφήν, τὴν ἐπὶ ἀκηδίᾳ ἢ καὶ ἐπὶ ἀρχαιολογικῇ ἀσοφίᾳ, ἣτις ἐκ διαλειμμάτων ἐξηνέχθη καὶ σχεδὸν πάντοτε παρά τινων ἐκφέρεται κατὰ τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν, εἰς πᾶσαν περίστασιν, καθ' ἣν ἄλλοι ἀρχαιολογοῦντες ἔτυχον νὰ περιέλθωσιν ἐν ταῖς ἀκωλύτοις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν αὐτογνώμοσιν ἀποπείραις αὐτῶν, εἰς εὐρήματα τὰ ὅποια κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διήγειραν τὴν κοινὴν περιέργειαν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐγένοντο ὑποκείμενα λόγων.

Ὅτι δὲ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν δὲν παραμελεῖ ἀπολύτως ἐν τῇ ἄλλῃ στενοχωρίᾳ αὐτῆς καὶ τὰς τῆς τελευταίας ταύτης φύσεως ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας, ὅταν θεωρῇ ὑπάρχοντας ἀποχρῶντας πρὸς

τοῦτο λόγους, ἀπέδειξε πολλάκις διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς προέβη, ὡς π. χ. εἰς τὸ Δίπυλον ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς ὠρισμένας ἄλλας θέσεις ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὡς ἐν Κορίνθῳ, ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Τανάγρα, ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν τῷ χωρίῳ Φοινίῳ τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καὶ ἀλλαχοῦ καὶ τελευταῖον, ἥτοι πέρυσιν ἐν αὐτῷ τῷ θαλασσίῳ βυθῷ κατὰ τὸν πορθμὸν τῆς Σαλαμῖνος. Ἄλλ' εἰς ταῦτα πάντα πλὴν τοῦ Διπύλου, δὲν ἐπέμεινεν, ὡς ἐνθυμείσθε, πολὺ καὶ περιωρισθῆ μᾶλλον εἰς ὀλιγοδάνους ἐρεύνας, δι' οὓς λόγους ἤδη ὑπέδειξα.

* Ἄν ἦτο δυνατόν, ἡ Ἐταιρία ἡμῶν νὰ πράττῃ πάντα τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῇ καὶ ταῦτα συγχρόνως καὶ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν, θὰ ἐπέδιδετο βεβαίως περισσότερον καὶ ἐπιμονώτερον καὶ εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ἐργασίας. Ἄλλὰ αἱ προαιρέσεις αὐτῆς ἔχουσ' δυστυχῶς ὄριον ἀνυπέβλητον τιθέμενον ἀναγκαίως ὑπὸ τοῦ μέτρου τῶν δυνάμεων τῆς· αἱ δὲ δυνάμεις αὐτῆς ἐπιβάλλουσιν ἀναποδράστως τὴν κατὰ τὰ εἰρημένα βαθμολόγησιν περὶ τὰς ἐργασίας, διότι ὄχι μόνον χρηματικούς πόρους δὲν ἔχομεν ἐπαρκεῖς, ὅπερ καὶ τὸ κυριώτερον, πρὸς πάσας τὰς ὑποδειχθείσας τοιαύτας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀκόμη προσωπικοῦ στερούμεθα, τὸ ὅποτον εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν ἐργασιῶν τούτων, καθ' ἃ καὶ ὁ κύριος γραμματεὺς θέλει λεπτομερέστερον ἀναπτύξει.

Κατὰ τὴν ἡμῖν ἐπομένως ὑπάρχουσαν δύναμιν καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ ἀπολύτως ἐπικείμενον καθῆκον, ἐλπίζομεν, ὅτι θέλομεν κριθεῖ παρά τε ὑμῶν, φίλοι ἑταῖροι, καὶ παρά παντὸς ἄλλου ἑταστοῦ τῶν πράξεων ἡμῶν, τῶν ὁποίων δίδομεν πρὸς ὑμᾶς σήμερον λόγον.

Νῦν παρακαλῶ τὸν κύριον γραμματέα νὰ παρέλθῃ εἰς τὸ βῆμα, ἵνα ἀναγνώσῃ ὑμῖν τὴν ἐτησίαν ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συμβουλίου. Τοῦτον δὲ θέλει διαδεχθῆ κατόπιν ὁ ἀκάματος καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πολύτιμος τῇ Ἐταιρίᾳ κύριος ταμίας, ὅστις θέλει ἐξηγήσει ὑμῖν λεπτομερῶς τὰ περὶ τῆς περιουσίας τῆς Ἐταιρίας καὶ τὰ περὶ τῆς χρηματικῆς τοῦ συμβουλίου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διαχειρίσεως.

Εἶτα δὲ ὁ γραμματεὺς Στέφανος Α. Κουμανούδης ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν·

Κύριοι,

Λέγομεν πρῶτον περὶ τῶν ἐταίρων, τῶν συνιστώντων τὴν Ἑταιρίαν.

Κατὰ τὸ ἤδη παρελθὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τὸ μητρῶν πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι νέοι ἐταῖροι δεκαοκτώ, πάντες, πλὴν δύο, ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων.

Ἐκ τοῦ ὄλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐταίρων ἀπέθαναν ἐν τῷ ἔτει, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, ἕξ.

Εἰς τοὺς ἀποθανόντας ἔχομεν δυστυχῶς νὰ καταλέξωμεν καὶ δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας, τὸν γενικὸν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων Παναγιώτην Σταματάκην καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Λύσανδρον Καφταντζόγλου.

Καὶ ὁ μὲν Σταματάκης ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας καὶ ἐνῷ ἔτι ἠλπίζοντο παρ' αὐτοῦ ἔργα ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογίας μείζονα τῶν ὅσα ἕως ἐσχάτων εἶχε τελέσει, ἀρπασθεὶς ὑπὸ τοῦ θανάτου παρέσχεν εἰς ἡμᾶς δικαίως λύπην πολλήν, εἰς ἔνδειξιν τῆς ὁποίας μέλλει κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου προσεχῶς νὰ στηθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ στήλη δαπάνη τῆς Ἑταιρίας· ὁ δὲ Καφταντζόγλου πλήρης μὲν ἡμερῶν ἀπῆλθε τοῦ βίου, ἀφοῦ πολλὰ ἔτη ἐχρημάτισε σύμβουλος τῆς Ἑταιρίας καὶ διὰ τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων, ἐφ' αἷς ἐτιμᾶτο καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ Πανελληνίου, ἐγένετο πλειστάκις χρήσιμος εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἐπιχειρούμενα ἔργα, ὁμολογεῖται δέ, ὅτι ἀποθνήσκων κατέλιπεν ὄντως, καὶ οὐχὶ κατὰ φρασεολογίαν μόνην, κενὸν εἰς τὸ Συμβούλιον ἡμῶν δυσαναπλήρωτον.

Ταῦτα μὲν οὕτω συντόμως. Συνδρομὴν δὲ τακτικὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους κατέβαλον ἐν ὄλῳ ἐταῖροι 144, καὶ δὴ 134 ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, 3 ἐκ τῶν ἐν Πειραιεῖ, 4 ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ 3 ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ. Ἐτι δὲ συνέδραμον

σωματεῖα τινὰ ἦτοι κοινὰ 7, ἐν οἷς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον, τέσσαρες ἱεραὶ μοναὶ καὶ δύο δῆμοι.

Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων ἐταίρων τε καὶ σωματείων καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐκάστου συνδρομῆς θέλουσιν ἀναγραφῇ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ μετ' αὐτῆς συνεκδοθῆ. Ἐξαιρετικῶς δ' ἐνταῦθα μνημονεύομεν δύο μείζονας συνδρομὰς, διδομένας τακτικῶς ἀπὸ ἐτῶν τῇ Ἐταιρίᾳ, τὴν χιλιόδραχμον τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου καὶ τὴν πεντακοσιόδραχμον τοῦ ἐν Πετροπόλει ὁμογενοῦς Ἰω. Κοντογιαννάκη. Ἐκτακτον δ' ἐφέτος ἐπεμφε προσφορὰν δραχμῶν 404 ὃ ἐν Ἱεροσολύμοις Ῥωσσοῦ ἀρχιμανδρίτης Βενιαμίν.

Ἐχομεν δὲ καὶ ἐν κληροδότημα εἰς τὴν Ἐταιρίαν εὐγνωμόνως νὰ μνημονεύσωμεν, τὸ τοῦ μακαρίτου Κωνστ. Ι. Ἀλεξανδροπούλου, διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις ἀποθνήσκων ἐνταῦθα τῇ 22 παρελθόντος μηνὸς Δεκεμβρίου κατέλιπε διὰ διαθήκης εἰς τὴν Ἐταιρίαν δύο ὁμόλογα ἦτοι δραχμὰς πεντακοσίας, καθ' ἃ τοῦτο ἀνεκοινώθη ἐγγράφως εἰς τὸ Συμβούλιον παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου. Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἀκόμη δυσκολίαι τινὲς περὶ τὴν διαθήκην, καθὼς ἠκούσαμεν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἤξεύρομεν, ποῦ θὰ ἀπολήξουσιν.

Ἀνέβησαν δὲ τὰ τῆς Ἐταιρίας ἐπέτεια ἔσοδα εἰς ἱκανὸν ποσόν, ἀπαρτιζόμενον οὐ μόνον ἐκ τῶν προσιόντων τόκων τῶν κεφαλαίων τῆς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων εἰσπράξεων καὶ οὐχ ἥκιστα ἐκ τῶν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου, καθὼς θέλετε ἀκούσῃ μετ' ὀλίγον παρὰ τοῦ ταμίου λεπτομερῶς.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους διεξήχθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου χρήμασι τῆς Ἐταιρίας οὐκ ὀλίγα· πρῶτον ἀνασκαφαὶ εἰς ἕξ διάφορα μέρη, ἱκανῶς ἀυξήσασαι τὴν γνῶσιν ἡμῶν τοῦ ἀρχαίου ἐν γένει βίου καὶ ἰδίως τῆς τέχνης τῆς Ἑλληνικῆς.

Ἡ πρώτη ἐγένετο ἐπὶ τῆς γεραρᾶς ἡμῶν Ἀκροπόλεως, τῆς εἰσέτι ἀνεξαντλήτου. Ἀναγινώσκομεν ὑμῖν περὶ αὐτῆς τὴν ἐξῆς Σημείωσιν, γεγραμμένην ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Παναγιώτου Καθβαδία, εἰς ὃν εἶχεν ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἢ ἐπιστάσια τοῦ ἔργου.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΑΚΡΟΠΟΛΕΙ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Αἱ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνασκαφαὶ ἤρξαντο τῇ 11 Νοεμβρίου δι' ἕξ μόνον ἐργατῶν, οἵτινες μετὰ ταῦτα ἀνῆλθον εἰς 8. ἤρξαντο δὲ ἀπὸ τοῦ μέρους ἐκείνου, ἐνθα διεκόπησαν ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ πρώην Γενικοῦ Ἐφόρου, ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς δηλ. πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως, βορειοδυτικῶς τοῦ Παρθενῶνος, καὶ ἐπροχώρησαν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε διεύθυνσιν, πρὸς τὸ Ἐρέχθειον.

Ἄφ' οὗ οἱ σκαφεῖς ἐπροχώρησαν εἰς βάθος ἐνὸς περίπου μέτρου ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος, ἀνεφάνη στρώμα ἀρχαίου μεταγενεστέρου οἰκοδομήματος, ἐξ ὀπτῶν πλίνθων καὶ ἀσβέστου συγκείμενον. Ὑπὸ τὸ στρώμα τοῦτο, εἰς βάθος ἐνὸς περίπου μέτρου, ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην σχεδὸν εὐρήματα, ἀρχαϊκῆς τέχνης, οἷον χαλκᾶ καὶ πήλινα εἰδῶλια, τεμάχια ἀγγείων, τεμάχια ἀρχαϊκῶν ἐπιγραφῶν κτλ. Τῶν εὐρημάτων τούτων ἄξια λόγου εἶνε· α) γυναικεῖον χαλκοῦν ἀγαλμάτιον ὅλως σῶον, ἐνδεδυμένον ποδήρη χιτῶνα, οὐ ἀνέχει τὸ κράσπεδον διὰ τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν, β) δύο χαλκᾶ λεοντάρια, γ) τεμάχια πηλίνων κεχρωματισμένων ἀναγλύφων καὶ δ) πολλὰ πήλινα, κεχρωματισμένα καὶ ταῦτα, εἰδῶλια, παριστῶντα γυναῖκα φέρουσαν πόλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἢ στεφάνην, καὶ καθημένην ἐπὶ θρόνου, ἔχοντα δηλ. τὸν γνωστὸν ἐκεῖνον τύπον, ὃν ἀποδίδουσι τινες εἰς τὸ πανάρχαιον ἐν τῇ Ἀκροπόλει ζῶανον τῆς Ἀθηνᾶς. Σπουδαιότατον ὁμως εὐρημα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ζωγραφικῆς εἶνε γραπτὸς πίναξ ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἔχων πᾶχος 0,05, πλάτος 0,53 καὶ σωζόμενον ὕψος 0,38. Ἐν αὐτῷ εἰκονίζεται ὀπλίτης φέρων περικεφαλαίαν, ἀσπίδα καὶ δόρυ, καὶ ἔχων τὰ σκέλη διεστηκότα καὶ ἐν γένει στάσιν ὀρμῶντος καὶ οἰονεὶ ἐπιτιθεμένου κατὰ πολεμίου· ἐκατέρωθεν δὲ εἶνε γεγραμμένη ἀρχαϊκὴ ἐπιγραφή, ἐνθεν μὲν ΚΑΛΟΣ, ἐνθεν δὲ γράμματά τινα ἐκ τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ εἰκονιζομένου. Εἶνε δὲ αὐτοτελὴς ὁ πίναξ, διότι ἔχει γεγραμ-

μένας διπλᾶς ταινίας ἀποτελούσας τετραγωνικὸν περιθώριον, ἐν ᾧ περικλείεται ἡ μορφή.

Ἐπίσης σπουδαῖον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Πλαστικῆς εἶνε εὐρημα ἀνάγον ἡμᾶς εἰς τοὺς προελληνικοὺς αὐτῆς χρόνους. Εἰς βάθος δηλ. 2 $\frac{1}{2}$ μέτρων ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος, ὑπὸ στρῶμα ἐκ λατύπης, εὐρέθη ἀνθρωπίνη φυσικοῦ μεγέθους κεφαλὴ, κεχαραγμένη ἐπὶ πωρίνου μαλακοῦ λίθου, ἔχουσα πώγωνα καὶ πλαστικῶς δεδηλωμένον μύστακα, καὶ διατηροῦσα εἰσέτι ἱκανὰ ἔχνη χρωματισμοῦ. Κατὰ τὴν ὅλην μορφήν ὁμοιάζει πρὸς τὰς ἐν Μυκῆναις εὐρεθείσας προσωπίδας, ἔχει ὁμως τὸ περίγραμμα πλειότερον ἀτελὲς καὶ βάρβαρον, τοιοῦτον οἷον ἐδύνατο νὰ χαράξῃ ἀνθρωπίνη χεὶρ ἐν τῇ νηπιωδεστάτῃ ἐποχῇ τῆς τέχνης.

Ἀπεκαλύφθησαν δὲ καὶ τοῖχοι τινὲς πολυγωνίου τὴν κατασκευὴν οἰκοδομήματος, περὶ οὗ ὁμως δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ βέβαιόν τι πρὸ τῆς ἐντελοῦς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ.

Τὰ σπουδαιότατα ὁμως τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ποτὲ γενομένων εὐρημάτων ἐγένοντο κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον καὶ μάλιστα χθὲς καὶ προχθὲς. Ὑπὸ στρῶμα λατύπης πωρίνου οἰκοδομήματος εὐρέθησαν ἐκτάδην κείμενα καὶ ὑπὸ μεγάλων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πωρίνων λίθων καὶ βάρων, ἀντιστρόφως τεθειμένων, κεκαλυμμένα τὰ ἐξῆς ἀγάλματα:

α') γυναικεῖον ἄγαλμα μεγέθους $\frac{2}{3}$ περίπου τοῦ φυσικοῦ σῶον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῶν ἄκρων περίπου ποδῶν, ἐνδεδυμένον ποδῆρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, κατάστικτον χρώμασι, ὡς εἶνε τὰ ἐπὶ ἀρχαίων ἀγγείων πολλάκις εἰκονιζόμενα ἐνδύματα γυναικῶν.

β') γυναικεῖον ἄγαλμα φυσικοῦ μεγέθους, ἄνευ ὁμως κεφαλῆς, διατηροῦν καὶ τοῦτο ἀρκετὰ ἔχνη χρωματισμοῦ.

γ') δύο γυναικεῖα ἀγάλματα, μεγέθους ἡμίσεος τοῦ φυσικοῦ, σῶα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τοῦ κάτω μέρους τῆς κνήμης.

δ') τέσσαρα γυναικεῖα ἀγάλματα μεγέθους ἡμίσεος περίπου τοῦ φυσικοῦ, ἄνευ κεφαλῆς.

ε') κορμὸς γυναικεῖου ἀγάλματος φυσικοῦ μεγέθους.

ς') τρεῖς κεφαλαὶ γυναικεῖαι, ἡ μὲν ὑπερμεγέθους, ἡ δὲ φυσικοῦ μεγέθους, ἡ δὲ ὀλίγον τι μικροτέρα τοῦ φυσικοῦ.

ζ') τὸ κάτω ἡμισυ παναρχαίου εἰδώλου φυσικοῦ μεγέθους, ἐν

ὧ διατηροῦνται ὡσαύτως ἀρκετὰ ἔχνη χρωματισμοῦ περὶ τὸ κράσπεδον τοῦ χιτῶνος. Ἐν ὄλῳ λοιπὸν τρία ἀγάλματα μετὰ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ἕξ ἄνευ κεφαλῶν, καὶ τρεῖς κεφαλαί. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἔχουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὴν αὐτὴν μορφήν, ἀλλ' ἐν τοῖς καθέκαστα δεικνύουσιν ἱκανὰς καὶ διδακτικωτάτας παραλλαγὰς καὶ ὡς πρὸς τὴν πτύχωσιν τοῦ ἱματισμοῦ καὶ ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς κόμης καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου, καὶ εἶναι αἱ τρεῖς μάλιστα ἄνευ κορμοῦ κεφαλαί, δείγματα ἄξια λόγου τῆς ἀρχαίας Ἀττικῆς τέχνης, τὰ ὅποια προστιθέμενα εἰς τὰ πρότερον γνωσθέντα πλουτίζουν πολὺ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως.

Τέλος δὲ προσθετέον ὅτι καὶ τεμάχια ἀγαλμάτων καὶ ἐπιγραφαὶ ἀρχαῖαι οὐκ ὀλίγαι εὐρέθησαν, ἐν αἷς εἶνε ἀναγεγραμμένα καὶ τὰ ὀνόματα τεχνιτῶν *Εὐήγορος* καὶ *Ἀρτήγορος*, ὧν ὁ πρῶτος ἦτο ἡμῖν ἄγνωστος.

Τῆ 26 Ἰανουαρίου 1886.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην μέχρι τέλους τοῦ ἔτους δραχμαὶ 833,40.

Δευτέρα ἀνασκαφὴ ἤρχισε τῆ 3 Ἰουνίου ἐν τῷ τόπῳ τῆς *πυρποληθείσης Ἀθηναίων ἀγορᾶς*, ἀφοῦ αἱ ὑπάρχουσαι πρὸς ἔναρξιν τοῦ ἔργου δυσκολίαι (περὶ ὧν εἶχομεν εἰπῆ τινα ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ), ὅπως δῆποτε ἤρθησαν ἢ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἐμετριάσθησαν. Τόπος πρὸς ἀνασκαφὴν ἐλεύθερος ἀφέθη τῇ Ἐταιρίᾳ τὸ τρίτον περίπου τοῦ ἐμβαδοῦ, τοῦ περιλαμβανομένου ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ὅπερ μόνον οἱ εἰδικῶς ἀρχαιολογοῦντες ὀνομάζουσι μέγα καὶ θεωροῦσιν ὡς ἓν, οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, καὶ αὐτοὶ οἱ λόγιοι, μὴ βλέποντες ἐμφανῶς τὴν συνέχειάν του (διότι ἐπικαλύπτονται αἱ οἰκοδομικαὶ του γραμμαὶ ὑπὸ διαφόρων ἰδιωτικῶν τε καὶ δημοσίων νεωτέρων κτισμάτων) οὐδαμῶς δύνανται νὰ τὸ φαντασθῶσιν ὡς ἓν, καὶ κατατέμνουσιν αὐτὸ εἰς τρία τὰ ὅπως οὖν φαινόμενα μέρη του. Εἶναι δὲ ταῦτα α'. ὁ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου, δεξιὰ τοῖς ἀνιούσι, μελανωπὸς ἐκεῖνος τοῖχος, ὅστις ἐκ πωρίνων

μεγάλων λίθων συγκείμενος ἔχει ἀντηρίδας ἐξωθεν, ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ τούτων εἰσοχαῖς, ἀπὸ δεκαετηρίδων τινῶν ξενοδοχεῖ μικρὰ ἐργαστήρια, καταλαμβάνοντα καὶ ὅλον σχεδὸν τὸ ἐκεῖ πεζοπάτιον β'. ὁ ἔτι μελανώτερος ἄλλος ἐκείνος ἐπίσης πώρινος τοῖχος, ὅστις ὀπίσω τῶν ἐργαστηρίων, ἃ καλοῦμεν ἀμπατζιδικα, ὑπερφαίνεται, βλέπων τὴν ἄρκτον καὶ χωρήσας πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς ἐπὶ τὰ ποτὲ ἰχθυοπωλεῖα ἀγούσης κλίμακος εἶτα ἐκλείπει γ'. ἡ ἀπωτέρω τῶν δύο τούτων μερῶν πρὸς δυσμὰς ὑψουμένη μαρμαρίνη ἐκείνη οἰκοδομή, ἣτις ἔχουσα πρὸ αὐτῆς στοῖχον ἐπτὰ Κορινθιακῶν κίωνων προβάλλει ἐν σχήματι στοῶς ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ τζιαμίου καὶ φέρεται πρὸς μεσημβρίαν μέχρι τῆς εἰσόδου τῆς εἰς τοὺς στρατῶνας καὶ τὰς φυλακὰς, βλέπει δὲ πρὸς δύσιν.

Ταῦτα εἶναι τὰ μόνα ὑπὲρ γῆς σωζόμενα μέρη τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ ποτὲ μεγάλου τετραγώνου κτίσματος, τῆς ἀνατολικῆς, τῆς ἀρκτικῆς καὶ τῆς δυτικῆς, ὀλόκληρος δὲ ἡ μεσημβρινὴ πλευρὰ καὶ μέρη μεγάλα τῶν ἄλλων τριῶν πλευρῶν, ἐφ' ὅσον ἴσως ὑπὸ γῆν σώζονται, καλύπτονται ὑπὸ στρατῶνων καὶ οἰκιῶν ἰδιωτικῶν. Ὅτι δὲ τετράγωνον ἦτο τὸ πάλαι καὶ δὴ ἐπιμηκέστερον μὲν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, ἐκτεινόμενον μέχρι μέτρων Γαλλικῶν 122, βραχύτερον δὲ ἀπὸ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, μέχρι μέτρων 82, τοῦτο ἐκ τῶν παλαιῶν Ἀγγλων περιηγητῶν Stuart καὶ Revett διδασκόμεθα, οἵτινες οὕτω ἐν ἔτει 1762 τὸ ἰχνογράφησαν, ἰδόντες τὰς γραμμὰς αὐτοῦ ἐμφανεστέρως τότε οὕσας, καθὼς εἶδαν καὶ τὸ ἐν μέσῳ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς προεξέχον τετράστυλον πρόστων, τὸ ὁποῖον νῦν ἐν μέρει μόνον σώζεται, ὑποδηλούμενον δι' ἐνὸς κίονος ραβδωτοῦ.

Τοῦτο λοιπὸν τὸ κτίσμα, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του, φαίνεται ὄν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαιολόγοι λαμβάνοντες τὸ ἐνδόσιμον ἐκ μιᾶς σκοτεινοτάτης περικοπῆς τοῦ Πausανίου (1) καλοῦσι γυμνάσιον τοῦ Ἀδριανοῦ ἢ στοᾶν

(1) Ὁ Πausανίας ἀφοῦ ἐν Ἀττικῶν III κεφαλαίῳ περιέγραψε τὸ Ὀλυμπεῖον τὸ παρὰ τὸν Ἰλισόν, εὐθὺς ὑστερον παρεκβατικῶς καὶ ἀνευ ὀρισμοῦ θέσεως προστίθησι τὰ ἑξῆς: « Ἀδριανὸς δὲ κατεσκευάσατο μὲν καὶ ἄλλα Ἀθηναίῳις, ναὸν Ἦρας καὶ Διὸς πανελληνίου καὶ θεοῖς τοῖς πᾶσιν ἱερὸν κοινόν· τὰ δὲ ἐπιφανέστατα, ἕκα-

τοῦ Ἀδριανοῦ ἢ οἱ ἐφεκτικώτεροι αὐτῶν ἀπλῶς τετράγωνον τοῦ Ἀδριανοῦ, carré d'Adrien, τοῦτο, λέγομεν, τὸ κτίσμα ἐπρόκειτο νὰ ἐρευνήσῃ ἡ Ἑταιρία δι' ἀνασκαφῆς καὶ ἴδῃ, ἂν ἡ σκαπάνη, φανερὰ ποιούσα ὅσα ὑπὸ γῆν τυχὸν ἐσώζοντο αὐτοῦ μέρη, ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ τὸ ἀποδοτέον αὐτῷ ἀληθές ὄνομα.

(1) Τὸ ἔργον ἐν τούτοις εἶχε δυσχερείας πολλὰς, ὄχι βέβαια δι' ἃ ἔδει ν' ἀποκομισθῶσι πολλὰ χῶματα, τὰ ὅποια, ὡς εἶδομεν ὕστερον, ἀλλοῦ μὲν τρία μέτρα, ἀλλοῦ δὲ μέχρι 4 καὶ 5 ὑψοῦντο ὑπὲρ τὸ ἀρχαῖον δάπεδον, ἀλλὰ μᾶλλον ἔνεκα φρεάτων τινῶν ἐμφανισθέντων ἐδῶ κ' ἐκεῖ καὶ μιᾶς μάλιστα ὑπονόμου νεωτερικῆς τῆς πόλεως καὶ ἄλλων ὀχετῶν ἰδιωτικῶν, ὧν τὴν καθαιρέσιν ἐπὶ πολὺ ἠναγκαζόμεθα ν' ἀναβάλλωμεν, ἔτι δὲ ἔνεκα τοῦ πλήθους ἄλλων στερεῶν πάνυ νεωτερικῶν κτισμάτων, συχνημένων τὸ πλεῖστον ἐξ ἀρχαίου ὕλικου, ὧν εὔρομεν τὰ ἐδάφη πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἐν ἐρείπιοις ἐκκλησίας, τῆς καλουμένης «Μεγάλης Παναγίας». Ταῦτα διαλύοντες καὶ ἐξάγοντες ἐξ αὐτῶν τὰ ἀρχιτεκτονικὸν σχῆμα ἔχοντα μεγάλα μάρμαρα, τὰ ἐτοποθετοῦμεν ὄχι πάντοτε, ὡς ἠθέλωμεν, εἰς μέρη τοῦ ἐσκαμμένου ἢ ἀσκάπτου χώρου, ὀπίθεν νὰ μὴ ἀναγκαζώμεθα νὰ τὰ μετακινῶμεν πάλιν, ἀλλ' ὑπεπίπτομεν πλεονάκεις εἰς τὴν ἀδυσώπητον ταύτην ἀνάγκην. Καὶ τῆς ἐκκλησίας δὲ αὐτῆς τὸ ἐρείπιον καθηροῦμεν ἐκ

τὸν εἴκοσι κίονες Φρυγίου λίθου· πεποίηται δὲ καὶ ταῖς στοαῖς κατὰ τὰ αὐτὰ οἱ τοῖχοι, καὶ οἰκήματα ἐνταῦθ' ἐστὶν ὀρόφῳ τε ἐπιχρῶσῳ καὶ ἀλαβάστρῳ λίθῳ, πρὸς δὲ ἀγάλμασι κεκοσμημένα καὶ γραφαῖς· κατάκειται δὲ εἰς αὐτὰ βιβλία· καὶ γυμνάσιόν ἐστιν ἐπώνυμον Ἀδριανοῦ· κίονες δὲ καὶ ἐνταῦθα ἑκατὸν λιθοτομίας τῆς Λιθύων». Ταῦτα ἀπεδώκαμεν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Im. Bekker. "Ἄλλοι ἐκδίδται ἢ ἐρμηνευταὶ ἐπιεσάγουσι διαφορὰς κατὰ τὴν στίξιν καὶ τὰς λέξεις, θεωροῦντες πεπονηκὸς τὸ χωρίον. Ὁ Schubart (ᾧ κατακολουθεῖ ὁ Wachsmuth ἐν Die Stadt Athen, σ. 692) ἐξέδωκεν οὕτω. «τὰ δὲ ἐπιφανέστατα ἑκατὸν εἰσι κίονες· φρυγίου λίθου πεποίηται καὶ ταῖς στοαῖς κατὰ τὰ αὐτὰ οἱ τοῖχοι». Ἡμεῖς ταύτην τὴν ἀνάγνωσιν δὲν κρίνομεν ὀρθήν.

(1) Τὰ ἀπὸ τοῦδε περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐν τῷ τεύχει τούτῳ ὡς ἀνεγνωσμένα δῆθεν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκτυπούμενα ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι δὲν ἀνεγνωσθησαν οὕτω, ἀλλ' ἀπὸ στήθους καὶ πολὺ βραχύτερα ἐρρήθησαν· ὕστερον δὲ συνετάχθησαν ὅπως νῦν ἐκδίδονται, ἵνα καὶ ὡς ἐξηγητικὸν ἐν μέρει ὑπόμνημα χρῆσιμεύσῃ πρὸς κατάληψιν τοῦ συνεκτιδομένου σχεδίου τῆς ἀνασκαφῆς, ὃ περιλαμβάνει καὶ τὰ μέχρι Μαΐου 1886 φανέντα. Ἐξηγήσεις δὲ πληρεστέρας τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ ἄς ἐλπίζωμεν τὸ προσεχές ἔτος.

διαλειμμάτων μόνον καὶ κατὰ μικρόν, τοῦτο δέ, ἵνα οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων εὐκαταφορώτεροι εἰς ἐπικρίσεις προσερχόμενοι βλέπωσι καὶ πείθωνται, ὅτι δὲν καθαιρούμεν ἄξιόν τι διατηρήσεως ἀρχιτεκτόνημα τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἀλλὰ πολὺ μεταγενέστερον συνανάφυρμα ἢ συμπύλημα ἀνομοιοτάτων μερῶν. Πρὶν δὲ ἢ ἀρχίσῃ τὸ ἐνταῦθα ἔργον ἡ Ἐταιρία, τὰ ὀλίγα τῆς ἐκκλησίας ὅπωςδὴποτε σωζόμενα τοιχογραφήματα εἶχον ἀντιγραφῆ κατὰ παραγγελίαν ἑραστοῦ τινος τῆς ἀνατολικῆς ἀγιογραφίας, τοῦ Ἄγγλου μαρκησίου Bute. Πολὺ δὲ πρότερον καὶ τὸ ἰχνογράφημα τῆς ἐκκλησίας εἶχεν ἐκδώσῃ ἐν ἔτει 1844 ὁ Γάλλος Coucheau ἐν τῷ βιβλίῳ του «*Les églises byzantines en Grèce*», ἐνθα καὶ ἀπεικόνισεν ἐκ τῶν δύο κολοβῶν τρουλλῶν τὸν ἕνα, τὸν πρὸς ἄρκτον μικρότερον, ὅστις ἦτο καὶ σωότερος τότε, παραλιπὼν τὸν πρὸς μεσημβρίαν μεγαλλίτερον καὶ πολὺ κολοβώτερον. Ἡμεῖς δὲ προχωροῦντες ἐν τῇ καθαιρέσει εὐρομεν κάτω ἐπὶ ταπεινοτέρου ἐδάφους θεμέλια καὶ ἄλλης προγενεστέρου ἱεροῦ βήματος κόγχης, μεγαλλιτέρας κατὰ τι. (Τοῦτο δὲ οὕτω πάντοτε σχεδὸν ἐν ταῖς ἡρειπιωμέναις ἐκκλησίαις ἔχει ἤδη παρατηρηθῆ, ὅτι ἀπὸ μεγαλλιτέρων εἰς μικροτέρας συνεστέλλοντο, καθ' ὅσον δηλαδὴ καὶ ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χειρότερον ἐπροχώρει ἐπὶ τῆς Τουρκικῆς δεσποτείας). Ἀφαιροῦντες δὲ τὴν πλακόστρωσιν τῶν δύο ἐδαφῶν νύρισκομεν πανταχοῦ καὶ εἰς βάθη διάφορα ὅσα νεκρῶν τεθαμμένων εἰς πλῆθος μέγα, πάντως μὲν Χριστιανῶν, χρόνων δὲ ἀδήλων, διότι οὔτε ἐπιγραφὴ τις, οὔτε ἄλλο ἐκ τῶν ὀλιγοστῶν εἰδισμάτων, ἃ συνελέγοντο ἐπιμελῶς, ἐφάνη δυνάμενον νὰ τεκμηριώσῃ τι. Εἰς δὲ μόνον ἐπιτύμβιος κιονίσκος ἔχων 3 ἐπιγραφὰς τοῦ η' μ. Χρ. αἰῶνος εὐρέθη, ἀλλ' οὗτος ὡς κοινὴ οἰκοδομικὴ ὕλη ἐνφωδομημένος, τίς οἶδε πότε, ἐν τοῖς ἀθλίοις τοίχοις τοῦ νάρθηκος. Ὡσαύτως καὶ μία ἄλλη πλάξ μικρὰ ἐνεπίγραφος δηλοῦσα ὅτι τῷ 1785 ἀνεκαινίσθη «τὸ παρὸν μετόχιον» παρὰ τινος προηγουμένου ἐκ τῆς νήσου Ἄνδρου, εὐρέθη παρακεχωσμένη μακρὰν καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων εἰς βάθος $3\frac{1}{2}$ μέτρων (1).

(1) Ἴδε τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην πλήρη ἐν Ἐφ. Ἀρχ. γ' περ. τεύχ. δ' τοῦ 1885 σελ. 207. Τὰς δὲ Βυζαντινὰς θὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς ὁ κ. Ἰω. Σακκελίω.

Ἐκ τῶν τὴν ἐκκλησίαν ὅπωςδὴποτε ἀπαρτιζόντων μερῶν μόνον ἐν ἀφήκαμεν ἀκαθαίρετον μέχρι τοῦδε, τοὺς ἐν γραμμῇ τρεῖς ἐκείνους κίονας μετὰ μιᾶς παραστάδος, τοὺς ἐν τῇ νοτίῳ πλευρᾷ τῆς ἐκκλησίας, ἀφοῦ ὁμως κατερρίψαμεν ἐν ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου των κατὰ τὸν κοινότατον καὶ νῦν ἐτι συνήθη τρόπον ἐκτισμένον παραθυροειδῆς κωδωνοστάσιον. Οἱ κίονες οὗτοι, ἀρράβδωτοι ὄντες καὶ ἔχοντες κιονόκρανα Δωρικὰ ὀψίων χρόνων, ἐπιστύλιον δὲ χαμηλὸν Ἰωνικοῦ ρύθμου, εἶχον πρὸ πολλοῦ διαγνωσθῆ παρὰ τῶν ἀρχαιολόγων, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελῶσι μέλος ὀργανικὸν τοῦ λευκομαρμάρου ἐκείνου λειψάνου οἰκοδομῆς, ὅπερ κατέναντι αὐτῶν ἰστάμενον εἰς σχῆμα τοῦ γράμματος γάμμα ἐβάσταζεν ἐπάνωθεν του τὸν μικρότερον τῶν τρούλλων καὶ ἀπετέλει, συγκεκαλυμμένον ὃν ἐξῶθεν τοίχοις κακοκτίστοις, τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τῆς ἐκκλησίας, εἶχε δὲ καὶ ἔχει ἀρχαιοῦθεν θύραν πρὸς ἄρκτον ἀψιδωτὴν. Ἡ διαφορὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἦτο προδηλοτάτη· τὸ μὲν γαμοειδῆς λειψάνον ἦτο ἐπιμελοῦς καὶ κανονικῆς κατασκευῆς ἔργον Ῥωμαϊκόν, οἱ δὲ κίονες ἀλλόκοτόν τι χρῆμα. Ἀλλὰ πλειότερον ἐφάνη ἡ ἀθλιότης των, ἀφοῦ, ἀποκομισθέντος τοῦ χώματος ὅπερ ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ κατωτέρω τοὺς ἐκάλυπτε, καὶ διαλυθέντος ἐνὸς μεταξύ των κακοκτίστου διαφράγματος, εἶδομεν, ὅτι ἐπὶ μεγάλων μὲν καὶ παχειῶν, εἰ καὶ ἀσυμμέτρων, πλακῶν ἔβαινον (πιθανῶς χωρίζοντές ποτε τὰς ὑποστάσεις τῆς παλαιότερας ἐκκλησίας), ἀλλὰ οἱ μὲν δύο ἐξ αὐτῶν εἶχον βάσιν Ἰωνικὴν, ὁ εἰς δὲ οὐδεμίαν ἔχων, ὁμως ἦτο ἰσοῦψῆς τοῖς ἄλλοις καὶ τῇ παραστάδι· σημεῖα ταῦτα πάντα, ὅτι ἡ κιονοστοιχία αὕτη ἐκ μελῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἀσυμφύλων καὶ εἰλημμένων ἄλλοθεν κατηρτίσθη· δι' ὃ καὶ ἐκρίναμεν, ὅτι πρέπει πάντως ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ νὰ καθαιρεθῆ, διαλυομένου καὶ τοῦ στυλοβάτου αὐτῆς τοῦ κακῶς συγκειμένου, ἵνα τὸ ὑποκάτωθεν ἔδαφος καὶ τὰ πλάγια αὐτοῦ γυμνωθέντα δεῖξωσιν ἡμῖν, ὅτι αὐτόθι ὑפוῦτό ποτε ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις μέρος οἰκοδομῆς ἀντίστοιχον τοῦ νῦν σωζομένου, τοῦ ἔχοντος τὴν ἀψιδωτὴν θύραν, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δύο ἄλλα ὅμοια μέρη οἰκοδομῆς εὐλόγως ὑπεδεικνύοντο ἡμῖν ὡς ὑπάρχοντά ποτε ἐν συμμέτρῳ ἀποστάσει κατὰ τὰς δύο γωνίας τῆς ποτὲ ἐκκλησίας, τὴν νοτιοδυτικὴν καὶ

τὴν βορειοδυτικὴν, ὥστε ν' ἀποτελῆται τετράγωνόν τι Ῥωμαϊκὸν κτίσμα μετὰ εὐρέων ἀνοιγμάτων ἐν τῷ μέσῳ ἐκάστης τῶν τεσσάρων πλευρῶν (1).

Τοσαῦτα ἦτο χρεῖα νὰ ἀφηγηθῶμεν περὶ τῶν σκαφῶν καὶ κατασκαφῶν, ἃς διενήργησε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, πρὶν ἢ σὰς εἴπωμεν τί μετ' αὐτὰς ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ μεγάλου Ῥωμαϊκοῦ οἰκοδομήματος διεγνώσθη σωζόμενον ἔτι καὶ νῦν, καὶ ἂν ἔχομεν λόγους ἤδη ἀπὸ τοῦδε ν' ἀπονεύωμεν εἰς αὐτὸ καὶ ὄνομα τὸ προσῆκον αὐτῷ ἱστορικῶς.

Πρῶτον ἐγνώσθη, ὅτι τὸ περὶ οὐ νῦν δὴ ἐλέγομεν λειψανὸν τῆς μαρμαρίνης τετραγώνου ποτὲ οἰκοδομῆς καὶ οἱ περιβάλλοντες τὸν ὅλον ἀνασκαπτόμενον χῶρον ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἐξ ἄρκτου ὑψηλοὶ πώρινοι τοῖχοι εἶναι σύγχρονα καὶ συνανήκοντα ἀλλήλοις ὀργανικῶς κτίσματα. Τοῦτο ὑποδεικνύει ἡ θέσις τοῦ μαρμαρίνου λειψάνου, ἰδρυμένου ὄντος ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλάτους τοῦ ὅλου περικλειστοῦ χώρου, εἰ καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μήκους, ὅπερ καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἀρχιτεκτονικῶς· διότι πιθανὸν εἶναι, ὅτι δευτέρα ἄλλη ὁμοία τετράγωνος οἰκοδομὴ ἐπλήρου ποτὲ τὸν πρὸς δύσιν ὑπόλοιπον χῶρον (2).

Δεύτερον ἐφάνησαν τρεῖς οἶον αὐλαὶ ἐν σχήματι ἡμικυκλίου ἐκάστη, περιβάλλουσαι χαμηλοῖς τειχίοις τὸ μαρμαρίνον κτίσμα

(1) Ταῦτα οὕτως εἰκασθέντα κατὰ τοὺς πρώτους ἔτι μῆνας τῆς ἀνασκαφῆς (ἐπειδὴ εἶχον εὐρεθῆ 2-3 μεγάλα σφηνοειδῆ μάρμαρα, ἐνδεικνύοντα ὑπαρξιν καὶ ἄλλων ἀψίδων)· πλείοτερον ἐπεβεβαιώθησαν, ὕστερον ἐκ τῆς προόδου τῶν ἔργων, καθότι, καὶ μῆπω καθαιρεθείσης τῆς κιονοστοιχίας, ἐφάνη ἐξωτέρω αὐτῆς πρὸς νότον ἡ ἐκ πωρίνων λίθων θεμελίωσις τοῦ ζητουμένου ἀντιστοίχου μαρμαρίνου κτίσματος. Ὅμοια θεμελίωσις ἐφάνη καὶ κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν μετὰ διαλείμματος σαφοῦς τῆς ἀψιδωτῆς θύρας· μόνον δὲ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν οὐδὲν σχεδὸν διεσώθη τῆς θεμελιώσεως, ἀλλ' ὑποτίθεται καὶ ἐκεῖ εὐλογώτατα. Ὅθεν καὶ ἐν τῷ σχεδίῳ, τὸ ὅποῖον ἐκδίδεται ἐν τελει τῶν πρακτικῶν τούτων, κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀρχιτέκτονος Doerpfeld κατὰ Μάϊον μῆνα τοῦ 1886, ἐδηλώθησαν πληρέστερον πάντα τὰ ἀνωτέρω συντόμως εἰρημένα καὶ ἰδίως ἐχαράχθη ἡ κιονοστοιχία πρὸς δυσμὰς παρ' ἧς σώζεται μακροτέρα, κατὰ ὑπόθεσιν ἀσφαλῆ τοῦ ἀρχιτέκτονος, ἐχαράχθη δὲ ὡσαύτως καὶ ἀντίστοιχος ἄλλη ἰσομήκης κιονοστοιχία πρὸς ἄρκτον, ἐκλιπούσα μὲν, ὑποτιθεμένη δὲ ὅτι ἤτο ποτε ἐκεῖ κατεσκευασμένη συμμετρως ὑπὸ τῶν τὴν παλαιότεραν τρισυπόστατον ἐκκλησίαν οἰκοδομησάντων Χριστιανῶν, ἐξ ἀρχαίου, ἐννοεῖται, ὕλικού καὶ αὐτῆ.

(2) Ἴδε παρεμπρὸς τὴν ἐν σελ. 20 σημείωσιν.

ἐκ μεσημβρίας, δυσμῶν καὶ ἄρκτου, εἰ δὲ καὶ ἐξ ἀνατολῶν, τοῦτο ἀδηλότερον ἔτι (1). Σώζονται δὲ κάλλιον τὸ ἀρκτικὸν καὶ τὸ νότιον ἡμικύκλιον, ὧν ἐκάτερον διαιρεῖται εἰς δύο ὁμόκεντρα τμήματα, εἰς πλησιέστερον τῷ μαρμαρίνῳ κτίσματι ἤτοι ἐσώτερον, καὶ εἰς ἀπώτερον ἤτοι ἐξώτερον, χωριζόμενά ποτε οὕτω διὰ κιονοστοιχίας ἡμικυκλικῆς. Καὶ τῆς μὲν κιονοστοιχίας τοῦ πρὸς νότον ἡμικυκλίου σώζεται νῦν ὁ στυλοβάτης ὁ μαρμαρίνος ὀλόκληρος, δεικνύων τὰ κοιλώματα, ἐν οἷς ποτὲ ἐνεγομοφούντο αἱ βάσεις τῶν κίωνων, τῆς δὲ τοῦ ἀρκτικοῦ ἡμικυκλίου κιονοστοιχίας ὁ στυλοβάτης περιελθὼν εἰς ἡμᾶς κολοβώτερος, σώζει ὁμως μίαν βάσιν ἰωνικὴν κίονος κατὰ χώραν (2). Τοῦ δὲ πρὸς δυσμᾶς ἡμικυκλίου μόνον ἡ κοινοῖς λίθοις θεμελίωσις σώζεται, ἐκλιπόντος πρόπαλαι τοῦ μαρμαρίνου στυλοβάτου (3). Καὶ τὰ μὲν ἐσώτερα, ὡς τὰ ὠνομάσαμεν, τμήματα ἦσαν, φαίνεται, ἐστρωμένα ποτὲ πλαξίν ὄχι πολὺ παχειαῖς, ἃν πρέπει τοῦτο νὰ συμπερανθῇ ἐκ λειψάνου τινὸς στρώσεως τοιαύτης ἐν τῷ νοτίῳ ἡμικυκλίῳ περισωθέντος· τὰ δὲ ἐξώτερα τμήματα ὀριζόμενα τανῦν ὑπὸ χαμηλοῦ τειχίου, ἐκτισμένου λίθοις κοινοῖς καὶ ἐπιχειρισμένου ἔσωθεν, ἔσωσαν μέχρις ἡμῶν κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ ἔδαφός των ἐψηφοθετημένον διὰ ποικιλοχρῶν τετραγώνων ψηφίδων, ἐν ᾧ βέπομεν περιθέουσαν ταινίαν πλατεῖαν συνισταμένην ἐξ ἐλίγων καὶ φύλλων κισσοῦ μεγάλων, διαφόρων ἐναλλάξ χρωμάτων, τὸ δὲ λοιπὸν ἔδαφος ἄλλως κεκοσμημένον διὰ κύκλων καὶ ἄλλων ποικίλων σχημάτων, ἀστεροειδῶν, ῥομβοειδῶν, τριγώνων. Καὶ τὸ μὲν νότιον τμήμα πα-

(1) Ὑπάρχει μὲν καὶ ἐξ ἀνατολῶν ἡμικυκλίου τις θεμελίωσις, καθὼς καὶ τὸ ἐκδιδόμενον νῦν σχέδιον δεικνύει, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἴσως πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν καὶ σχέσιν φαίνεται ἔχουσα πρὸς μίαν ἐπιμηκεστάτην δεξαμενὴν, ἣν πολὺ ὕστερον τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς σκάπτοντες βαθύτερον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ποτὲ ἐκκλησίας εὑρομεν (ἐδηλώθη καὶ αὕτη ἐν τῷ σχέδιῳ μὲ προέκτασιν ὑποθετικὴν πρὸς δυσμᾶς)· καὶ εἰκάζεται, ὅτι εἶναι παλαιότερων ἔτι χρόνων κτίσμα ἢ τὸ μαρμαρίνον τετραγώνον καὶ αἱ ἡμικύκλιοι αὐλαὶ του. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς δεῖν εἶναι ἔτι ἔγκαιρον νὰ ὀμιλήσωμεν.

(2) Τοῦ ποτὲ ἐπιστυλοῦ τούτων τῶν δύο κιονοστοιχιῶν μόλις 2-3 τεμάχια διεγνώσθησαν ἐν τῇ σωρείᾳ τῶν μαρμάρων, καὶ ταῦτα μετὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐν τῇ Συνελεύσει τῶν ἐταίρων ἐλέγομεν τὰ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης.

(3) Ὅμως δὲ καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ ἡμικυκλίου ἐχαράχθη ἐν τῷ ἐκδιδόμενῳ σχέδιῳ ἐξ ὑποθέσεως εὐλόγου κιονοστοιχία.

ρουσιάζεται ποικιλώτερον, διότι είναι διηρημένον εἰς χώρους πέντε τετραγώνους πλήρεις φυλλώδους ἢ λεπιδωτοῦ ἢ καὶ ἀλλοιοσχήμου κόσμου, μεταξύ δ' αὐτῶν ἐν στενωτέροις χώροις, ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς ποτὲ κίονας, βλέπει τις μεμιμημένας γάστρας κρατηροειδεῖς ἐνεχούσας φυτὰ, τὸ δὲ βόρειον τμήμα δὲν ἔχει τὴν τοιαύτην εἰς χώρους διαίρεσιν. Τὸ δὲ δυτικὸν τμήμα ἐβλάφθη πολλαχῶς ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ ἄλλως καὶ διότι ἐκεῖ τάφοι κτιστοὶ ἐν τῷ ἐδάφει πλείονες τοῦ ἐνὸς κατεσκευάσθησαν, ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν, ὑποθέτομεν, ἐν οἷς ἔρευναν ἐπιμελῶς ποιήσαντες οὐδὲν ἄλλο εὑρομεν ἢ ὅστ' αἰ. Προχωρεῖ δὲ τὸ ψηφιδόστρωτον ἔδαφος καὶ πρὸς δύσιν ἔτι δι' ἀνοιγμάτων τινῶν ἐν τῷ περιβάλλοντι τειχίῳ, ἐκεῖ δὲ περίξ σχηματίζονται χώροι μικρότεροι δωματίων ἔνθεν καὶ ἔνθεν συμμετρικῶς, περὶ ὧν δὲν λεπτολογούμεν τανῦν, διότι δὲν εἶναι ἀσφαλές, πρὶν ἢ προβῆ περαιτέρω ἢ ἀνασκαφῇ καὶ ἢ ἀνακθάρασι τοῦ τόπου (1).

Τρίτον ἐβεβαιώθη ἐκεῖνο, ὅπερ οἱ περὶ τὸν Stuart ὑπέδειξαν μόνον, ὅτι στοᾶ τις κιονοστήρικτος περιέθει ποτε ἔσωθεν τὴν ὅλην μεγάλην οἰκοδομήν, καὶ δὴ κατὰ μὲν τὰς τρεῖς αὐτῆς πλευρὰς ἀρκτικήν, δυτικήν καὶ μεσημβρινήν ἐν συμμέτρῳ τινί (2) καὶ ἴση πανταχοῦ ἀποστάσει ἀπὸ τῶν τοῦ περιβόλου τοίχων ἔχουσα ποτὲ τοὺς κίονας (Ἰωνικοὺς ἢ Κορινθιακοὺς, διότι τοῦτο δὲν ἐξηκριβώθη ἔτι)· κατὰ δὲ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν οὐχὶ ὁμοίως. Ἐνταῦθα χώρος τις εὐρὺς διετέθη ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἀρχιτέκτονος ἄλλως πρὸς ἄλλας χρήσεις· ὀπίσθιος τοίχος διὰ τὴν στοᾶν ἰδίᾳ ἐκτίσθη, ἀφίνων διόδους εἰς πέντε πρὸς ἀνατολὰς μεγάλας αἰθούσας, ὧν μεγίστη ἢ μεσαιτάτη· αὕτη δὲ προσερείδeto τῷ τοῦ περιβόλου παρὶνῳ τοίχῳ, ὅστις ἐνταῦθα ἔχει

(1) Φαίνεται ὅμως ὅχι πολὺ τολμηρὸν νὰ εἰκάσῃ τις, ὅτι μετὰ τὰ μικρότερα ταῦτα δωμάτια ἐγένετο ἀρχὴ καὶ ἄλλου τινός πρὸς δύσιν ποτε ἐκτισμένου μαρμαρίνου οἰκοδομήματος ὅσον τὸ προῤῥηθὲν ἐκ τεσσάρων μερῶν καὶ περιβαλλόμενον καὶ αὐτὸ ὁμοίως ἡμικυκλίῳις καὶ δωματίοις, κατὰ νῦτον συγχωλλωμένοις πρὸς τὰ εἰρημένα. Τόπος δὲ ἀκριβῶς τόσος, ὅσος διὰ τοιοῦτο δεῦτερον οἰκοδομικὸν σύστημα χρειάζεται, ὑπάρχει, καθ' ἃ μετρήσας ὑπελόγησεν ὁ ἀρχιτέκτων Doerpfeld.

(2) Ὅπως καὶ ἀνωτέρω που, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐκφραζόμεθα γενικῶς, ἀποφεύγοντες τὸ ἀναγράφειν μήκη καὶ πλάτη κατὰ μέτρα, δι' ἃ ἀρκεῖ τὸ σχέδιον, ἔχον κλίμακα χρησίμη πρὸς ὑπολογισμὸν.

ἔσωθεν καὶ ἄλλο παχὺ καὶ πλατὺ πρόσκτισμα κάτω, οἷον πόδιον, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ὁποίου πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὑπάρχει ἔτι ἀνὰ ἓν ζευγὸς δωματίων μικρῶν. Ἴδιον δέ τι παρουσιάζει τὸ ἐμβαδὸν τῆς αἰθούσης τῆς ἐν τῇ βορειοανατολικῇ γωνίᾳ τοῦ περιβόλου· τριχῆ διηρημένην ὑποδομήν, ὑποδεικνυμένην ὡς θολωτήν, εἰ καὶ ὄχι ἐντελῶς νῦν σωζομένην, ἣτις θὰ ὑπεβάσταζέ ποτε κεκλιμένον δάπεδον, μετὰ ἐδωλίων ἴσως, πρὸς ἀπαρτισμὸν ἀκροατηρίου (1). Εἰ δὲ καὶ ἡ ταύτη τῇ αἰθούσῃ ἀντιστοιχος ἄλλη αἰθουσα, ἡ τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας, ὁμοίαν εἶχε τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν, μένει ἔτι ἄδηλον, ὡς οὐ προχωρησάσης ἐκεῖ τῆς ἀνασκαφῆς ἱκανῶς. Τῆς δὲ στοᾶς, (ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτήν), λέγομεν ὅτι οὐδεὶς ἴσταται ὀρθὸς κίων, μόνον δὲ ὁ στυλοβάτης αὐτῆς κατὰ μέγα μέρος σώζεται μαρμαρίνος μετὰ τῆς ἐπιμελέστατα ἐκ μεγίστων πωρίνων λίθων κατεσκευασμένης πρὸ αὐτοῦ αὐλακος καὶ ὄχετοῦ ὑποκάτωθεν πρὸς ἀπόρρυσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων (2).

Τέταρτον παρετηρήθη, ὅτι ἡ ἔσωθεν ἐπιφάνεια τοῦ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς ὑψηλοῦ πωρίνου τοίχου ἐκτίσθη οὕτω, ὥστε νὰ ἔχη κανονικῶς ἐκ διαλειμμάτων εἰσοχὰς τινας, ἥτοι κουφώματα, ὡς τὰ λέγουσιν οἱ σημερινοὶ ἡμῶν τέκτονες, κατὰ μὲν τὰ ἀνωτέρω μέρη μικρότερα, κατωτέρω δὲ μεγάλα ἐννέα, ἐξ ὧν τὸ μεσαιτάτον καὶ μέγιστον ἀψιδοειδῶς ἔληγεν ἀνωθεν, τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ὀριζοντίως. Πρὸ δὲ τούτων τῶν κουφωμάτων διατείνεται τὸ προρρήθην ἐκεῖνο παχὺ καὶ πλατὺ πρόσκτισμα, ἐφ' οὗ τις ἀνέτως περιπατεῖ.

Πέμπτον πάνυ σαφῶς ἐγνώσθη, ὅτι ἔσωθεν πάντες οἱ τοῖχοι τῆς στοᾶς καὶ τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ἃ ἐμνημονεύσαμεν δωματίων, οἱ τε πώρινοι καὶ οἱ ἐξ ὀπτῶν κεράμων συνεστηκότες,

(1) Εἰς στήριξιν τῆς εἰκασίας ταύτης τοῦ ἀρχιτέκτονος Doerpfeld συντείνει τὸ ὅτι εὗρέθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ δύο πώρινα ἐδῶλια, ὅμοια τοῖς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ ἴσων διαστάσεων, εἰ καὶ κολοβά τανῶν.

(2) Περὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κίωνων τῆς περιθεούσης στοᾶς καὶ ἄλλων τινῶν λεπτομερειῶν σιγητέον ἡμῖν τό γε νῦν, περὶ δὲ βῆθρων τινῶν χονδροειδῶν μὲ κάτω μέρη σώματος κίωνων, ἃ εὔρομεν τεθειμένα ἐν ὀψιαιτέροις χρόνοις ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου αὐτῆς ἀντὶ τῶν ἐκλιπόντων παλαιότερων κίωνων (ἃ βῆθρα καὶ ἐσημειώθησαν κερωματισμένα ἐν τῷ ἐκδιδομένῳ σχεδίῳ) οὐδὲν ἄλλο λέγομεν, εἰ μὴ ὅτι

ἦσαν ποτε μαρμαρίναις πλαξίν ἐπενδεδυμένοι· διότι οὐ μόνον πολλὰ συντρίμματα πλακῶν εὐρέθησαν διεσπαρμένα εἰς τὰ χώματα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ κατὰ χώραν διεσώθησαν εἰς τρεῖς τέσσαρας γωνίας τοίχων ἐπικεκολλημένα λείψανα τῆς ὀρθομαρμαρώσεως ταύτης, ἀλλοῦ δὲ ἐσώθησαν τρυπαὶ μικραὶ καὶ ταινιώδη ἐκ χαλκοῦ δέματα, στερόρως ἐμπεπηγμένα εἰς τοὺς τοίχους (1).

Ἐκ τούτων πάντων, καὶ ἀτελέστατα ἐνταῦθα ἐκτεθειμένων, γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ οἰκοδομὴ αὕτη οὐ μόνον παμμεγέθης ἦτο, ἀλλὰ καὶ πολυτελεστάτη. Μόνον τὸ ὄνομα αὐτῆς τὸ οἰκεῖον ἀδυνατοῦμεν νὰ τῇ ἀποδώσωμεν μετὰ τινος βεβαιότητος· διότι ἐλλείπει ἡμῖν πρὸ πάντων ἐπιγραφή τις τοιαύτη, ὅποια ἐκείνη ἢ πρὸ εἰκοσιπενταετίας δηλώσασα ἀριδῆλως τὴν τοῦ Ἀττάλου στοᾶν. Ὅστις ὁμως εὐχαριστεῖται καὶ εἰς εἰκασίας, ὄχι πάντῃ ἀπιθήνους, δύναται, ἂν θέλῃ, καὶ ἀπὸ τοῦδε νὰ τὴν θεωρῇ ὡς τὸ κτίσμα ἐκεῖνο τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ, ἐν ᾧ, κατὰ Παιουσανίαν (ἴδε ἀνωτέρω ἐν σελ. 14 τὸ χωρίον) «κατέκειντο βιβλία.»

Ταῦτα μὲν οὕτω· νῦν δὲ καταλέγομεν ὅσα κινητὰ ἀρχαῖα ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ εὐρέθησαν μέχρι τῆς χθῆς (25 Ἰανουαρίου 1886), τάσσοντες αὐτὰ συλλήβδην ὡς ἐξῆς·

Λίθινα. α'. ἀρχιτεκτονικὰ μέλη.

Κιόνων σώματα ἀρρόαδωτα, μετρίου μεγέθους, Πεντελησίου λίθου τὸ πλεῖστον.

Κιονόκρανα καὶ περιμαρμαρώσεις ἐπικράνων παραστάδων (2) Κορινθιακοῦ τὸ πλεῖστον καὶ Ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ, ὡς καὶ συμμίκτου, Δωρικοῦ δὲ ὀλίγα καὶ πάντα ὄχι εὐμεγέθη.

εἶναι λείψανα δευτέρας τινός μετασκευῆς τῆς στοᾶς. Ὡς βᾶθρον δὲ μετεχειρίσθησαν ποτε ἐν τοῖς τῆς μετασκευῆς χρόνοις καὶ ἓνα ἀπλῶς κυβικοῦ σχήματος μέγαν λίθον, ἐφ' οὗ σῴζεται καλῶς Λατινικὴ ἐπιγραφή τῶν Τρωαδέων τιμησάντων τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανόν, ἣτις ἐδημοσιεύθη προχθέρως ἐν τῇ πολιτικῇ ἐφημερίδι Ὁραφ, φύλλῳ τῆς 28 Μαΐου 1886.

(1) Οἱ τοῖχοι, ὡς ἐμφαίνεται πολλαχοῦ, εἴτε ἦσαν πώρινοι, εἴτε ἐξ ὀπτῶν πλίνθων, εἶγον πρώτῃν στρώσιν τὴν ἐκ κεραμοκονίας, δευτέραν δ' ἐπ' αὐτῆς τὴν πλάκωσιν. Ὁ αὐτὸς τρόπος ἐγνώσθη ποτὲ καὶ ἐν τῷ Ὁδεῖῳ τοῦ Ἡρώδου.

(2) Περιμαρμαρώσεις ἐπικράνων προχθέρως ὠνόμασα τὰς πλάκας ἐκεῖνας, αἱ ὅποια ἔχουσαι κόσμον φύλλων Κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ περιέβαλλον ποτε στερεὰ ἐξ

Βάσεις κιόνων ὄχι μεγάλαι καὶ αὐταί, πλὴν μιᾶς ἢ δύο.

Ἐπιστύλια Ἰωνικὰ ἢ Κορινθιακὰ, οὔτε αὐτὰ μεγάλη (1), ζωφόρου δὲ Δωρικῆς οὐδὲ ἔχνος.

Φατνώματα ὄχι πολλὰ (2).

Παραστάδες θυρῶν καὶ ὑπέρθυρα, τὸ πλεῖστον Βυζαντινῶν καὶ ὀψιαιτέρων ἔτι χρόνων.

Γεισώματα διάφορα, ἐν οἷς ἔν ἔχον κόσμον Λεσβίων ὠν μεγίστων. — Ἐν ὄλῳ κομμάτια. 129

β'. Γλυπτὰ διάφορα, περιφερῆ τε καὶ ἀνάγλυφα, κολοβὰ πάντα, ἐν οἷς

Κεφαλαὶ δέκα, ἐξ ὧν δύο ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καὶ ἡ σωτέρα τούτων φαίνεται οὔσα τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἄξιος δὲ προσοχῆς καὶ εἰς κορμὸς Ἐρωτος, τέχνης καλῆς ἔτι ἐν παραξενώτατον ἀνάγλυφον ἐπὶ τριγωνικοῦ εὐμεγέθους μαρμάρου, παριστάνον οἶον ζεῦχος χειρῶν αὐτοτελῶν μετὰ ταινιῶν τινῶν. — Τὸ ὅλον κομμάτια 132

γ'. Σκευὴ ὠρολόγιον ἡλιακὸν κολοβόν· φυλακτὸν ἴσως Χριστιανικὸν εἰς σχῆμα βιβλιδαρίου (Εὐαγγελίου;). 2

Χαλκᾶ. Κεφαλή μικρὰ ἀνθρώπου, ἀρχαϊκοῦ ῥυθμοῦ· σκευὴ διάφορα ἢ σκευῶν μέρη, ἐν οἷς πέταλον μὲ παράστασιν ἔκτυπον Χριστιανικὴν. 23

Πήλινα. Πλὴν τινῶν πίθων μεγάλων περικτίστων ἐν τῇ γῆ, οἷους πᾶσα ἀνασκαφὴ ἐν Ἀθήναις παρουσιάζει, εἰς πίθος μετρίου μεγέθους τρίωτος. 1

ἄλλης κοινοτέρας ὕλης σώματα κυβικά. Τοιαῦται πλάκες εἶχον εὐρεθῆ πρό ἑτῶν τινῶν καὶ ἐν τοῖς ἔρειπίοις τοῦ ἀθέσμως καταστραφέντος βαλανείου, τοῦ ὀπίσω τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ πρὸς νότον τῆς Ἀκροπόλεως Ἀσκληπιείου.

(1) Τινὰ τῶν ἐπιστυλίων ἔχουσιν ἑκατέρωθεν τῆς ἐπιμήκουσ αὐτῶν ἐπιφανείας τὰς ταινίας ἐπειρασμένας, ἐξ οὔ δῆλον γίνεται, ὅτι εἶχον δύο προσόψεις ἐν τῇ οἰκοδομῇ.

(2) Μία δὲ μεγάλη πλάξ φατνωμάτων εὐρεθῆ προηῆς θεθειμένη ὡς κατώφλιον ἐνός τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ τειχοῦ, τοῦ περικλείοντος πρὸς δυσμὰς τὸ ψηφιδόστρωτον ἔδαφος, καὶ μένει ἐκεῖ ἐν τῇ θέσει τῆς, ἵνα δώσῃ ἀφορμὴν σκέψεων εἰς τοὺς μελετήσοντάς τὰ κατὰ τὴν κατάσκευὴν ἢ μετασκευὴν τοῦ παρόντος κτίσματος.

Πυραμοειδῆ σωματῖα διάτρητα (1)	2
Ἐπιγραφαί. Ἑλληνικῶν, Ῥωμαϊκῶν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων.	
Ἄναθηματικαὶ καὶ τιμητικαὶ (2) ὧν μία εἰς τὸν γνωστὸν ἱστορικὸν Δέξιππον.	19
Ἐπιτύμβιοι (3)	23
Ψηφίσματα καὶ κατάλογοι	5
Ἄδιόγνωστοι εἰσέτι	28 75
<i>Νομίσματα γαλκᾶ, κακῆς τὸ πλεῖστον διατηρήσεως.</i>	
Ἑλληνικὰ ἀρχαῖα.	9
Ῥωμαϊκά	3
Βυζαντινά.	12
Φραγκικά	10
Βενετίας	8
Ἀραβικὰ ἢ Κούφικα (;)	10
Τουρκίας ἀργυροὶ καὶ ψευδάργυροι παράδες.	31
Ῥωσσικὰ	2
Ἰονίου πολιτείας	1
Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος	3
Ἑλληνικοῦ βασιλείου	
μονόλεπτα	22
δίλεπτα	23
πεντάλεπτα	11
δεκάλεπτα.	4 60
Ἄδιόγνωστα εἰσέτι	30
Τὸ ὅλον νομίσματα	179

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην δρ. 21,265.10.

(1) εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἐξωγραφημένων ἀγγείων σχεδὸν οὐδὲ θραύσματα εὑρέθησαν ἐν ταύτῃ τῇ ἀνασκαφῇ.

(2) Ἴδε τινὰς τούτων καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐκτετυπωμένας ἤδη ἐν Ἐφ. Ἀρχ. γ' περ. ἔτους 1886, σελ. 7-8 καὶ 115.

(3) Τούτων δύο εἶναι τοῦ θ' καὶ τοῦ ι' μ. Χρ. αἰῶνος Χριστιανικαί, μία δὲ Τουρκικὴ τοῦ ἔτους Ἐγίρας 1040, μηνὸς Ῥεμπτιοῦ ἐπέλ, ὡς εἶπεν ἡμῖν Καππαδόχακς τις ἀναγνούς αὐτήν.

Τρίτη ἀνασκαφή ἐγένετο ἐν Πειραιεῖ, ἣτις ἀνέδειξεν ἐν μέρει μὲν ἄλλ' ἱκανῶς πως ἐν μοναδικῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι εἶδος κτισμάτων, τοὺς νεωσοίκους τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῶν πάλαι Ἀθηναίων. Τὴν περὶ τοῦ ἔργου τούτου ἔκθεσιν τοῦ ἐπιστατήσαντος εἰς αὐτὸ καθηγητοῦ Ἰακ. Χ. Δραγάτση δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς ἀναγνώσωμεν ὀλόκληρον διὰ τε τὸ ἐκτενές αὐτῆς καὶ διότι τὰς ἀναγκαίας ἐν αὐτῇ παραπομπὰς εἰς τὸ κατασκευασθὲν ἰχνογράφημα τῶν κτισμάτων ἂν ἠθέλομεν νὰ παρακολουθήσωμεν, δὲν θὰ ἐπῆρκει σήμερον ὁ χρόνος. Θέλει δὲ τυπωθῆ ἡ ἔκθεσις ὀλόκληρος ἐν τοῖς τοῦ ἔτους πρακτικοῖς μετὰ τοῦ ἰχνογραφήματος. (1).

Τετάρτη ἀνασκαφή εἶναι ἡ ἀπὸ ἐτῶν κατ' ἐξακολούθησιν γινομένη ἐν Ἐλευσίτι, περὶ ἧς σᾶς ἀναγινώσκομεν τὴν ἐξῆς τοῦ ἐφόρου Δημ. Φιλίου ἔκθεσιν.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

Αἱ ἐν Ἐλευσίτι ἀνασκαφαὶ ἐξακολούθησαν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος 1885 ἐπὶ δέκα καὶ ἥμισυ μῆνα περίπου ἄνευ σχεδὸν διακοπῆς, τὰ δὲ ἐξαγόμενα αὐτῶν ὑπῆρξαν ἀληθῶς λόγου ἄξια. Ἀλλὰ περὶ τῶν μέχρι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου εἰς φῶς ἐλθόντων λειψάνων οἰκοδομημάτων ἢ ἄλλων ἀρχαιολογικῶν πραγμάτων ἐγένετο ὁ προσήκων λόγος ἐν τῇ ἐκθέσει μου τῇ τυπωθείσῃ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1884. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἀναγράφονται συντόμως ὅσα ἤλθον εἰς φῶς διὰ τῆς σκαφῆς κατόπιν ἧτοι ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 12ης Ὀκτωβρίου, ὅποτε καὶ ἐδέησε νὰ διακοπῆ τὸ ἔργον.

Καὶ πρῶτον ἀριστερὰ τῷ εἰσερχομένῳ διὰ τῆς μεσημβρινῆς πυλίδος (B) εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα Στωϊκοῦ τινος οἰκοδομήματος Ρωμαϊκῶν, ὡς φαίνεται, χρόνων. Καὶ πρὸς μὲν μεσημβρίαν ἐστηρίζετο τὸ οἰκοδόμημα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου, εἰς ἱκανόν, ὡς γνωστόν, σωζομένου ἐνταῦθα ὕψος καὶ καλὸν ἔχοντος καὶ ἔσωθεν τὸ πρόσωπον. Τῶν δὲ δύο πλαγίων τοῦ τοίχων τοῦ τε πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔτι μᾶλ-

(1) Ἀνεγνώσθησαν ὀλίγα τινὰ τῆς ἐκθέσεως εἰς ἐπήκοον τῶν παρόντων. Ὅλην δὲ αὐτὴν ἔχουσιν οἱ ἑταῖροι ἐν τέλει τοῦ τεύχους τούτου.

λον τοῦ πρὸς δυσμὰς σώζονται ἱκανὰ λείψανα, ἐξ ὧν ἀσφαλῶς δηλοῦται ὅτι τὸ μῆκος τοῦ ἐμβαδοῦ του ἦτο δεκαεννέα περίπου Γ. Μ. Πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ εἰς ἀπόστασιν δέκα καὶ ἡμισυ περίπου Γ. Μ. ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου ἦτοι τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου του σώζεται καθ' ὀλοκληρίαν σχεδὸν ὁ *στυλοβάτης* αὐτοῦ ἐκ πλακῶν ὑπογλαυκίζοντος μαρμάρου συγκείμενος καὶ πλάτος ἔχων ἐν Γ. Μ. περίπου. Ἐπ' αὐτοῦ σώζεται ἡ βάσις τῆς ἐτέρας τῶν παραστάδων (τῆς πρὸς δυσμὰς) κατὰ χώραν, ὡς νομίζω. Τῆς πρὸς ἀνατολὰς παραστάδος σώζονται μόνον οἱ τέρμοι. Τῶν δὲ κιόνων (πέντε τὸ ὅλον) πλὴν τῶν τέρμων σώζεται ἐνός μόνου τοῦ δυσμικωτέρου καὶ ἡ ἐκ πεντελικοῦ λίθου βάσις ἐπίσης κατὰ χώραν, διάμετρον ἔχουσα κατὰ τὴν ἄνω αὐτῆς ἐπιφάνειαν 0,70 Γ. Μ. περίπου. Ἄδηλον δὲ ἂν καὶ τεμάχια τινὰ κιόνων ἀρραβδῶτων καὶ μονολίθων, ὡς μοὶ φαίνονται, ἐξ ὑπογλαυκίζοντος (ὑμηττείου;) λίθου, εὑρεθέντα ἐκεῖ εἰς μεταγενέστερα κτίσματα ἐντετειχισμένα (ἐπὶ τινος αὐτῶν ἀναγινώσκονται τὰ δε τὰ γράμματα:

ΟΔΗΜΟΣΛΕΥΚΙΟΝΜ[Ο]ΥΝΑΤΙΟΝΛΕΥΚΙΟΥ[Υ]ΟΝΠΛΑΓΚΟΝ (1)
ΑΥΤΟΚ[Ρ]ΑΤΟΡΑΑΡΕΤ[Η]ΣΕΝ[Ε][ΚΑ]ΚΑΙΕΥΕΡΓΕΣΙΑ[Σ]

ἄδηλον, λέγω, ἂν τὰ τεμάχια ταῦτα οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ λείψανα τῶν κιόνων τοῦ ἐν λόγῳ Στωϊκοῦ οἰκοδομήματος· ἡ διάμετρος τινῶν ἐξ αὐτῶν οὔσα 0,65 Γ. Μ. φαίνεται συμφωνοῦσα πρὸς τὴν τῆς εἰρημένης βάσεως. Εἰς τὸ Στωϊκὸν ὁμως τοῦτο οἰκοδομημα ἀνῆκον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τεμάχιά τινὰ ἐπιστυλίου ἐπίσης ἐκεῖ εὑρεθέντα ἐντετειχισμένα μετὰ καὶ ἄλλων ἀρχαίων λίθων, ἐν οἷς καὶ βάρθρα ἐνεπίγραφα, εἰς μεταγενέστερα, Βυζαντινὰ κατὰ τὴν γνώμην μου, κτίσματα, ὧν τὰ λείψανα ἐκρίθη καλὸν νὰ μένωσιν εἰσέτι ἄθικτα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ βᾶθος ἦτοι τὸ πλάτος τοῦ Στωϊκοῦ τούτου οἰκοδομήματος ἐφάνη μοὶ πως ὄχι μικρόν. ἐζητήθη μήπως ἐχωρίζετο καὶ δι' ἄλλης κιόνων σειρᾶς ἢ τοίχου εἰς δύο χωρίσματα. Καὶ εὑρέθησαν μὲν εἰς ἀπόστασιν 4,50 Γ. Μ. περίπου ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου πρὸς βορρᾶν λείψανα ἱκανὰ καὶ ἄλλης, δίκην *στυλοβάτου*, *στροφῆς* πλάτος 1,00-1,30 Γ. Μ. καὶ συγκειμένης ἐκ παντοίων πλακῶν,

(1) Εἶναι ὁ ἐκ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Ὀρατίου γνωστός ἀνὴρ.

ὧν τινες ἀναμφιβόλως οὐδὲν ἄλλο ἢ βάρων ἀγαλμάτων εἶναι τεμάχια σώζοντα εἰσέτι τοὺς τύπους τῶν ποδῶν, ἀλλ' οὔτε τοίχου (ὅστις καὶ ἄλλως ἀπίθανον φαίνεται μοι νὰ ὑψουτό ποτε ἐνταῦθα) οὔτε κιόνων ἔχνη διέκρινα ἐπ' αὐτῆς. Ἴσως ὅταν ἐντελῶς καθαρισθῶσιν οἱ ἐκεῖ τόποι, τὰ πράγματα γίνωσι σαφέστερα καὶ λυθῶσιν αἱ ἀπορίαι μας.

Τούτων δὲ γενομένων ἠρευνήθησαν κατόπιν καὶ τὰ περὶ τὸν βράχον ἐκεῖνον μέρη, εἰς οὗ τὴν κορυφὴν εἶναι ἐκτισμένη ἡ μικρὰ ἐκκλησία τῆς Παναγίας· καὶ ἐξεχώσθη μὲν ὁλόκληρος πλέον ἢ πρὸς βορρᾶν ἐν αὐτῷ ἐπίσης τῷ βράχῳ λελαξευμένη στενὴ κλίμαξ, ἡ σημειουμένη ἐν τῷ Διαγράμματι τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1884 διὰ τῶν γραμμῶν Η—Θ, ἐκαθαρίσθη δὲ καὶ ὅλος ἐκεῖνος ὁ χώρος ὁ ἐν τῷ αὐτῷ Διαγράμματι διὰ τοῦ γράμματος Η' σημειούμενος καὶ ἐγνώσθη ὅτι ὁ μὲν βράχος εἶναι καὶ ἐκεῖ κατὰ τὰ ὑψηλότερα ὠμαλισμένοι, ἀρχαίων δὲ οἰκοδομημάτων λείψανα δὲν περιεσώθησαν εἰμὴ τινος τοίχου μόνον ἐκ πωρίνων πλίνθων ἐκτισμένου ἐλάχιστον μέρους. Μετὰ ταῦτα ἡ σκαφὴ ἐτράπη βορειότερα καὶ ἀνεῦρεν ἐκεῖ, ἔνθα ἐν τῷ Διαγράμματι τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1883 σημειοῦνται δύο οἰκίσκοι, ὀλίγα τινὰ λείψανα ἀρχαίων τοίχων καὶ τὸν βράχον πολλὰς δεικνύοντα ἐπεξεργασίας καὶ ἐξομαλίσεις καὶ ἐν αὐτῷ λελαξευμένης βαθμίδας (6 μέχρι τοῦδε), δι' ὧν ἀνέβαινον ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὰ ὑπάρχοντά ποτε ἐδῶ οἰαδήποτε ἰδρύματα. Τότε δὲ ἐζητάσθη καὶ μέρος τῆς ὁδοῦ τῆς ἐκ τῶν μικρῶν Προπυλαίων κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Ναὸν ἀγούσης καὶ εὐρέθη ὃν ἐστρωμένον διὰ μαρμαρίνων πλακῶν, ὧν τὸ ποικίλον καὶ ἡ ὄχι πολὺ ἐπιμελὴς τοποθέτησις μαρτυρεῖ χρόνους τέχνης οὐ τοὺς καλλίστους. Περιέργος δὲ ἦν ἀληθῶς ἐν τῷ ἐρευνηθέντι τούτῳ τμήματι τῆς ὁδοῦ εὑρεσις τάφου ἐκ μεγάλων κερῶν οὐχὶ εὐτελοῦς ἐργασίας ἐκτισμένου, ἀλλ' οὐδὲν ἐνέχοντος κτέρισμα. Ἡ ὅλη ὁδὸς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐρευνηθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ σκαφῆς· ἀνεσκόφη ὅμως κατὰ τὸ πλεῖστον ὁ χώρος ἐκεῖνος ὁ δεξιὰ ἦτοι μεσημβρινοδυτικὰ τῶν μικρῶν Προπυλαίων, ὁ ὑπὸ τὸν σπηλαιώδη βράχον κείμενος, καὶ ἐγνώσθη ὅτι κατὰ τὸ μέσον που τοῦ ἐκεῖ τριγώνου, οὐ τὴν μίαν πλευρὰν ἀποτελεῖ αὐτὸς ὁ βράχος τὰς δὲ δύο ἄλλας δύο ἀρχαῖοι ἰκανῶς

παχείς τοίχοι, ἴστατό ποτε ὄρθιον οἰκοδόμημα, Ναὸς ἐν παρα-
 στᾶσι πιθανῶς, διαστάσεις μὲν ἔχον πᾶν σμικρὰς (6,70 X 5,20
 Γ. Μ. καὶ τοῦ πᾶχους τῶν τοίγων συμπεριλαμβανομένου) ἀφι-
 ρωμένον δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸν Πλούτωνα. Καὶ τῷ
 ὄντι πλὴν ἄλλων ἐν αὐτῷ οὐκ εὐκαταφρονήτων εὐρημάτων (περὶ
 αὐτῶν θὰ γίνῃ ἀλλαχοῦ μακρότερος λόγος, ἱκανὸν δὲ νὰ μνη-
 μονευθῇ νῦν ἀπλῶς ἐνταῦθα ἄγαλμα ἐκ πεντελικοῦ λίθου οὐχὶ
 κατὰ πάντα σῶον καὶ τοῦ φυσικοῦ μεγέθους ὀλίγον τι μικρότε-
 ρον, εἰκονίζον δέ, ὡς νομίζω, τὸν Βάκχον, ὅπερ εἰ καὶ φαίνεται
 ὄν προῖον τέχνης καὶ ἐργασίας οὐχὶ τῶν πᾶν καλῶν χρόνων,
 οὐδὲν ἥττον εἶναι λόγου ἄξιον εὐρημα ὡς σῶζον πλὴν ἐλαφρῶν
 τινῶν ἀμυχῶν ἀλώβητον κατὰ τᾶλλα μετὰ καὶ τῆς ριζῆς σώας
 τὸ πρόσωπον) πλὴν λέγω, καὶ ἄλλων εὐρημάτων ἐξεχώσθησαν
 ἐκεῖ καὶ δύο εὐμεγέθη ἀναθηματικὰ ἀνάγλυφα, τὸ μὲν σχεδὸν
 σῶον καθ' ὀλοκληρίαν, τὸ δὲ σφόδρα δυστυχῶς ἠκρωτηριασμέ-
 νον, καὶ δι' ἄλλους λόγους οὐκ εὐκαταφρόνητα, ὡς ἀλλαχοῦ
 δειχθήσεται, καὶ διότι ἐκ τῶν δηλωτικῶν τῶν ἐπ' αὐτῶν εἰκο-
 νιζομένων προσώπων ἐπιγραφῶν, Θ Ε Ω Ι — Θ Ε Α Ι ἐπὶ τοῦ
 σώου, Π Λ Ο Υ Τ Ω Ν — Θ Ε Α ἐπὶ τοῦ κολοβοῦ, κυροῦται
 πως ἡ γνώμη ὅτι ἐδῶ ἦν ἰδρυμένος ὁ τοῦ Πλούτωνος Ναός, οὐ
 μνημονεύει καὶ ἡ μεγάλη ἐξ Ἐλευσίνος Ἐπιγραφή (στῖχ. 33,
 36,49 Β καὶ ἀλλαχοῦ) ἡ κατὰ τὸ 1883 ἐν τῷ Γ'. Τεύχει τῆς
 Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐκδοθεῖσα. Εἶναι δὲ πρῶτον τοῦτο
 οἰκοδόμημα τῶν ἐν τῇ Ἐπιγραφῇ ἐκείνῃ μνημονευομένων (πλὴν,
 ἐννοεῖται, τοῦ Μεγάλου Ναοῦ καὶ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ ἐξαρτη-
 μάτων), οὐ καὶ πάλιν ἀνευρίσκομεν τὰ ἴχνη, καὶ τοῦτο εἶναι
 κατὰ τὴν γνώμην μου οὐ σμικρὸν κέρδος. Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ
 τῆς ἐκεῖ ἀνασκαφῆς ἐξαγόμενα. Ἐρευνήθησαν δὲ ἐν τῷ με-
 ταξὺ ἐτι μᾶλλον δι' ὀλίγων σκαφῶν καὶ τὰ κατὰ τὸν μεσαῖον
 Πύργον (Α') τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Περιβόλου πλευρᾶς καὶ εὐρέθη
 καὶ ἐκεῖ πρᾶγμα παράδοξον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ
 ὄχι πολὺ σαφές, τοῖχος δηλ. 1,00 Γ. Μ. παχὺς καὶ εἰς ἱκανὸν
 βᾶθος προχωρῶν, παράλληλος δὲ καὶ 0,40 Γ. Μ. περίπου ἀπέ-
 χων τοῦ Περιβόλου καὶ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐνούμενος ἢ δι' ἐγκαρ-
 σίων καθέτων τοιχαρίων κατὰ διαστήματα ἀνάλογα ὑπαρχόν-

των. Τὸ μεταξύ κενὸν χάσμα ὡς καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ πάχους τοῦ ἐν λόγῳ τοίχου (ὅστις δὲν ἔφθανε, ὡς εἰκός, εἰς τὸ ὕψος τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου οὐδὲ τὸ νῦν ἐκεῖ σωζόμενον) καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὰ ἐγκάρσια ἐκεῖνα τοιχάρια ἐκαλύπτοντο ἄνω ὑπὸ πλίνθων ἐκ τροχμαλοπαγοῦς λίθου καὶ μόνον διὰ τῆς μετακινήσεως τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα ἰδιώματα τῆς κατασκευῆς. Μέχρι πόσου δὲ ἐκτείνεται ὁ εἰρημένος τοίχος πρὸς μεσημβρίαν ἄδηλον ἔτι· πρὸς βορρᾶν φαίνεται ἀπολήγων εἰς τὸν μεσαῖον στρογγύλον Πύργον (Α').

Τέλος δὲ κατεδαφισθείσης καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου καὶ ἀποκομισθέντος ἐκείθεν τοῦ οἰκοδομησίμου αὐτῆς ὕλικου, ἠρξάμεθα καὶ ἐκεῖ σκάπτοντες καὶ τὰ λείψανα ἀποκαλύπτοντες μεγάλου τινος στρογγύλου οἰκοδομήματος καὶ οὐχὶ ἀπλοῦ Πύργου, ἀλλ' ἡ ἔρευνα ἔμεινεν ἡμιτελής, διότι εὐθὺς τότε ἦτοι περὶ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου, ὡς καὶ ἀρχόμενος τοῦ λόγου εἶπον, ἐδέησε νὰ διακόψωμεν τὰς ἐν Ἐλευσίνοι ἐργασίας.

Ἐν Ἐλευσίνοι, τῇ 21ῃ Δεκεμβρίου 1885.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δρ. 11,583,65.

Πέμπτη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τοῦ ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ. Καὶ περὶ ταύτης σὰς ἀναγινώσκομεν τὴν ἐπιδοθεῖσαν εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Ἐταιρίας σημείωσιν τοῦ ἐφόρου Π. Καββαδία.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1885

Κατὰ τὸ ἔτος 1885 ἐργασίαι ἐγένοντο μόνον ἐπὶ δύο σχεδὸν μῆνας. Ἀνεσκάφη δὲ ὀλόκληρον τὸ νοτιοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀνακαλυφθὲν ἐν ἔτει 1884 οἰκοδόμημα καὶ ἐξηρευνήθη ὁ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀνεσκαμμένος χῶρος πρὸς δυ-

σμάς και πρὸς νότον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀνασκαφεῖς ἔτι ἡμισυ περίπου μέτρον βαθύτερον. Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ ἀνεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ἀρχαίου οἰκοδομήματος, προγενεστέρου ὡς φαίνεται, τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ και σχέσιν ἔχοντος πρὸς τὸν παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ ναοῦ βωμόν, ὅστις φαίνεται ὡσαύτως ὅτι εἶνε ἀρχαιότερος τοῦ ναοῦ. Ἀνεκαλύφθη πρὸς τούτοις εἰς βάθος ἑνὸς μέτρου ὑπὸ τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος ὀλόκληρον και κάλλιστα διατηρούμενον τὸ ἀρτίως ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι δημοσιευθὲν κορινθιακὸν κιονόκρανον ἐκ τῆς θόλου Πολυκλείτου, ὅπερ μεγάλην ἔχει σπουδαιότητα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κορινθιακοῦ ρυθμοῦ. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότατον εὐρημα τοῦ ἔτους 1885 εἶνε μεγάλη ἐκ 36 στίχων ἀποτελουμένη και ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς μεταξὺ τῆς Ε' και Δ' ἑκατονταετηρίδος χαραχθεῖσα δωρικὴ ἐπιγραφή, ἐν ἣ εἶνε ἀναγεγραμμένα τὰ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ και τοῦ διὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην χρησιμεύσαντος ἐργαστηρίου. Ἡ οἰκοδομὴ ἐγένετο δι' ἐργολάβων, οὐχι ἐγχωρίων ἀλλὰ ξένων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, και μάλιστα κορινθίων και ἀργείων, εἰς οὓς παρεχωρήθη τμηματικῶς και κατὰ μειοδοσίαν. Καὶ οἱ μὲν ἀνελάμβανον τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐργασιῶν, οἱ δὲ παρεῖχον τὸ ὑλικόν, οἱ δὲ μετέφερον αὐτὸ εἰς τὸ ἱερόν. Ἡ ὅλη δὲ ἐργασία ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἑνὸς ἀρχιτέκτονος, ὅστις εἰργάζετο οὐχι ἐργολαβικῶς, ἀλλ' ἐπὶ ἐνιαυσίῳ μισθῷ δραχμῶν 353, αἰτινες ἀντιστοιχοῦσι πρὸς δραχμὴν τῆς ἡμέρας. Ἡ ἐπιγραφή αὕτη εἶνε σπουδαία διὰ τε τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς και διὰ τὴν ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν γινῶσιν τοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων, διότι, ἀνακαλυφθέντος ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς και τοῦ ναοῦ Ἀσκληπιοῦ, δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν κατὰ τὸ μᾶλλον και ἥττον ἐντελῆ ἔννοιαν τῶν γενομένων δαπανῶν, νὰ γνωρίσωμεν δηλ. ἀκριβῶς τί ἔδαπανήθη π. χ. διὰ τὸ ὑλικόν τῶν καθέκαστα αὐτοῦ μερῶν, διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ σηκοῦ, τοῦ περιστυλίου, τῶν θυρῶν, διὰ τὰ σιδηρικά, τὴν ξυλείαν κτλ. Καὶ λέξεις δὲ ἀπαντῶσιν ἐν αὐτῇ πρωτοφανεῖς και, ὅπερ σπουδαιότατον, και αὐτὰ τὰ τοὺς ἀριθμοὺς δηλοῦντα στοιχεῖα εἶνε πρωτοφανῆ, διάφορα οὐ μόνον τοῦ ἄττικου συστήματος ἀλλὰ και τοῦ ἐκ Κερκύρας και

ἐκ Τροιζήνος γνωστοῦ. Ἐν τέλει δὲ εἰρήσθω, περιεργείας ἕνεκα, ὅτι ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἀπαντῶσι ὑπὲρ τὰ 300 ὀνόματα ἐργολάβων καὶ ἐγγυητῶν.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Ἐκτη ἀνασκαφῇ ὀλιγοήμερος ἐγένετο ἐν τῇ Λακωνικῇ, δυτικῶς τῆς πάλαι μὲν Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς νῦν δὲ Μονεμβασίας καὶ δὴ ἐν τῷ δήμῳ Ἄσωποῦ παρὰ τὸ χωρίον Φοινίκι ἐν θέσει Χασάναγα Λάκα καλουμένη, ἔνθα πρὸ καιροῦ εἶχαν εὑρεθῆ πολλὰ χαλκᾶ μικρὰ εἰδῶλια καὶ σκεύη, μάλιστα δὲ χαλκαῖ ταινίαι, ἔχουσαι ἐπιγραφὰς «ιερέων καὶ πυρφόρων Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτα», καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίς ὑπῆρχεν, ὅτι θὰ ὑπελάνθανεν ἴσως ἐκεῖ ἐν τῶν παρὰ τῷ περιηγητῇ Πausanίᾳ μνημονευομένων κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ἱερῶν (βιβλ. Γ, κεφ. 22, § 9-13). Ὅθεν γενομένης συμφωνίας μετὰ τοῦ ἔχοντος ὡς ἰδιοκτησίαν του τὴν θέσιν ἐκείνην περὶ διανομῆς ἐξ ἰσοῦ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν ὅσα ἤθελον τυχὸν εὑρεθῆ ἀρχαῖα δι' ἀνασκαφῆς γινομένης δαπάνῃ τῆς Ἑταιρίας, ἀνετέθη παρὰ τοῦ Συμβουλίου ἢ ἐπιστασία τοῦ ἔργου εἰς τὸν διδάκτορα τῆς φιλοσοφίας Θεμιστοκλῆ Σοφοῦλην, ὅστις ἀνεδέχθη αὐτὸ προθύμως, ἀπῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν ἐκεῖσε τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, ἐπεστάτησεν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν, καὶ ἐπανελθὼν ἐπέδωκεν εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Ἑταιρίας τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν·

Κύριε Πρόεδρε,

Περὶ τῆς ἐν Φοινίκι σκαφῆς, ἐξ ἧς δυστυχῶς οὐδὲν κατωρθώθη, ὀλίγαι μόνον λέξεις θὰ ἀρκέσωσιν.

Δύο σκάψαντες τάφρους τὴν ἐτέραν κάθετον ἐπὶ τῆς ἐτέρας ἐν τῷ χωρίῳ, ἔνθα καὶ τὰ εὐρήματα, ἅτινα ἀφορμὴν εἰς τὴν σκαφὴν ταύτην παρέσχον, ἀνεκαλύφθησαν, οὐδὲν ἄλλο οἰκοδομήματος λείψανον εὑρομεν ἢ ἔχνη ἐπιστρώσεώς τινος ἐκ πλακῶν τετραγώνων ἀνομοίων ὁμως τὸ μέγεθος. Ὅτι ἡ ἐπίστρωσις αὕτη

(1) Ἴδε περὶ τούτων τῶν λίαν ἀξιοπεριέργων ταινιῶν τρία ἄρθρα ἐν Ἐφ. Ἀρχ. ἔτους 1884, σελ. 79 καὶ ἐξῆς, σελ. 197 καὶ ἐξῆς, ἔτι ἔτους 1885, σελ. 58-61.

δὲν εἶνε ἀρχαίου οἰκοδομήματος, φανερόν γίνεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς συναρμογῆς τῶν πλακῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτου μάλιστα ὅτι δωρικόν κιονόκρανον καὶ τεμάχιον ἐπιγραφῆς μεταγενεστέρων χρόνων συνεκτισμένα μεταξὺ τῶν πλακῶν ὑπῆρχον· τὸ κάτωθεν δὲ τῆς ἐπιστρώσεως ταύτης στῶμα γῆς ἦτο *ἄθικτον*. Εὐρέθησαν δὲ πλὴν τούτων καὶ τεμάχια κιονίσκων ἀρράβδωτων, ἰδιόρρυθμοὶ τινες ἄλλοι κιονίσκοι ὡς βάσεις χρησιμεύοντες καὶ οὗτοι μεταγενεστέρων χρόνων ὧν εἰς ἔχει καὶ ἐπιγραφὴν τινα (νῦν ἐν τῷ μουσ. ἀρχ. ἔταιρ.), τεμάχια τῶν γνωστῶν ἐνεπιγράφων ταινιῶν χαλκῶν, ἀγαλμάτιόν τι χαλκοῦν ἀνδρικής μορφῆς ἀρχαϊκῆς ἐργασίας, οὔτινος τὸ ἄνωθεν μόνον μέρος σώζεται, καὶ ἄλλα μικρὰ ἔργα μετενεχθέντα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας καὶ τὰ ὅποια παραλείπω νὰ καταλέξω ἐνταῦθα. Νομίζω ὅτι ὁ τοῦ Ὑπερτελεάτου ναὸς δὲν ἦτο ἐν τῷ ὑποδειχθέντι τούτῳ πρὸς σκαφὴν χωρίῳ, ἀλλ' ἐν τοῖς πέριξ ἴσως. Θὰ ἦτο ἄλλως παράδοξον ὅτι οὐδὲν ἀρχιτεκτονικόν τοῦ ναοῦ τούτου, ὅστις ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἤκμασε, σημεῖον ἐσώθη, ἐν ᾧ πλῆθος ταινιῶν μετ' ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλων χαλκῶν ἔργων μικρῶν ἐπιπολῆς σχεδὸν τῆς γῆς εὐρέθησαν ἴσως δὲ καὶ ταῦτα δὲν ἔκειντο ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἀλλ' εἶναι μᾶλλον ἐκ τῶν πέριξ συνειλεγμένα. Εἰκάζω δὲ τοῦτο ἐκ τῶνδε τῶν τεκμηρίων ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἔργων τούτων ἀρχαϊκῶν τε καὶ μεταγενεστέρων χρόνων ὁμοῦ εὐρέθησαν μεταξὺ τῶν τοίχων πενιχροῦ τινος νεωτέρου οἰκοδομήματος καὶ ὅτι *κάτωθεν τῶν εὐρημάτων τούτων ὑπῆρχον ὕλη πολλὴ καὶ κέραμοι τῶν καθ' ἡμᾶς σχεδὸν χρόνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ πιθαυῶς οἰκοδομήματος.*

Τῆ 21 Ἰανουαρίου 1886.

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Εἰς ταῦτα ἡμεῖς προσθέτομεν, ὅτι δὲν δύναται ἀκόμη νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀποπερατωθεῖσα ἢ τοῦ τόπου ἐκείνου ἔρευνα, καὶ ὅτι πάντα τὰ ἐκεῖ εὐρεθέντα, οὐχὶ μόνον τὰ ἡμίση, κομισθέντα ἐνταῦθα περιῆλθον εἰς κτῆσιν τῆς Ἐταιρείας (1), ἀποζημιωθέντος

(1) Εἶναι δὲ ταῦτα χαλκᾶ 193, οἰδηρᾶ 2, μολύβδινα 6, ὑάλινα 3, ὀστέϊνον 1, κεράμια 19, λίθινα 9, τὸ ὅλον κομμάτια 243.

δι' εὐλόγου ποσοῦ χρημάτων τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ ἀνασκαφέντος τόπου. Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς τὸ ἔργον δρ. 576,20.

Περὶ μιᾶς δὲ ἀνασκαφῆς τάφων ἐν Ἐρετριᾷ ἐπὶ δημοσίων γαιῶν, ἣν ἀπερζῆσαι νὰ ποιήσῃ τὸ Συμβούλιον τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον, καὶ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἔφορον Χρ. Τσουνταν, δὲν κρίνομεν ἔγκαιρον νὰ διαλάβωμεν, ἐπειδὴ μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἤρχισαν ἐκεῖ αἱ ἐργασίαι.

Ἐπισκευὴν τινὰ ἀρχαίου μνημείου ἐφέτος δὲν ἔχομεν νὰ μνημονεύσωμεν τελεσθεῖσαν. Μόνον ἐν τῷ ἐν Ὠρωπῷ κτισθέντι διὰ τὰ ἀρχαῖα οἰκήματι ἐγένοντό τινες μικραὶ ἐπισκευαὶ καὶ ἐργασίαι, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐνταῦθα ἀυλογύρω τῆς λεγομένης περιοχῆς τῶν γιγάντων.

Ἀγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν τῆς Ἐταιρίας συλλογῶν ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πολλαὶ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐν ὧν δραχμῶν 24,123,70. Τὸ ποσὸν τοῦτο δοθὲν εἰς διαφόρους ἀρχαιοπράτας ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὄντας ἐν συνόλῳ 18 τὸν ἀριθμὸν, μαρτυρεῖ, νομίζομεν, ἱκανῶς κατὰ τῆς διαβολῆς, ἣν τινες ἔχοντες συμφέρον αὐτοὶ ν' ἀγορᾶζωσι τὰ ἀρχαῖα πρὸς μεταπώλησιν, διασπεύρουσιν ἀπὸ ἐτῶν κατὰ τῆς Ἐταιρίας, ὅτι δῆθεν αὕτη γλισχρομένη δὲν δίδει τὰς δικαίας τιμὰς καὶ οὕτω ἐξάγονται τοῦ κράτους τὰ καλὰ. Καὶ πρὸ ἐτῶν πολλῶν τὸ Συμβούλιον ἀπέκρουσε ταῦτα καὶ νῦν ἐπαναλαμβάνει πρὸς τοὺς καὶ μικρὰν σώζοντας ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα κατόχους ἀρχαιοτήτων ἡμετέρους ὁμογενεῖς, τοὺς μὴ εὐπόρους καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυναμένους νὰ τὰς χαρίζωσιν εἰς τὰς δημοσίας συλλογὰς, ὅτι ἡ Ἐταιρία ἡμῶν προσφέρει καλὰς τιμὰς, ἐνίοτε καὶ μείζονας τῶν προσφερομένων παρὰ τῶν ἐγγχωρίων ἀρχαιοκαπήλων καὶ τῶν ξένων περιηγητῶν, μόνον καὶ μόνον ἵνα μένωσιν ἐν τῷ τόπῳ αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαιοτάτητες καὶ μὴ κατηγορῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πολιταὶ Ἕλληνες ὅτι ἐκ τῶν ναυαγίων τῆς πατρίδος τῶν ζῶσι.

Τὰ ἀγορασθέντα κατὰ τὸ διανυθὲν ἔτος εἶναι ποικίλα, βεβαίως δὲ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσι καὶ πρωτοφανῆ τινα καὶ διδακτικὰ ἢ ἄλλως καλὰ, περὶ ὧν ὁμως δὲν δυνάμεθα νὰ διαλάβωμεν ἐν-
ταῦθα. Θέλουσι γνωσθῆ καὶ ἐκτιμηθῆ δεόντως, ὅταν δημοσιευ-
θῶσι διὰ τοῦ τύπου, τοῦθ' ὅπερ καὶ γίνεται ἐκ διαλειμμάτων
παρ' ἡμεδαπῶν τε καὶ ἄλλοδαπῶν ἀρχαιολόγων.

Ἀναφέρομεν δὲ πρὸς τούτους, ὅτι ἐφέτος συνεσωματώθησαν
ὀριστικῶς τοῖς τῆς Ἑταιρίας κτήμασι καὶ ἐκεῖνα τὰ πολλὰ
ἀρχαῖα, ἃ πέρυσιν εἶχομεν ἀγοράσῃ ἀντὶ 22 χιλιάδων δραχμῶν
παρὰ τοῦ πωλήσαντος αὐτὰ μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεως
ἐντὸς ἔτους. Τὸ ἔτος παρῆλθε, καὶ τοῦ πωλητοῦ μὴ ἐπιζητή-
σαντος τὴν ἐξώνησιν, ἐγένετο ἡ συσσωμάτωσις.

Δωρεαὶ δὲ ἀρχαίων εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐγένοντο τὸ ἔτος τοῦτο,
πλήν τινων ἄλλων, ἄξιαι μνείας μάλιστα αἱ τοῦ ἐν Ἀλεξαν-
δρείᾳ Ἰωάννου Δημητρίου, τοῦ φιλογενοῦς ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις
ἀφ' οὗ τοῦ τῷ 1881 ἔκαμεν ἀρχὴν πέμψας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν
ἔθνος τὴν πολύτιμον αὐτοῦ Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων συλλο-
γὴν, ἣν ἡ Ἑταιρία παρὰ τῆς Κυβερνήσεως παραλαβοῦσα διευ-
θέτησεν ἐν τῷ Μετσοβείῳ, οὐδὲν ἔτος διεῖλιπε συμπληρῶν αὐτὴν
δι' ἀλλεπαλλήλων ἀποστολῶν, δι' ὃ καὶ καθ' ἐκάστην λογοδο-
σίαν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας παραπέμπει τὸ ὄνομα τοῦ
εἰς τὴν κοινὴν εὐλογίαν ἀγγέλλον τὰς δωρεάς του, τοῦθ' ὅπερ
καὶ σήμερον ποιοῦμεν ἀσμένως ἀνακοινοῦντες, ὅτι τετράκις κατὰ
τὸ διανυθὲν ἔτος παρελάβομεν ἀρχαῖα παρὰ τοῦ Ἰωάννου Δη-
μητρίου σταλέντα καὶ πάντα μεγάλης ἀξίας, τὴν ὁποῖαν μὴ
δυνάμενοι τὴν ὥραν ταύτην διὰ λόγου εἰδικωτέρου νὰ δηλώσω-
μεν εἰς τοὺς ἑταίρους, παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ θεωρήσωσιν
ἰδίοις αὐτῶν ὄμμασι τὰ σταλέντα φοιτῶντες εἰς τὴν ἐπώνυμον
τοῦ δωρητοῦ αἴθουσαν, ἥτις κοσμεῖται νῦν καὶ διὰ τῆς μαρμα-
ρίνης του προτομῆς, ἣν εἶχομεν κατασκευάσῃ πέρυσιν, ἰδρύσαμεν
δὲ πρὸ μηνῶν τινων.

Ἡ εὐθέτησις τῶν διαφόρων ἀρχαίων τῆς Ἑταιρίας, ἐν ταῖς
αἰθούσαις τοῦ Μετσοβείου ἐγένετο δι' ὅλου τοῦ ἔτους παρὰ τοῦ
ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας Ἀθανασίου Σ. Κουμα-
νούδη. Ἐν τοῖς δυοῖν δὲ δωματίοις τοῖς παρακειμένοις ταῖς αἰ-

θούσαις τῶν Αἰγυπτιακῶν καὶ τῶν ἀγγείων ἢ τελεία εὐθέτησις δὲν συνετελέσθη εἰσέτι, διότι ὁ ἐπιμελητής, ὅστις καὶ τὰ πολυειδῆ ἔργα τοῦ γραφείου ἡμῶν διεξάγει, ἀπησχολήθη τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὲρ τὸ σύνηθες ὡς ἐκ τῶν ἐκτάκτως τῷ ὄντι εἰσφρουσάντων πολλῶν ἀρχαίων. Οὐ μόνον τὰ παρὰ διαφόρων ἰδιωτῶν ἀγορασθέντα καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν προερχόμενα καθ' ἐκάστην καὶ τὰ ἐξ Ἀλεξανδρείας πολλά, ὡς εἶπα, ὄντα καὶ ποικίλα, ἀπήτουν ἐργασίαν συνεχῆ, ἀλλὰ καὶ συλλογαὶ δύο ὅλαι ἐπῆλθον νέαι, ὧν ἡ παραλαβὴ καὶ διαλογὴ ἀπαραίτητος ἦτο. Ἐπρεπε πάντως ἐκείνη ἢ ἀντὶ 22 χιλ. δραχμῶν ἀγορασθεῖσα πέρυσι συλλογὴ νὰ ἐξαχθῆ ἐκ τῶν δέκα κιβωτίων εἰς ἃ περιείχετο καὶ νὰ γίνῃ ἡ διαλογὴ τῆς καὶ κατὰταξις εἰς τὰς προσηκούσας τῶν διαφόρων αἰθουσῶν θήκας. Δευτέρα δ' ἄλλη ὁμοίως πολυπληθῆς συλλογὴ ἐστάλη εἰς τὴν Ἑταιρίαν τὸν παρελθόντα Αὐγουστον καὶ παρεδόθη ἡμῖν διὰ πρωτοκόλλου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας, ἵνα ἐκτεθῆ ἐν ταῖς αἰθούσαις καὶ τοῖς δωματίοις τοῦ Μετσοβείου, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε κατ'ἀλληλος δι' αὐτὴν τόπος ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου.

Ἀναμνήσθητε δέ, ὅτι καὶ ἄλλα πολλά τῆς Ἑταιρίας ἀρχαῖα, μαρμάρια μάλιστα καὶ ὄντως ἄξια θεῶς καὶ σπουδῆς, κατακείμενα ἔτι ἐν ταῖς ὑπογείοις τοῦ Βαρβακείου, χρῆζουσι τῆς ἐκαστοτε ἐπιμελείας τοῦ ἐπιμελητοῦ μέχρις οὐ εἰσαχθῶσι ποτε εἰς τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον, καὶ θέλετε ἔχη σχεδὸν πάντας τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐκεῖνα ἃ πάντες ποθοῦμεν δὲν συντελοῦνται ταχέως.

Εἰς τὰ διάφορα Μουσειακὰ ἔργα (οἷον κατασκευὴν θηκῶν, βάρθρων, ἐπίπλων ἄλλων, στολῶν διὰ τοὺς φύλακας, συγκολλήσεως ἀρχαίων κτλ. ἔτι δὲ καὶ εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ, ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ ἔτος δρ. 10,473.

Ὁ αὐτὸς ἐπιμελητής κατέγραψεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς τὸν ἐν ἰδίοις βιβλίοις χειρόγραφον κρατούμενον κατάλογον τὰ εἰσφρόντα πάντοθεν ἀρχαῖα. Ἐφθάσαμεν ἐν αὐτῷ τὸν γενικὸν ἀριθμὸν 16,686 (1). Πέρυσιν ὁ ἀριθμὸς ἦτο 14,718.

(1) Σύγκριται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν: Λιθίων 4185, χαλκῶν 1114 (ἐξ ὧν 110 σταθμά), σιδηρῶν 59, μολυβδίνων 2493 (ἐξ ὧν 1309 σύμβολα καὶ 410 σταθμά), ἀργυρῶν 62, χρυσῶν 249, ὀστεινῶν 114,

Ἦνοίγετο τὸ Μουσεῖον διὰ τε τοὺς ἑταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ηὔξηθη κατὰ τὸ ἔτος ἐξ ἀγορῶν, ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρίας καὶ ἐκ δωρεῶν. Ἠγοράσθησαν μὲν 61 τόμοι καὶ φυλλάδια ἀντὶ δρ.

υαλίνων 272, διαφόρων ὑλῶν 305, πηλίνων ἀγγείων 3465, πηλίνων μορφῶν 1863, πηλ. μητρῶν ἢ τύπων 190, πηλ. λύχνων 582, πηλ. σκευῶν 280, πηλ. θραυσμάτων 310, πηλ. πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν 102, πηλ. ἀρτοποιιδῶν καὶ φακοειδῶν 28, πηλ. (λαδῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4.—Ἰστέον δέ, ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπίγραφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τύπων), συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας, κατατεθειμέναι οὔσαι ἐν τοῖς ὑπογεσίῳ τοῦ Βαρδακείου, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Α. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de Grèce*, Paris, 1871.

Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς:

Χρυσᾶ

Ἑλληνικὸν (ἐξ ἠλέκτρου)	1
Ῥωμαϊκὰ (ὧν τὸ ἓν νομισματοσχημον)	3
Βυζαντινὰ	251
Βενετικὰ	5
Κουφικὸν καὶ Περσικὸν καὶ Ἰνδικὰ (μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων)	15
	<hr/> 275

Ἀργυρᾶ

Ἑλληνικὰ	587
Ῥωμαϊκὰ (.	247
Παρθικῶν βασιλείων	167
Βυζαντινὰ καὶ ἄλλων διαφόρων χωρῶν (μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων)	180
	<hr/> 1181

Ἐκ κράματος polin

Numi Alexandrini.	509
---------------------------	-----

Κίθδηλα νεώτερα

Ἀργυρᾶ.	12
Χαλκᾶ	12

Ἄλλα δὲ χαλκᾶ ἔτι ὑπάρχουσι διαφόρων ἔθνῶν καὶ ἐποχῶν ἀκατάτακτα ὑπὲρ τὰς 20 χιλιάδας, ὧν τὰ πλείστα ἐντελῶς ἄχρηστα, ὡς ἐφθαρμένα.

Ἐτι σημειοῦμεν, ὅτι τῶν πηλίνων τῆς Ἑταιρίας ἀγγείων ὑπάρχει Γαλλιστὶ ἐκδεδωμένος κατάλογος ὑπὸ Μ. Collignon, τυπωθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1878, τῶν δὲ πηλίνων μορφῶν ὡσαύτως Γαλλιστὶ ὑπὸ J. Martha, ἐν Παρισίοις, 1880. Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ τοῦ L. von Sybel τῷ ἐπιγραφομένῳ *Katalog der Sculpturen zu Athen*, Marburg, 1881 καὶ τὰ τῆς Ἑταιρίας λίθινα γλυπτὰ ὅσα ἕως τότε εἶχε, περιεγράφησαν σχεδὸν πάντα. Ἀναφέρομεν καὶ τὸν ἐξῆς ἐπίτομον κατάλογον τῶν Ἀθηνῶν Μουσείων *Die Museen Athens von Arthur Milchhöfer*, Athen, K. Wilberg, 1881.

1697,60, ἐν οἷς καὶ τὰ δετικά. Ἐδωρήθησαν δὲ τῇ Ἐταιρίᾳ ἢ κατ' ἀνταλλαγὴν ἦλθαν 72 τόμοι καὶ φυλλάδια. Προέχουσιν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑπὸ Ἐταιριῶν καὶ Κυβερνήσεων ξένων ὡς καὶ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως πεμφθέντα. Πίναξ αὐτῶν ὡς καὶ τῶν ἀγορασθέντων θέλει προσαρτηθῆ ταύτῃ τῇ ἐκθέσει. Ἔστω δὲ γνωστόν, ὅτι πάντων τῶν βιβλίων τῆς Ἐταιρίας ὑπάρχει κατάλογος ἐν δελτίοις.

Ἡ δὲ ἐκδοσις ἐντύπου καταλόγου τῶν ἐν τῷ Μετσοβείῳ ἀρχαίων πρὸς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ λέγομεν ὅτι δὲν κατωρθώθη ἕως τῶρα διὰ τοὺς αὐτοὺς ἀκριβῶς λόγους, δι' οὓς οὐδὲ ἡ ἐν τοῖς δυοῖς δωματίοις διευθέτησις τῶν ἀρχαίων, περὶ ἧς ἐλέγομεν πρὸ μικροῦ, καὶ ἄς ἔχωμεν ἀκόμη ὑπομονήν, ἕως οὐ τὸ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον ἐξεύρη τινὰ τρόπον διευκολύνσεως τοῦ πράγματος.

Περὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τῆς Ἐταιρίας ἔχομεν νὰ εἴπωμεν τοῦτο, ὅτι πρᾶξιταισάμενον τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς τοῦ Κυρ. Μυλωνᾶ, ἀνετέθη τὸ ἔργον εἰς τὸν ἐπιμελητὴν τοῦ Μουσείου τῆς Ἐταιρίας καὶ ἐξηκολούθησεν ἡ ἐφημερίς ἐκδιδομένη καὶ τοῦτο τὸ ἔτος τακτικῶς. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἡ ἐφορῶσα τὰ τῆς ἐκδόσεως συνίστατο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκ τῶν Ε. Καστόρχη, Γ. Νικολαΐδου καὶ ἐμοῦ.

Ταῦτα μὲν οὕτω. Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, πλὴν τῶν εἰρημένων ἀνασκαφῶν, ἐμισθοῦντο ἔτι ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας τακτικῶς καὶ φύλακες ἀρχαιοτήτων καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ἐν Χαιρωνείᾳ, Θεσπιαῖς, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ τῇ Ἀργολικῇ, Μυκῆναις καὶ Νεμέᾳ, ὅπου δηλαδὴ ἐπίσημα εὐρίσκονται ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ συλλογαὶ καταρτισθεῖσαι παρὰ τῆς Ἐταιρίας. Ἔτι δὲ ἐδίδοντο καὶ ὁδοιπορικὰ καὶ ἐπιδόματα μισθῶν τὰ συνήθη εἰς τοὺς ἐφόρους τοὺς ἐκπεμπομένους εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικὰς τῆς Ἐταιρίας ὑπηρεσίας. Εἰς ταῦτα ἐδαπανήθησαν ἐν τῷ ἔτει δρ. 5059,50. Δὲν ἤθελε δὲ φειδωλευθῆ τὸ Συμβούλιον καὶ πλείοτερα τούτων νὰ δαπανήσῃ ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιοτήτων, αἵτινες εἶναι πολλαὶ καὶ εἰς ἄλλα ἔτι παρὰ τὰ προειρημένα μέρη, δεόμεναι καὶ ἄξια οὖσαι ἐπιμελείας, ἂν μόνον ὑπῆρχε τὸ κατάλληλον προσωπικόν, εἰς ὃ νὰ ἀναθέσῃ ἡ Ἐταιρία τὴν ἐπιμέλειαν ἔργων. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι

πάνυ δυσεύρετον, καὶ πρέπει τις νὰ τὸ πλάσῃ, προνοῶν ἅμα καὶ ὑπὲρ τοῦ νὰ καταστῇ ἐπαγωγὸς ἢ ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία εἰς μεμορφωμένους ἐπιστημονικῶς νέους. Πέρυσιν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ εἶπομεν διὰ πλειόνων τὰ περὶ τοῦ δυσχρηστήματος τούτου καὶ ὄσας εἰς αὐτὸ ἀναφερομένας σκέψεις ὑπέβαλε τότε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, σήμερον δὲ ἀναφέροντες εὐχαρίστως τὸ ὅτι πρὸ ἐξαμηνίας εἰς ἔτι ἔφορος ἀρχαιοτήτων διωρίσθη ἐπὶ τῇ συστάσει τῆς Ἑταιρίας, ὁ Β. Λεονάρδος, δὲν κρίνομεν ὁμῶς ἀποσιωπητέον, ὅτι καὶ πάλιν τὸ πλεῖστον τοῦ βασιλείου μένει ἀνεφόρευτον.

Ἄλλας δὲ τινὰς ἡμῶν προτάσεις καὶ αἰτήσεις, ἃς ἐποιήσαμεν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ πλειόνων ἐτῶν, (καὶ ἦσαν αὗται: ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς λατομίας ἐν τοῖς περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἐπιφανέσιν ὑψώμασιν τοῖς ἀρχαιοτέν λελαξευμένοις, ἡ ἐξοίσεις τῶν Ἀναριωτῶν ἀπὸ τῶν πρὸς ταῖς βορείαις πέτρας τῆς Ἀκροπόλεως κλιτύων, ἡ μεταβολὴ ἐνὸς ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου, τοῦ κατὰ τῶν παραβαίνόντων τὸν ἀρχαιολογικὸν νόμον, τὸ μὴ ἐκδίδειν ἀδείας ἀνασκαφῶν εἰς ἰδιώτας, ἅτε σπυρίζοντας τοῦ καταλλήλου εἰς ἐπιστάσιαν προσωπικοῦ) ταύτας λέγομεν, τὰς αἰτήσεις δὲν ἠτύχησαμεν ἀκόμη νὰ ἴδωμεν ἐκπληρουμένας. ἐνῶ, ὡς ἡμεῖς φρονοῦμεν, αὗται οὔτε δαπάνας ἀπῆτουν οὔτε ἄλλας δυσνικήτους παρεῖχον δυσκολίας, μόνον δέ, μετὰ διέγνωσιν τοῦ ὀρθοῦ αὐτῶν καὶ τοῦ δικαίου, ἀπόφασις ἐχρειάζετο παρὰ τῶν ἀρχῶν σταθερὰ πρὸς ἐκτέλεσιν, ἄνευ ἀποσκοπῆς εἰς τὸ τίς ἢ τίνες τῶν πολιτῶν ἀτομικῶς ἤθελον τυχόν δυσαρεστηθῆ ἀπέναντι τῆς κοινῆς ὠφελείας. Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι καὶ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας θέλει ἔλθῃ ὁ καιρὸς.

Σχεδὸν δὲν μένει ἄλλο νὰ εἴπωμεν, εἰμὴ ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ἐξηκολούθησε γινομένη ἡ ἄτοκος προκαταβολὴ χρημάτων τῆς Ἑταιρίας ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διὰ δαπάνας τοῦ κράτους ἀρχαιολογικὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ. Τὰς περὶ τούτων τῶν προκαταβολῶν λεπτομερείας θέλετε ἀκούσῃ παρὰ τοῦ ταμίου.

Διὰ τούτων τελειόνομεν τὴν ἐφετεινὴν λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου· ἡ δὲ κρίσις παρὰ τοῖς ἐταίροις.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίης τῆς Ἑταιρίας Π. Ἐμ. Γιαννόπουλος ἀνέπτυξε προφορικῶς κατ' ἄρθρον τὸν ἐντύπως ὑποβληθέντα εἰς τὴν συνέλευσιν ἰσολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ τὴν συνυποβληθεῖσαν κατάστασιν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας μετὰ τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858 μέχρι τοῦ 1885, ὡς ἔπονται ἐνταῦθα.

ΠΛΗΡΩΜΑΙ

ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ

ΕΙΟΝ.	Προσωπικόν . . . . . Δρ.	4,200	—		
»	Γραφική ὄλη· χάρτης, τυπωτικά, ταχυδρομικά κλπ. . . . . »	2,350	60		
»	Βιβλιοθήκη, ἀγορὰ βιβλίων καὶ δετικά . . . . . »	1,697	60	8,248	20
ΕΣΙΑ.	Προσωπικόν κλπ. . . . . »	6,606	60		
»	Ἀρχαιοθῆκαι, συγκολλήσεις καὶ ἀπεικονίσεις ἀρχαίων . . . . . »	3,866	40		
»	Ἀγορὰ ἀρχαίων . . . . . »	24,123	70	34,596	70
Α.Α.	Ἐπισκευαὶ καὶ ἀναστηλώσεις μνημείων . . . . . »			25	—
ΕΚΑΦΑΙ	Ἐλευσίνος. . . . . »	11,583	65		
»	Ἐπιδαύρου. . . . . »	2,816	95		
»	Ἀμφικρείου . . . . . »	299	20		
»	Φαινικίου ἐν Ἐπιδαύρῳ Λιμηρᾷ . . . . . »	576	20		
»	Ἐν Ἀθήναις Ἀκροπόλεως . . . . . »	833	40		
»	» Ἀγορᾶς πυρποληθείσης. . . . . »	21,265	10		
»	Ἐν Πειραιεῖ. Θεάτρου καὶ Νεωσοίκων . . . . . »	2,969	90	40,374	40
ΓΧ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.	Ἐπιμίσθιον ἐφόρων, μισθοὶ φυλάκων ἐπαρχιακῶν Μουσείων καὶ μνημείων . . . . . »			5,694	50
ΜΕΡΙΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ.	» . . . . . »			11,206	05
ΚΗΤΑ.	Ἀγορὰ τοιούτων εἰς Ἐλευσίνα . . . . . »			550	—
ΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Συμπλήρωσις ἀξίας 3 μετοχῶν τῆς . . . . . »			8,253	—
ΕΙΟΝ.	Περίοδος Γ' . . . . . »	5,126	20		
»	» Θ' . . . . . »	40,096	37		
»	» Η' . . . . . »	313	11		
»	» Ε' . . . . . »	692	—	46,227	58
»	» . . . . . »			5,977	58
»	» . . . . . »			333	75
»	» . . . . . »			161,486	76
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	. . . . . »	124,047	42		
ΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	. . . . . »	34,459	90		
ΚΑΤΑΒΟΛΑΙ.	Λογαριασμῶν Δημοσίου. . . . . »	16,082	15		
»	» Ἐταιρίας. . . . . »	2,800	—	177,389	47
				338,876	23
				4,221	03
ΛΟΙΠΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ.	Μεταφερόμενον εἰς διαχείρισιν τοῦ 1886. . . . . »			343,097	26
	Ὅλον δαπανῶν. . . . Δρ.				

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ

ΜΕΡΙΔΕΣ	Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1884		Πράξεις κατά τὸ 1885	
	Χρέωσις	Πίστωσις	Χρέωσις	Πίστωσις
ΑΚΙΝΗΤΑ. Οικόπεδα καὶ οἰκίαι ἐν Ἀθήναις, Κηφισίᾳ καὶ Ἐλευσίῃ	24,761	33	550	—
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. 15 μετοχαὶ αὐτῆς	51,000	10	8,253	—
» » Κατάθεσις ἐντοκος	8,983	04	—	7,4
ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Δωρεὰ Ἐπιτροπῆς Φιλανθρωπίων . . . Δρ. 180,000.92 Ἐξ ἀγορᾶς. » 85.166.—	265,166	92	—	0) 10,6
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμῶ Δημοσίου	86,593	42	16,082	15 7,0
» » Ἐταιρίας.	2,600	—	2,800	— 4,1
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ.	—	53,047	124,047	42 71,0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	—	—	34,459	90 100,0
ΤΑΜΕΙΟΝ.	2,043	97	341,053	29 338,8
	441,148	78	527,245	76 539,1
		53,047	441,148	78 53,0
			968,394	54 592,16
			592,163	27
			376,231	27 ἰσοζύ

(0) Κατατεθειμένοι εἰς Ἐθνικὴν Τράπεζαν :

- 128 ὄμολογ. δανείου τῶν 6 ἑκατομμυρίων
- 15 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς
- 135 ὄμολ. δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων
- 241 » » » 4 »
- 118 » » » 10 »
- 389 » » » 25 »
- 8 » » » 25 »

9 0/0
8 0/0

Συμβόλιον 35617
(12 Νοεμβρίου 1885).
Γραπτή.

ἢ ὑπ' ἀριθ. 1237 ὄμολ. Ἐθν. Τραπεζῆς ἐντόκου καταθ. δραχ. 1,500.42

ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1885.

Πρόλοιπα 31 Δεκεμ. 1885

Κρέωσις	Πίστωσις
25,311 33	(α)
59,253 10	(β)
1,500 42	(γ)
54,509 92	(δ)
95,675 57	(ε)
1,300 —	(ς)
4,221 03	(ζ) 65,540 10
41,771 37	(η) 65,540 10
65,540 10	
76,231 27	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(α) ΑΚΙΝΗΤΑ.	Λογ. 1884 Δρ.	24,761.33	
	» 1885 »	<u>25,311.33</u>	πλ. δρ. 550.—
(β) ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ.	» 1884 »	51,000.10	
	» 1885 »	<u>59,253.10</u>	» » 8,253.—
(ε) ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ.	» 1884 »	86,593.42	
Λογ. Δημ. σίου	» 1885 »	<u>95,675.57</u>	» » 9,082.15
(η) ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ	1884 Δρ.	2,043.97	
ΤΑΜΕΙΟΥ.	1885 »	<u>4,221.03</u>	» » 2,177.06
			πλ δρ. 20,062.21
(γ) ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ.	Κατ. έντ. 1884 »	8,983.04	
» »	1885 »	<u>1,500.42</u>	» 7,482 62
(δ) ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡ.	1884 »	265,166.92	
»	1885 »	<u>254,509.92</u>	» 10,657.—
(ς) ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ.	Λογ. Εταιρείας 1884 »	2,600.—	
»	1885 »	<u>1,300.—</u>	» 1,300.—
(ζ) ΒΙΟΜ. ΤΡΑΠΕΖΑ.	1884 »	53,047.42	
ΕΘΝ. »	1885 »	<u>65,540.10</u>	» 12,492.68
			» 31,932.30
	Έλάττωσις τής εταιρικῆς περιουσίας τὸ 1885	Δραχ.	<u>11,870.09</u>

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ

Λογαριασμός τοῦ ἔτους 1884	Δρ.	388,101.36
» » 1885	»	<u>376,231.27</u>
Διαφορά ἐπ' ἔλαττον, ὡς ἀνωτέρω	Δρ.	<u>11,870.09</u>

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Α'. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	1858 - 1884		1885		Όλοι
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ					
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ. Ἐτήσιαι. . . . . Δρ.	143,202	70	4,858	30	148,061
» Ἐκτακτοί . . . . . »	54,974	71	910	—	55,884
» Εἰδικαί . . . . . »	52,745	53	—	—	52,745
ΤΟΚΟΙ καὶ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Ἐν γένει . . . . . »	356,095	—	28,259	27	384,354
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Ἐξαγύρωσι κληρωθ. ὁμολογ. »	170,470	52	10,657	—	181,127
ΜΟΥΣΕΙΑ. Ἐξ εἰσιτηρίων. . . . . »	10,021	25	1,695	—	11,716
ΑΚΙΝΗΤΑ. Πώλησις ἀκινήτων . . . . . »	10,258	93	—	—	10,258
» Ἐνοίκια . . . . . »	6,100	78	349	95	6,450
ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ . . . . . »	12,920	72	—	—	12,920
ΔΙΑΦΟΡΑ . . . . . »	4,617	56	2,594	85	7,212
ΑΡΧΑΙΑ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ (παλαιά) καὶ κατάλογοι τῶν ἐν τοῖς Μουσείοις ἀρχαίων. »	1,882	18	—	—	1,882
» Ἐν Νέα τῆς Γῆς Περιόδ. »	1,574	40	1,821	80	3,396
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ . . . . . »	1,720	09	—	—	1,720
ΛΑΧΕΙΟΝ . . . . . »	768,562	22	100,324	50	868,886
	1,595,136	59	151,470	67	(α) 1,746,607
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΔΑΝΕΙΑ . . . . . »	64,732	14	100,000	—	164,732
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Ἀποληρωθεῖσαι . . . . . »	407,516	28	18,532	62	426,098
ΒΙΟΜ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἀλληλόγραφως λογαριασμός . . . . . »	768,116	92	71,000	—	(β) 839,116
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . . . »	12,632	59	—	—	12,632
ΤΑΜΕΙΟΝ. Ὑπόλοιπα διαχειρίσεως μέχρι τοῦ 1884. . . . . »	2,114	24	—	—	2,114
	2,850,248	76	341,053	29	3,191,302

(α) Κύρια ἔσοδα. . . . . Δρ. 1,746,607.26

(β) Διάφοροι λογαριασμοί . . . . . α 1,444,694.79

Δρ. 3,191,302.05

ΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1858-1885.

Β'. ΠΛΗΡΩΜΑΙ	1858 - 1884		1885		Όλοσ	
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ						
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ, τυπωτικά, έξοδα διάφορα και Βιβλιοθήκη. Δρ.	68,508	87	8,248	20	76,757	07
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ, αρχαιοθήκαι, φυλακεία, επισκευαί και συγκολλήσεις αρχαίων . . . . . »	121,992	99	10,473	—	132,465	99
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ . . . . . »	200,796	89	24,123	70	224,920	59
ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ εν γένει . . . . . »	390,763	85	40,374	40	431,138	25
Επισκευαί και αναστηλώσεις μνημείων . . . . . »	26,008	31	25	—	26,033	31
ΑΡΧΑΙΟΤ. Προσωπ. εφόρων και φυλάκων έπαρχ. Μουσείων και μνημείων . . . . . »	66,139	60	5,694	50	71,834	10
Περισυναγωγή και μεταφορά αρχαίων . . . . . »	3,305	83			3,305	83
Εν γένει . . . . . »	16,586	29	5,977	58	22,563	87
. . . . . »	20,518	75	550	—	21,068	75
ΠΟΣΟΣΤΑ εισπρακτορ., έκμαγελα αρχαίων κτλ. . . . . »	5,054	12	333	75	5,387	87
Προτομαί προέδ. Έταιρ. Συνδρομαί εις ξένους πρός συντέλεσιν ανασκαφών . . . . . »	1,696	43			1,696	43
. . . . . »	446	43			446	43
ΛΕΠΤΑ . . . . . »	1,886	18			1,886	18
ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ . . . . . »	275,792	30			275,792	30
ΤΡ. 11,069.33 + 3,000.10 . . . . . »	14,069	43	8,253	—	22,322	43
. . . . . »	318,429	95	46,227	58	364,657	53
Επισκευαί . . . . . »	671	15			671	15
ΕΦΗΜ. (Νέα Γ'τι Περιοδ.). . . . . »	20,738	10	11,206	05	31,944	15
	1,553,405	47	161,486	76	(α) 1,714,892	23
ΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ						
ΑΠΟΛΗΠΤΕΑΙ . . . . . »	65,625	—			65,625	—
ΤΡΑΠΕΖΑ . . . . . »	502,998	38	18,882	15	521,880	53
ΤΡΑΠΕΖΑ . . . . . »	715,069	50	124,047	42	839,116	92
ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ . . . . . »	10,838	57			10,838	57
. . . . . »	267	87			267	87
ΤΡΑΠΕΖΑ . . . . . »			34,459	90	34,459	90
. . . . . »			4,221	03	4,221	03
	2,848,204	79	343,097	26	3,191,302	05

Κύρια έξοδα . . . . . Δρ. 1,714.892 23
 Διάφοροι λογαριασμοί . . . . . » 1,476.409 82
Δρ. 3.191.302.05

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

ΤΗΣ Θ΄.

ΧΡΕΩΣΙΣ				
Κατά τὸ δημοσιευθὲν πρωτόκολλον ἐξελέγξεως τῶν πωληθέντων κλήρων τῆς Θ'ς Περιόδου, ἐπωλήθησαν τοιοῦτοι 32,892. ἀποξέροντες, πρὸς δραχ. 3, ἐν ὄλῳ . . . . Δρ.		98,676		
Εἰσαχθείσας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας κατὰ μὲν τὸ 1884 διὰ διπλοτύπ. ἀρ. 83 »			5,857	60
κατὰ δὲ τὸ 1885 διὰ διπλοτύπων » 11 »			19,500	90
» » » 17 »			57,213	33
» » » 37 »			16,104	17
Δρ.		98,676		98,676

Ἐν Ἀθήναις τῆν 25 Ἰανουαρίου 1886.

Εἶτα ἐξελέχθησαν οἱ κύριοι Α. Ἀθανασιάδης, Α. Γ. Δουρούτης καὶ Περ. Ἰασεμίδης μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς πρὸς ἐξέλεξις τῶν λογαριασμῶν τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ μεσημβρίαν.

Μετὰ δύο δ' ἑβδομάδας, τῇ 9 Φεβρουαρίου 1886, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10^η π. μ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐταίρων ἑκατὸν τριῶν, ὁ πρόεδρος Ἀλ. Κοντόσταυλος προσεκάλεσε τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τοὺς ἐταίρους τὴν ἔκθεσίν τῆς. Ὅθεν παρελθὼν ὁ εἰσηγητῆς αὐτῆς Α. Γ. Δουρούτης ἀνέγνω τὰ ἐξῆς·

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Κύριοι!

Κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως περὶ ἐξελέξεως τῶν λογαριασμῶν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὸ ἀπελθὸν ἔτος 1885, ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τοῦ ταμίου κ. Παναγιώτου Ἐμ. Γιαννοπούλου τεθέντα εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν λογιστικὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα. Ἐπιθέντες τὸ ἐθεωρήθη ἐπὶ μὲν τοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τὴν τελευταίαν πράξιν ὑπ' ἀριθ. 101, παριστάνουσαν, μετὰ τὸν ἰσολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὸν λογαριασμόν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας, ἐπὶ δὲ τοῦ στελέχους τῶν εἰσπράξεων τοῦ ταμίου ὑπὸ τὸν τελευταῖον ἀριθ. 75, ἐπὶ τοῦ στελέχους τῶν διπλοτύπων τοῦ εἰσπράκτορος κ. Θ. Κουτσούλη ὑπὸ τὸν τελευταῖον ἀριθ. 180 καὶ ἐπὶ τοῦ στελέχους τοῦ τελευταίου ἐντάλ-

ματος ὑπ' ἀριθ. 240, προέβημεν εἰς τὴν ἐξέλεξιν διὰ παραβολῆς τῶν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ ἐγγραφῶν τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ρηθέντα διπλότυπα, τοῦ μὲν ταμείου ἀπὸ ἀριθ. 1 μέχρι 75, τοῦ δὲ εἰσπράκτορος ἀπὸ ἀριθ. 1-27, 29-74, 76-90, 92-106, 108-114, 116-137, 140-142, 144-146, 148-157, 159-167, 169-170 καὶ 172-180 ἀκυρωθέντων ἕνεκα μὴ πληρωμῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 28, 75, 91, 107, 115, 138, 139, 143, 147, 158, 168 καὶ 171, κατόπιν δέ, διὰ παραβολῆς ὡσαύτως τῶν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ ἐγγραφῶν τῶν ἐξόδων πρὸς τὰ στελέχη τῶν ἐνταλμάτων καὶ πρὸς αὐτὰ ταῦτα τὰ ἐντάλματα, φέροντα ἐπισυνημμένα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἐγγραφα.

Ἐκ τῆς ἐργασίας δὲ ταύτης προέκυψεν, ὅτι πάντα τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα εἰσὶν ἐν τάξει ἐγγεγραμμένα καὶ ὅτι τὸ ταμεῖον παριστᾷ ὑπόλοιπον δραχ. 4,221.03 μεταφερόμενον εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ 1886.

Μετὰ ταῦτα παρεβλόμεν τὰς ἐγγραφὰς τοῦ ἡμερολογίου πρὸς τὰς ἐν τῷ καθολικῷ μερίδας ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ἀπαρτιζούσας τὸν γενικὸν ἰσολογισμόν, ὡς καὶ τὸν εἰδικὸν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας, εὔρομεν δὲ πλήρη συμφωνίαν ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ἐξῆς ἐξαγόμενον.

Α. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ὅτι τὰ μὲν ἔσοδα ἐν γένει τοῦ 1885, μετὰ τοῦ ἐκ τῆς διαχείρισεως τοῦ 1884 μετενεχθέντος ὑπολοίπου δρ. 2,043.97, ἀνερχονται εἰς . . . . . Δρ. 343,097.26

Ἦτοι κύρια ἔσοδα . . Δρ. 151,470.67

Διάφοροι λογαριασμοί. » 191,626.59

Δρ. 343,097.26

Τὰ δὲ ἔξοδα ἐν γένει εἰς . . . . . Δρ. 338,876.23

Ἦτοι καθαρὰ ἔξοδα . Δρ. 161,486.76

Διάφοροι λογαριασμοί . » 177,389.47

Δρ. 338,876.23

Προστιθεμένου τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ ὑπολοίπου

τῆ 31 Δεκεμβρίου 1885 . . . . . » 4,221.03

Ἐξισοῦνται αἱ μερίδες ἐσόδων καὶ ἐξόδων . Δρ. 343,097.26

Β. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας σύγκειται :

α') Ἐκ δύο οἰκιῶν ἐν Ἀθήναις, μιᾶς ἐν Κηφισίᾳ καὶ δύο οἰκοπέδων ἐν Ἐλευσίνι, ἀξίας	Δρ.	25,311.33
β') Ἐκ 15 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατατεθειμένων παρ' αὐτῇ	»	59,253.10
γ') Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1237 ληξιάσης ὁμολογίας ἐντόκου καταθέσεως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν	»	1,500.42
δ') Ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένων ὁμολογιῶν διαφόρων ἐθνικῶν δανείων ἧτοι		
128 τοῦ δανείου τῶν 6 ἑκατομ.		} » 254,509.92
135 » » 60 »		
241 » » 4 »		
118 » » 10 »		
389 » » 25 » πρὸς 9 0/0		
8 » » 25 » » 8 0/0		
ε') Ἐκ τῶν ὀφειλομένων διὰ προκαταβολὰς λογαριασμῶ Δημοσίου	»	95,675.57
ς') Ὁμοίως λογαριασμῶ τῆς Ἑταιρίας	»	1,300.—
ζ') Καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1885	»	4,221.03
Ἐν ὄλῳ	Δρ.	441,771.37

Τὸ δὲ παθητικὸν σύγκειται ἐκ τῶν ὀφειλομένων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ὑπόλοιπον τοῦ συνομολογηθέντος, κατὰ τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1885 ὑπ' ἀριθ. 35,617 συμβόλαιον, δανείου ἐπὶ ἐνεχύρω . . . . .

» 65,540.10

Ὅθεν ἡ καθαρὰ περιουσία, κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1885 συνίσταται ἐκ . . . . .

Δρ. 376,231.27

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1884 ἡ καθαρὰ περιουσία ἀνήρχετο εἰς . . . . .

» 388,101.36

ἔπεται ὅτι ἐντὸς τοῦ 1885 ἠλαττώθη κατὰ . . . . .

Δρ. 11,870.09

ΛΑΧΕΙΟΝ

Μεταβάντες κατόπιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ διὰ τὴν κατὰ τὸ 1885 ἐνεργηθεῖσαν κλήρωσιν τῆς Θ' περιόδου καὶ κατὰ μὲν τὸ πρωτόκολλον ἐξελέγξεως τῆς ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 19 Νοεμβρίου 1874 διωρισμένης ἐπιτροπῆς, τὸ ἀντίτιμον τῶν πωληθέντων 32,892 κλήρων, ἀποτελοῦν δραχ. 98,676, παρεδόθη εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας, κατὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 83 τοῦ 1884 11, 17 καὶ 37 τοῦ 1885 διπλότυπα εἰσπράξεως, κατὰ δὲ τὴν ἐν τῷ καθολικῷ τοῦ ταμείου μερίδα τοῦ λαχείου, ἔδαπανήθησαν τῷ μὲν 1884

Εἰς μισθὸν προσωπικοῦ	Δρ.	3,000.—
Εἰς χάρτην τύπωσιν κτλ.	»	1,263.20
	Δρ.	<u>4,263.20</u>
τῷ δὲ 1885		
Δι' ἐξαργύρωσιν 156 κερδησάντων κλήρων	Δρ.	29,306.22
Εἰς προμήθειαν πωλητῶν »		9,578.50
Εἰς διάφορα ἐξοδα λιανικὰ »		561.55
Εἰς ἀμοιβὴν προσωπικοῦ. »		<u>650.—</u>
	»	40,096.27
	Δρ.	<u>44,359.47</u>
Κερδήσαντες ἀλλὰ μὴ ἐμφανισθέντες πρὸς ἐξαργύρωσιν κλήροι	»	3,585.06
	Δρ.	<u>47,944.53</u>
Ὅθεν προκύπτει καθαρὸν κέρδος ἐκ τῆς Θ' περιόδου	»	50,731.47
	Δρ.	<u>98,676.—</u>

Περαίνοντες τὰ τῆς ἐξελέγξεως προτεινόμεν, Κύριοι, ὅπως ἡ συνέλευσις ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν συμβούλιον διὰ τὴν ἐμφρονα διεξαγωγὴν τῶν ποικίλων ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρίας καὶ ἰδίως εἰς τὸν ταμίαν κ. Π. Ἐμ. Γιαννόπουλον διὰ τε τὴν μετ' ἀκριβείας καὶ τάξεως τήρησιν τῶν λογιστικῶν βιβλίων καὶ διὰ τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ πίνακος τῶν ἀπο-

λογισμῶν τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858 μέχρι τοῦ 1885 ὅπερ ὑπέβαλεν ἐν τῇ προηγουμένῃ συνεδριάσει, συνάμα δὲ νὰ ἐπικυρώσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ 1885.

Μετὰ τὰ εἰρημένα θεωροῦμεν καθήκον ἡμῶν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν συνέλευσιν τὰς ἐξῆς εὐχάς.

α'. Ὁρθότερον καὶ λογιστικώτερον εἶνε φρονουῦμεν νὰ ὑποβάλῃ τὸ συμβούλιον εἰς τὴν ἐγκρισιν τῶν ἐταίρων προϋπολογισμὸν τῶν τακτικῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἔτι δὲ προσθήκην ἀπροόπτων καὶ ἐκτάκτων ὡς ἔγγιστα δαπανῶν, ἵνα καὶ ἡ συνέλευσις γιγνώσκῃ ἐκ τῶν προτέρων τὰ γενησόμενα ἐξοδα ἐκάστης διαχειρίσεως καὶ τὸ συμβούλιον εἰς εὐχερεστέραν εὐρίσκηται θέσιν.

β'. Αναγκαιότατον φρονουῦμεν νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ σύνταξις καὶ ἐκτύπωσις καταλόγου πάντων τῶν εὐρημάτων πρὸς γινῶσιν παντὸς φιλαρχαίου.

γ'. Μετὰ λύπης παρατηρεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἢ οὐδ' ὄλως ἢ γλίσχρως συντρέχει τὴν ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν καὶ οἱ πολῖται πάντῃ ὀκνοῦσι νὰ συνδράμωσιν αὐτὴν. Τοῦτου ἕνεκα ἐπιθυμητὸν εἶνε ἵνα τὸ συμβούλιον ἐξακολουθῇ προσκαλοῦν ἐνθέρμως δι' ἀντεπιστελλόντων μελῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ τὴν χρηματικὴν πρὸς τὴν Ἑταιρίαν βοήθειαν.

δ'. Καλὸν καὶ ὠφέλιμον καὶ σύμφορον εἶνε νὰ ἀποκτήσῃ ἡ Ἑταιρία οἶκημα μόνιμον διὰ νὰ τακτοποιηθῇ ἡ βιβλιοθήκη, ἵνα πᾶς βουλόμενος λαμβάνῃ ταχέως καὶ προχείρως τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, διότι τῇ ἀληθείᾳ μέγα τι εἶνε τὸ νὰ ὑπάρχῃ ἀλλαχοῦ τὸ ταμεῖον, ἀλλαχοῦ τὸ γραφεῖον τοῦ λαχείου, ἀλλαχοῦ ἡ βιβλιοθήκη, καὶ ἀλλαχοῦ νὰ γίνηται ἡ συνέλευσις.

ε'. Νομίζομεν ὅτι καλὸν εἶνε ἡ συνδρομὴ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦλάχιστον διὰ τοὺς Ἑταίρους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1886.

Ἡ ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Π. ΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Α. Γ. ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως ἠρώτηθη ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἂν ὑπάρχει ἀντίρρησης τις ὡς πρὸς τὴν Ἐκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἂν θεωρεῖ καλῶς ἔχοντας τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν πρότασιν αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁμοθύμως ἡ Συνέλευσις ἀπεφῆνατο, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησης καὶ ὅτι θεωρεῖ καλῶς ἔχοντας τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ὁποίους καὶ ἐγκρίνει.

Μετὰ δὲ τὴν κατόπιν ὑποβληθεῖσαν ἐτέραν ἐρώτησιν ὑπὸ τοῦ Προέδρου περὶ τοῦ ἂν παραδέχεται ἡ Συνέλευσις τινὰς ἢ πάσας τὰς ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς εὐχὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω, προέκυψε συζητήσις τις, καθ' ἣν διάφοροι ἐξηγνήθησαν γινῶμαι, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ἡ ἐγκατάλειψις τῆς περαιτέρας ἐπ' αὐτῶν συζητήσεως καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ προόδου εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας.

Οὕτω δὲ διὰ δύο ψηφηφοριῶν, ὡς κελεύει ὁ ὀργανισμὸς τῆς Ἐταιρίας, ἐξελέχθη τὸ νέον συμβούλιον ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος	Ἄλ. Α. Κοντόσταυλος	διὰ ψήφων	99
Ἀντιπρόεδρος	Σπυρ. Φιντικλῆς	»	73
Γραμματεὺς	Στέφ. Α. Κουμανούδης	»	95
Ταμίας	Π. Ἐμ. Γιαννόπουλος	»	85
Μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου	Στ. Δραγούμης	»	84
	Δ. Σεμιτέλος	»	68
	Εὐθ. Καστόρχης	»	59
	Γ. Νικολαῖδης	»	55
	Π. Καθβαδίας	»	53
	Κυρ. Μυλωνᾶς	»	48
	Κωνστ. Γραμματικόπουλος	»	41

Ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ μεσημβρίαν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

(*Όσων ονομάτων είναι προτεθειμένος άστερίσχος, αυτοί προς τήν έτησίαν συνδρομήν και καθυστεροῦσαν συνδρομήν κατέβαλον ἢ τήν τοῦ προσεχούτος έτους*).

ΕΘΝ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ Δρ. 1000.—	ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΕΔΙΖΑ Σ. . . . . »	15.—
* ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΑΠ. . . . . »	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΕΜ. . . . . »	15.—
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. . . . . »	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ Μ. . . . . »	50.—
ΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. . . . . »	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΣΤ. . . . . »	15.—
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΔΡ. Ι. . . . . »		
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΤ. Ι. . . . . »	ΖΗΜΗΣ ΑΛ. . . . . »	15.—
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Γ. ΕΜ. . . . . »	ΖΗΧΑΡΙΑΣ Δ. Π. . . . . »	15.—
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΑΚ. . . . . »	ΖΩΛΩΤΑΣ Γ. . . . . »	15.—
ΑΡΕΤΑΙΟΣ Θ. . . . . »		
	ΘΕΟΛΟΓΗΣ Π. . . . . »	50.—
ΒΑΡΟΥΧΑΣ ΑΛ. . . . . »	ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ ΙΩ. . . . . »	15.—
ΒΑΣΗΣ ΣΠ. . . . . »		
ΒΕΣΚ. Κ. . . . . »	ΙΑΣΕΜΙΔΗΣ Π. . . . . »	15.—
ΒΕΝΕΡ Ν. . . . . »	ΙΑΤΡΙΔΗΣ ΕΓΘ. . . . . »	15.—
* ΒΙΚΕΛΑΣ Δ. . . . . »		
ΒΟΥΡΤΣΕΛΑΣ ΙΩ. . . . . »	ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Π. . . . . »	15.—
	ΚΑΛΑΠΟΘΑΚΗΣ Μ. . . . . »	15.—
ΓΕΡΑΚΗΣ Γ. Α. . . . . »	ΚΑΛΛΙΓΑΣ Π. . . . . »	15.—
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Π. ΕΜ. »	ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . . . »	20.—
ΓΙΑΝΝΟΥΔΗΣ Β. . . . . »	ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. . . . . »	20.—
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ. »	ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ Κ. . . . . »	25.—
ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΧ. »	ΚΛΕΔΟΝΗΣ Γ. . . . . »	20.—
	ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Ε. . . . . »	15.—
ΔΑΜΑΛΑΣ Ν. . . . . »	ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΑΛ. . . . . »	15.—
ΔΑΜΠΡΑΔΗΣ Κ. . . . . »	ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ ΑΘ. . . . . »	15.—
ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ Λ. . . . . »	ΚΟΕΗΛΕR ULR. . . . . »	25.—
ΔΕΡΒΟΣ Γ. . . . . »	ΚΟΚΙΑΝΗΣ Δ. . . . . »	15.—
ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ Θ. . . . . »	ΚΟΛΥΒΑΣ ΑΛ. . . . . »	15.—
ΔΗΜΙΤΕΛΑΣ Μ. Γ. . . . . »	ΚΟΝΤΟΣ Κ. . . . . »	15.—
ΔΙΟΚΟΥΡΙΔΗΣ Χ. . . . . »	ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΑΛ. Α. »	15.—
DOERPFELD W. . . . . »	ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΙΩ. Α. »	15.—
ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ ΑΘ. . . . . »	ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ Π. . . . . »	15.—
ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ ΣΠ. . . . . »	ΚΟΡΔΟΥΜΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . . . »	15.—

ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ ΣΤ. Α. . . . . »	15.—	ΠΑΠΠΟΣ Δ. . . . . »	30.—
ΚΡΕΜΟΣ Γ. . . . . »	15.—	ΠΑΥΛΙΔΗΣ Π. . . . . »	15.—
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Δ. . . . . »	15.—	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. Ν. . . . . »	25.—
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΔ. . . . . »	15.—	ΠΕΡΡΗΣ Π. . . . . »	15.—
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩ. . . . . »	15.—	ΠΕΡΡΗΣ ΣΠ. . . . . »	15.—
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Π. . . . . »	15.—	ΠΕΤΡΙΔΗΣ Δ. . . . . »	15.—
ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. . . . . »	15.—	ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ ΑΧ. . . . . »	15.—
		ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ Χ. Τ. . . . . »	15.—
ΛΑΚΩΝ Β. . . . . »	15.—	ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΑΘΗΝΩΝ . . . . . »	15.—
ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ Δ. . . . . »	15.—	ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΣ ΙΩ. . . . . »	15.—
LUEDERS Ο. . . . . »	25.—		
		ΡΑΝΔΑΣ Δ. . . . . »	15.—
ΜΑΛΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . . . »	15.—	ΡΕΝΙΕΡΗΣ Μ. . . . . »	15.—
ΜΑΝΤΖΑΚΟΣ Γ. . . . . »	15.—	ΡΗΓΑΔΗΣ ΕΔ. . . . . »	25.—
ΜΑΡΑΘΕΑΣ Ν. . . . . »	25.—	ΡΩΜΑΪΔΗΣ Κ. . . . . »	15.—
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . . . »	15.—	ΡΩΜΑΣ ΚΑΙΣ. . . . . »	25.—
ΜΑΓΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΚΥΡ. . . . . »	15.—		
ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Τ. . . . . »	15.—	ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠ. . . . . »	15.—
ΜΕΛΛΕ Μ. . . . . »	25.—	ΣΑΡΙΠΟΛΟΣ Ν. . . . . »	15.—
ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΣ Γ. . . . . »	15.—	SCHLIEMANN Η. . . . . »	25.—
ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ ΑΝΤ. . . . . »	15.—	ΣΕΜΠΕΛΟΣ Δ. . . . . »	15.—
ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ ΣΠ. . . . . »	15.—	ΣΚΟΥΖΕΣ Π. . . . . »	15.—
ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ Γ. . . . . »	15.—	ΣΚΟΥΔΟΥΔΗΣ ΣΤ. . . . . »	15.—
ΜΟΕΣΧΟΒΑΚΗΣ Ν. Γ. . . . . »	25.—	ΣΚΥΔΙΣΣΗΣ Ι. Ι. . . . . »	15.—
ΜΟΥΡΗΣ ΙΩ. . . . . »	15.—	ΣΟΥΓΔΟΥΡΗΣ Γ. . . . . »	25.—
ΜΠΟΥΚΗΣ Ι. . . . . »	15.—	ΣΟΥΤΣΟΣ ΑΔ. . . . . »	50.—
ΜΥΔΩΝΑΣ ΚΥΡ. . . . . »	15.—	ΣΟΦΟΥΔΗΣ Θ. . . . . »	25.—
		ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΥΡ. . . . . »	25.—
ΝΕΓΡΗΣ Ν. . . . . »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦ. . . . . »	15.—
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Γ. . . . . »	15.—		
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. . . . . »	15.—	ΤΕΟΥΝΤΑΣ ΧΡ. . . . . »	15.—
		ΤΕΟΥΧΛΟΣ Ν. . . . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Β. Τ. . . . . »	15.—		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΠΡΟΚ. . . . . »	15.—	ΦΙΛΙΟΣ Δ. . . . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Κ. . . . . »	15.—	ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Γ. Σ. . . . . »	15.—
		ΦΙΝΤΙΚΑΝΗΣ ΣΠ. . . . . »	15.—
ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ ΗΔ. . . . . »	15.—	ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. . . . . »	15.—
ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ Γ. . . . . »	20.—		
ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ ΙΩ. . . . . »	15.—	ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ Ν. . . . . »	15.—
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. . . . . »	15.—	ΧΑΡΙΔΑΣ ΕΜ. . . . . »	50.—
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ Γ. . . . . »	15.—
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ ΙΩ. . . . . »	15.—
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Ν. Α. . . . . »	15.—
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Π. . . . . »	15.—		
ΠΑΠΟΥΔΟΥΦ. ΑΡ. . . . . »	15.—	ZILLER Ε. . . . . »	15.—

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

*ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ	Δρ.	185.—
ΔΡΑΓΑΤΗΣ Ι. Χ.	»	15.—
ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡ.	»	15.—
ΟΒΕΡΓ ΕΜ.	»	25.—

ΕΝ Τῃ ΔΟΙΠῃ ΣΤΕΡΕᾷ ΕΛΛΑΔΙ

Η ΜΟΝΗ ΔΟΜΠΟΥ	Δρ.	75.—
» ΣΩΤΗΡΟΣ, ΣΑΓΜΑΤΑ	»	25.—
» ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΕΝ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	»	27.—

ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ

ΦΡΑΝΤΖΗΣ ΙΩ. Ζ.	Δρ.	15.—
-------------------------	-----	------

ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΗΣΟΙΣ

Η ΜΟΝΗ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΝ ΑΝΔΡΩ	Δρ.	20.—
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ	»	200.—
*ΕΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ	»	53.60
ΙΩ. ΡΩΜΑΝΟΣ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ	»	30.—

ΕΝ Τῷ ΕΞΩΤΕΡΙΚῷ

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΙΩ. ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ	Δρ.	500.—
ΜΥΡΙΑΝΘΕΥΣ ΓΕΡΩΝ. ΕΝ ΔΟΝΔΙΝῳ	»	25.—
ΒΛΑΣΤΟΣ ΣΤΕΦ. ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ	»	25.—
BENSCHOTEN J. VAN	»	25.—
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ	»	404.—

Μετά τὴν κλείσιν τῶν τοῦ ἔτους λογαριασμῶν ἐπλήρωσαν συνδρομὴν τοῦ 1885 καὶ ἄλλοι ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ποσὰ θὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τοῖς Πρακτικῶς τοῦ ἔτους 1886.

BIBΛΙΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ

- Abhandlungen d. Arch.-Epigraphischen Seminars d. Universität Wien, I-V. Wien 1880-85.
- Anales de la Sociedad científica Argentina, Tom. XVIII, Entr. IV, Buenos Aires, 1884.
- Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques en France pour l'année 1883. Paris, 1883.
- Arch.-Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich. Jahrg. I-VIII, IX, 1. Wien, 1877-1885.
- Arch. Institute of America. Sixth annual report. 1884-1885. Cambridge, 1885.
- Boletim de architectura e de archeologia, N^{os} X-XII. Lisboa, 1885.
- Bulletin de correspondance hellénique. Athènes, 1885.
- Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Β'. 1-2. Ἐν Ἀθήναις, 1885.
- Ἑλληνικὸς φιλολογικὸς Σύλλογος. Παράρτημα τοῦ ΙΕ' τόμου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1884.
- τόμος ἸΓ' μετὰ 3 παραρτημάτων (Ἀρχαιολογ. Ἐπιτροπή, Μαυροκορδάτειος Βιβλιοθήκη, Παλαιογραφικὸν δελτίον). Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1885.
- Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Christiania 1884. Christiania, 1885.
- Glassnik serbskoga utschenog drushtwa. Belgrad, 1885.
- Journal of hellenic studies. vol. V, pl. XXXIX-XLVIII. London, 1884.
- vol. VI, N° 1. London 1885.
- Journal of archaeology (The american). vol. I. Baltimore, 1885.

- Ζησίου, Κ., Ἡ καταστροφή τοῦ Παρθενῶνος ὑπὸ τῶν Βενετῶν.
Ἐν Ἀθήναις, 1885.
- Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύπρου ἐπιστολαί, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Ἰω.
Σακκελιῶνος. Ἐν Ἀθήναις, 1885.
- Kieseritzky, G., L'ermafrodita Costanzi. Roma, 1882.
- Latyshev, B., Inscriptiones antiquae orae septentrionalis
ponti Euxini. Petropoli, 1885.
- Lolling, H., Archaische Inschriften in Boeotien. Berlin,
1885.
- Mémoires de l'Académie des sciences, inscriptions et bel-
les lettres de Toulouse. 7me serie, tom. I-X, 1869-
1878, 8me serie, tom. I(1)-VI, 1879-1884. Table alpha-
bétique de IV et V serie, 1864. Toulouse.
- Mémoires de la Société royale des antiquaires du Nord.
Copenhague, 1885.
- Merriann, Aug., Inscribed sepulchral vases from Alexan-
dria, 1885.
- Mittheilungen des d. arch. Institutes. Athen, 1885.
- Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. Περ. τε-
τάρτη, 1880-84. Περ. πέμπτη 1884-85. Ἐν Σμύρνῃ,
1884-85.
- Pervanoglu, P., Corcira nelle attinenze con la colonizza-
zione delle coste del mare adriatico. 1885.
- Πλάτων. Σύγγραμμα περιοδικόν. Τόμος Ζ' 1884-85.
- Ποστολάκα, Ἀχ., Νομίσματα κατατεθέντα ἐν τῷ ἔθν. νομισμ.
Μουσεῖῳ ἐν ἔτει 1883-84. Ἐν Ἀθήναις, 1885.
- Proceedings of the Canadian Institute. Vol. III, fasc. 2.
Toronto, 1885.
- Putnam, Ch., Elephant pipes. Davenport, 1885.
- Relatorio da real Associação dos architectos civis e ar-
cheologos portuguezes, 1885.
- Sacage, J., Les anciens dieux des Pyrénées. Saint-Gau-
dens, 1885.
- Σάθα, Κ., Ἑλληνικὰ ἀνέκδοτα. Τόμ. Α'. Τζίνε Κορωναίου,

- Μπούα ἀνδραγαθήματα. Τόμ. Β'. Ἄθαν. Σκληροῦ, Κρητικὸς πόλεμος. Ἐν Ἀθήναις, 1867.
- Νεοελληνικῆς φιλολογίας παράρτημα. Ἱστορία τοῦ ζητήματος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἐν Ἀθήναις, 1870.
- Ἱστορικαὶ διατριβαί. Ἐν Ἀθήναις, 1870.
- Sathas C. N., Bibliotheca græca medii ævi. Vol. V. Pselli, Miscellanea. Paris, 1876. Vol. VI. Assisæ et leges Cypriæ et alia. Paris, 1877.
- Σάθα Κ., Κρητικὸν θέατρον ἢ συλλογὴ ἀνεκδότων καὶ ἀγνώστων δραμάτων. Ἐν Βενετίᾳ, 1879.
- Ἱστορικὸν δοκίμιον περὶ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς μουσικῆς τῶν βυζαντινῶν. Ἐν Βενετίᾳ, 1879.
- Μνημεῖα ἑλληνικῆς ἱστορίας. Documents ineditis relatifs à l'histoire de la Grèce au moyen age. Tom. I-VI, 1880-84.
- Stillman, W. J., Report of the Cesnola Collection. New-York, 1885.
- Studniczka, Fr., Vermutungen zur griechischen Kunstgeschichte. Wien, 1884.
- Viestnik Hrvatskoga arkeol. Druztva. God. VII. Agram, 1885.
- Vorlegeblätter für arch. Uebungen. Serie A-D. Πίνακες 48.

BIBLIA ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΑ

- Baedeker, K., Griechenland. Handbuch für Reisende. Leipzig, 1883.
- Baunack J. und Th., Die Inschrift von Gortyn. Leipzig, 1885.
- Bayern, Fr., Untersuchungen über die ältesten Gräber in Kaukasien. Berlin, 1885.

- Beulé, E., L'Acropole d'Athènes. T. 1-2. Paris, 1853-54.
— Études sur le Péloponèse. Paris, 1855.
— Les monnaies d'Athènes. Paris, 1858.
- Bouillon, P., Musée des antiques. 3 vol. Paris.
- Blumer, F. Imhoof-, Porträtköpfe auf antiken Münzen hellenischer Völker. Leipzig, 1885.
- Brongniart, Al., Traité des arts céramiques. Tom. 1-2 avec atlas. Paris, 1877.
- Bücheler, Fr. und Zitelmann Ern., Das Recht von Gortyn. Frankfurt a/M, 1885.
- Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. 1885.
- Friederichs, C. und Wolters, P., Die Gipsabgüsse antiker Bildwerke in historischer Folge erklärt. Berlin, 1885.
- Froehner, W., Les musées de France. Paris, 1873.
— Collection J. Gréau. Catalogue des bronzes antiques. Paris, 1885.
- Furtwängler Ad., La collection Saboureff. Livraison X-XI.
— Beschreibung der Vasensammlung im Antiquarium. 2 Bde. Berlin, 1885.
- Gerhard, Ed., Etruskische und Kampanische Vasenbilder. Berlin, 1843.
- Heuzey, L. et Daumet, H., Mission archéologique de Macédoine. Paris, 1876.
- Instituto di corrispondenza archeologica.—Bullettino, Annali e Monumenti. Roma, 1883.
- Laborde (le Cte de), Athènes aux XV, XVI et XVII siècles. T. 1-2. Paris, 1854.
— Documents inédits sur l'histoire et les antiquités d'Athènes. Paris, 1854.
- Leake, W. M., Peloponnesiaca. London, 1846.
- Lenz, H., Mineralogie der alten Griechen und Römer. Gotha, 1861.
- Lewy, H., Altes Stadtrecht von Gortyn auf Kreta. Berlin, 1885.

- Löwy Em., *Inschriften griechischer Bildhauer*. Leipzig, 1885.
- Μαθᾶ, Ζ., Κατάλογος τῶν ἐπισκόπων καὶ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν Ἀθήναις, 1884.
- Müller, C. O., *Archäol. Mittheilungen aus Griechenland*. Frankfurt, 1843.
- Müller K. O., *Handbuch der Archäologie der Kunst*. Stuttgart, 1878.
- Overbeck, J., *Griechische Kunstmythologie. Besonderer Theil. Zeus, Hera, Poseidon, Demeter und Kora*. Leipzig, 1871-78.
- *Atlas der griechischen Kunstmythologie. Taf. I-XVIII*. Leipzig, 1872-78.
- Παρίση Σ. Ν., Συλλογὴ τῶν διεπόντων τὴν ἀνωτέραν καὶ μέσσην ἐκπαίδευσιν νόμων, β. διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημ. ἐκπαίδεύσεως Ὑπουργείου ἀπὸ τοῦ 1833-84. Ἐν Ἀθήναις, 1884.
- Petersen, E., *Die Kunst des Pheidias am Parthenon und zu Olympia*. Berlin, 1873.
- Perrot, G. et Chipiez, Ch., *Histoire de l'art dans l'antiquité. Tom. III*. Paris, 1885.
- Πολυδεύκουσ ὀνομαστικόν. Ἐκδ. Im. Bekker. 1846.
- Plinii, *natur. historiae libri XXXVII*. Ed. L. Janus. Vol. I-VI. Lipsiae.
- Quatremère de Quincy. *Monuments et ouvrages d'art antiques. Tom. 1-2*. Paris, 1829.
- Reinach, S., *Traité d'épigraphie grecque*. Paris, 1885.
- Revue archéologique. Tom. V-VI*. Paris, 1885.
- Ronchaud, L. de., *La tapisserie dans l'antiquité*. Paris, 1884.
- Roscher, W. H., *Ausführliches Lexicon d. gr. und römischen Mythologie. Liefer. 6-7*. Leipzig, 1885.
- Rüstow, W. und Köchly, H., *Geschichte d. griechischen Kriegswesens*. Aarau, 1852.

Schlumberger, G., Sigillographie de l'empire byzantin.
Paris, 1884.

Stackelberg, O., Die Graeber der Hellenen. Berlin, 1837.

Στράβωνος γεωγραφικά. Ἐκδ. Aug. Meineke. Lipsiæ, 1867.

Φιλόστρατος. Ἐκδ. C. L. Kayser. Lipsiæ, 1870-71.

Zeitung, archäol. Berlin, 1885.

ΔΩΡΗΤΑΙ ΑΡΧΑΙΩΝ

Ἄγγελίδης, Α. — Ἀθανασιάδης, Ἐπ. — Δρόσης, Γ. — Κό-
λιας, Κ. — Κομανός, Κ. Δ. — Κορτέση, Αἰκατ. — Μηλιαρά-
κης, Α. — Μόρμορης, Ἐμμ. — Μυλωνᾶς, Κ. — Νικήτσκη, Α. —
Νικολάου, Μ. — Νικολαΐδης, Γ. — Παντελίδης, Ἴω. — Παπα-
βασιλείου, Γ. — Παπαδόπουλος, Χαρ. — Σκιᾶς, Ἄνδρ. —
Στάης, Β. Ν. — Στροῦμπος, Θ, Π. — Τερζάκης, Ἄντ. — Τσι-
βουράκης, Μ. — Φίλιος, Δ. — Χαβαράκης, Ἐμμ. — Χατζῆ-
Γεώργης, Ν. — Χατζιδάκης, Γ. — Χριστοφίδης, Ν. — Wag-
ner, W.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

(Πίν. 2 καὶ 3)

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, ἃς ἐνήργησεν ἡ ἔταιρία ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου καὶ αἴτινες διήρκεσαν ἐπὶ δύο περίπου μῆνας, ἐπιστατοῦντος ἐμοῦ, διακοπεῖσαι δὲ συνεπληρώθησαν πρὸ μικροῦ ἐν τῷ διαστήματι τῷ ἀπὸ 11ης Νοεμβρίου μέχρι 5ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. συμπράξει τοῦ ἀρχιτέκτονος Wilh. Dörpfeld, παρακληθέντος ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς ἔταιρίας, ἐγνώσθη ἀκριβῶς τὸ τί ἦσαν οἱ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Ζέας (Πασιᾶ λιμάνι) πρὸ ἱκανοῦ χρόνου φαινόμενοι τοῖχοι καὶ κίονες καὶ ἄλλα λείψανα οἰκοδομῶν. Ἐβεβαιώθη δηλ. ὅτι ταῦτα ἀμέσως συνείχοντο πρὸς τὰς ἐν τῇ θαλάσῃ φαινομένας γραμμάς, τὰς δεικνύουσας τὰ χωρίσματα τῶν νεωσοίκων τοῦ λιμένος τούτου, ἐξηκριβώθη δὲ τὸ πλάτος, τὸ μῆκος τὸ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὕψος τῶν ἰδρυμάτων τούτων τοῦ παλαιοῦ τῶν Ἀθηναίων ναυστάθμου.

Καὶ πρότερον μὲν ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα, καθ' ὅσον γνωρίζω, τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ μέρους ἐκείνου, ἐδόθη δ' ἤδη ἀφορμὴ μείζων πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς τομῆς ὁδοῦ τινος ἀγούσης πρὸς τὸ ὀλίγον ἀνωτέρω ἰδρυθὲν ἑαρινὸν θέατρον τοῦ κ. Α. Τσόχα. Κατὰ τὴν τομὴν τῆς ὁδοῦ ταύτης εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς παραλίας ἀπόστασιν ἀπεκαλύφθη συνέχεια τοῦ πρὸ ἱκανοῦ χρόνου ἐκεῖ φαινομένου τοίχου τοῦ ἀπὸ Ν. πρὸς Β. βαίνοντος, ταυτοχρόνως δὲ καὶ τρεῖς πρὸ τοῦ τοίχου τούτου πρὸς τὴν θάλασσαν βαίνουσαι βάσεις τετραγωνικαὶ κίωνων, ἐκ λίθου ἐγχωρίου, ἐφ' ὧν καὶ μέρη κίωνων,

κατὰ χώραν, ἀράβδωτα ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου. Ἐγγύς τοῦ πρώτου τῶν κίωνων τούτων ἀνευρέθησαν δύο μάρμαρα ἐνεπίγραφα, ὧν τὸ μὲν μετὰ ἀναγλύφου εἰς Δία Φίλιον ἀναφέρεται, τὸ δὲ εἰς Ἀσκληπιόν, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι (Περ. γ'. 1885 σελ. 88 - 90).

Ἦρξατο λοιπὸν ἡ σκαφή ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς προμνημονευθείσης ὁδοῦ, ἐκεῖ δηλ. ὅπου αὕτη συναντᾶται μετὰ τῆς παραλίας. Καὶ πρῶτον μὲν ἀπεκομίσθησαν τὰ χώματα τὰ πρὸ τοῦ τοίχου AB καὶ ἐφάνη ὅτι ἐβάσιζετο οὗτος ἐπὶ τοῦ κανονικῶς τετμημένου βράχου. Ἐπὶ τοῦ τοίχου τούτου ἐφάνη προεξέχουσα ἢ ἐπὶ τοῦ βράχου ὁμοίως στηριζομένη ἀντηρίς Γ. Εἰς ἀπόστασιν 1,70 ἀπὸ τοῦ τοίχου τούτου ἐφάνη κτίσμα τετραγωνικὸν Δ παρακολουθοῦν τὸ κατακλινές τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ ἡ στενωτέρα πλευρὰ EZ ἔχει μῆκος τριῶν πού μέτρων, αἱ δὲ μακρότεραι φθάνουσι μέχρι τῆς θαλάσσης εἰς μῆκος 37,29.

Πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶ ὁρῶντι ἀνευρέθησαν κατὰ χώραν τρεῖς βάσεις κίωνων ἐν συμμέτρῳ ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσει (2,60) μετὰ ἰκανοῦ μέρους τοῦ κίονος, λίθου ἐγγχωρίου, ἀραβδώτου. Καὶ οἱ κίονες οὗτοι ἀκολουθοῦσι τὴν κλίσιν τῆς θαλάσσης.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τῶ ὁρῶντι πρὸ τῆς ἀντηρίδος Γ, ἥτις προεξέχει δύο περίπου μέτρα ἀνευρέθησαν κατὰ χώραν τρεῖς ὁμοιαί βάσεις, ὧν αἱ δύο πρῶται φέρουσιν ἴσῃ τῶν κίωνων μόνον· αἱ βάσεις αὗται κείνται εἰς μικροτέραν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν ἢ αἱ πρῶται.

Μετὰ τοὺς κίονας τούτους ἔρχεται ὁμοιον ἄνοιγμα τῶ κατασκευάσματι Δ, ὃπερ ὁμως εἶνε δυστυχῶς ἐντελῶς κατεστραμμένον, διασώζεται δὲ μόνον ἡ βραχώδης βάσις αὐτοῦ· διότι ὁ βράχος ὑπεβοήθησεν ἐνταῦθα εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου N, διὸ καὶ ἐλαξεύθη μόνον χωρὶς νάποκοπῆ.

Πέραν τοῦ ἐπιπέδου τούτου πρὸς N. ἐφάνησαν κατὰ χώραν δύο βάσεις (Ξ, Ο) μετὰ πολλοῦ μέρους τοῦ ἀραβδώτου κίονος ἀναλογοῦσαι ὡς πρὸς τὴν ἀπόστασιν πρὸς τοὺς κίονας Η, Θ, Ι.

Μετὰ τοὺς κίονας τούτους ἕτερον κατακλινές ἐπίπεδον Γ, ἐφάνη ἐντὸς τοῦ οἰκοπέδου τοῦ κ. Γ. Κούπα πληρέστερον σωζόμενον καὶ μετὰ πλειοτέρων δόμων, πέραν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀν-

τηρίς Ρ ὁμοία τῇ Γ, πρὸ τῆς ὁποίας αἱ βάσεις κίωνων Σ, Τ, Υ, ἀντιστοιχοῦσαι ὡς πρὸς τὰς ἀποστάσεις πρὸ τοὺς κίονας Κ, Λ, Μ τοὺς πρὸ τῆς ἑτέρας παραστάδος. Ἡ πρώτη βάση Σ φέρει καὶ μέρος τοῦ κίονος.

Ἐξῆς καὶ ἕτερον ὁμοιον τοῖς προηγουμένοις ἐπίπεδον Φ ἀνεφάνη, τετμημένον τοῦτο κανονικῶς ἐπὶ τοῦ βράχου πέραν δὲ τούτου δύο βάσεις (Χ, Ψ,), ἀντιστοιχοῦσαι ὡς πρὸς τὰς ἀποστάσεις πρὸς τὰς Ξ, Ο.

Ἐμποδισθείσης τῆς περαιτέρω σκαφῆς ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Κούπα, μέχρις οὗ δοθῆ ἢ κατάλληλος ἄδεια ὑπὸ τοῦ ἀποδημούντος κυρίου τούτου, ἐγένετο μετάθεσις τῶν ἐργατῶν εἰς τὸ πρὸς Β. οἰκόπεδον Ἄ. Μπόνη, ὅπερ πάνυ εὐγενῶς προσήνεγκεν εἰς ἀνασκαφὴν ὁ κύριος Ἄ. Μπόνης.

Ἐντὸς τούτου ἀνεύρομεν τὸν ὀπισθεν κύριον τοῖχον κατὰ τὸ σημεῖον Ω ἀκολουθοῦντα ἔτι πρὸς Β. καὶ λήγοντα ἴσως ὑπὸ τοὺς κατὰ τὸ τέλος τοῦ οἰκοπέδου ἐκτισμένους οἰκίσκους. Ἐκαθαρίσθη οὗτος μέχρι τοῦ σημείου α. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ β ἀπὸ τοῦ Ω ἦτο ἀνώμαλος ὄλως καὶ ὡσεὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ θέσει ἔχων τοὺς δόμους· ἀπὸ δὲ τούτου μέχρι τοῦ α διατηρεῖται ἀριστα εἰς τρεῖς δόμους ἐπὶ τοῦ τετμημένου βράχου ἰδρυμένος. Πλάτος αὐτοῦ 0,61, ὕψος 1,87. Κατὰ τὸ σημεῖον γ ἀνεφάνη ἢ ἀντηρίς ὁμοία τῇ Γ καὶ Ρ πρὸ ταύτης δὲ τρεῖς βάσεις κίωνων, ὧν ἡ πρώτη φέρει μέρος τοῦ σώματος κίονος (δ, ε, ζ).

Εὐθὺς πρὸς Β. τούτων τὸ κατακλινὲς ἐπίπεδον η τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰ λοιπὰ πλάτους κατεσκευασμένον ἐκ λίθων ἀποτελούντων, ὡς φαίνεται, ἄλλοτε μέρος κίονος. Πέραν τούτου τρεῖς βάσεις (θ, ι, κ) εἰς μείζονα ἀπόστασιν τῶν προηγουμένων, ὅπως δηλ. καὶ οἱ ἔξω τοῦ οἰκοπέδου. Ἐπὶ τῆς δευτέρας τούτων ἐφαίετο ζωηρότατα τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ νήματος ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ ἀρχαῖος λιθοξόος εἰς ἀπεύθυνσιν τῶν γραμμῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λίθου.

Δυστυχῶς τὰ πέραν τῶν βάσεων τούτων λείψανα ἑτέρου κατακλινοῦς ἐπιπέδου εἶνε κατεστραμμένα, φαίνονται δὲ μόνον ἶχνη τῆς θεμελιώσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βράχου. Ἐν τῇ θέσει τούτου εὐρέθησαν ἰδρυμένα δύο τεμάχια γείσου Ἰωνικοῦ λίθου ἐγχωρίου

λεπτῷ στρώματι γύψου ἐπαληθιμμένα καὶ ἄλλοι λίθοι ἐξ ἄλλης χρήσεως ἐν περιφράγματος μέρει εἰς νεωτέρους πάντως χρόνους. Εἰς νεωτέρους ὁμοίως χρόνους ἰδρύθη καὶ ὁ τοῖχος α πρὸ τῆς κατὰ τὸ β ἀντηριδος, ἐν φῶ καὶ δύο βάσεις κίονος εἶνε ἰδρυμένοι καὶ σῶμα τοιοῦτου καὶ θυρίς εἶνε ἐσχηματισμένη, εἰς χρῆσιν τίς οἶδε τίνος ἰδιωτικοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων ἰδρύματος ἐκεῖ κατασκευασθέντος. Εἶνε δ' ἰδρυμένος ὁ τοῖχος ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀναλογούντων πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τοῦτο τοῦ κατακλινοῦς ἐπιπέδου κίωνων. Πέραν τούτου καὶ ὁ τοῖχος μέχρι τοῦ Ω εἶνε τεταραγμένος καὶ ἀνώμαλος καὶ πᾶν ἔχνος ἄλλου κατασκευάσματος κατεστραμμένον· ἐν δὲ τῇ θέσει περίπου τῆς ἐτέρας σειρᾶς κίωνων ἀνευρέθησαν δύο διπλαῖ ὑψηλαὶ βάσεις ἢ μέρη τετραγωνικῶν κίωνων (μ, ν) καὶ μία ἀπλή (ξ) ὡς αἱ λοιπαί. Κατὰ δὲ τὸ Ωβ ἐφάνη οὐχὶ καλῶς ἐκτισμένος τοῖχος, εἰς ὑποστήριξιν ἴσως τοῦ πρὸ αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ μεταξὺ τοῦ οἰκοπέδου Μπόνη καὶ τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἀρχικῶς ἀνεσκάψαμεν, ἐφάνη ἡ συνέχεια τῆς αὐτῆς οἰκοδομῆς καὶ κατὰ τὸ οΑ ὅτε ἔσκαπτον τὸ πρῶτον οἱ τέμνοντες τὴν νέαν ὁδόν, ἀλλὰ καὶ νῦν κατὰ τὸ ο φαίνεται ἡ ἐξακολούθησις ἐν τοῖς χώμασι· καὶ κατὰ τὸ π ἐφάνη μέρος τοῦ κατακλινοῦς ἐπιπέδου, καὶ κατὰ τὸ ρ μέρος τοῦ σώματος κίονος μετὰ τῆς βάσεως αὐτοῦ κατὰ χώραν καὶ κατὰ τὸ σ βάσις μόνον κίονος. Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι τὰ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Κούπα τὰ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ οἰκοπέδου Μπόνη ὡς καὶ τὰ ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἀνῆκον εἰς μίαν μεγάλην οἰκοδομήν, ἧς ἡ ἀρχὴ καὶ τέλος δὲν ἐγνώσθη ἔτι. Αὐτὰ δὲ ταῦτα ἀπεδείχθη ἐκ τῆς περαιτέρω σκαφῆς καὶ καταμετρήσεως, ὅτι συνέχονται μετὰ τῶν κατὰ τὴν παραλίαν καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ γραμμῶν· ὥστε πάντως ἀνήκουσι τὰ λείψανα εἰς τὰ νεώρια τῆς Ζέας, παρέχοντα τῶν νεωσοίκων τὸ σχῆμα, ἴσως δὲ τῶν ΟΜΟΤΕΡΩΝ, ὡς ὀνομάζει τούτους ἡ ἐπιγραφή ἢ ἀναφερομένη εἰς τὴν σκευοθήκην τοῦ Φιλῶνος.

Οὕτω δ' ἐν μὲν τοῖς κατακλινέσιν ἐπιπέδοις ἔχομεν τὰς ἐσχάρας ἐφ' ὧν ἐσύροντο τὰ πλοῖα, ἐν δὲ τοῖς κίοσι τὰ ὑποστηρίγματα τῆς ὑπερκειμένης στέγης. Νεώσοικοι λοιπὸν ἐφάνησαν ἐν ὄλφ δέκα δύο ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Κούπα, δύο φαινόμενοι

ἔξωθεν τούτου, τρεῖς ὑπὸ τὴν ὁδὸν καὶ τὰ ἐγγύς ταύτης χώματα, εἰς ἐντὸς τοῦ οἰκοπέδου Μπόνη, δύο ἕτεροι ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου πλὴν ἐντελῶς κατεστραμμένοι. Ἐπὶ τῶν νεωσοίκων τούτων παρατηρητέον ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν, ὅτι κεῖνται ἀνά δύο μεταξὺ δύο ἀντηρίδων πάντοτε· τῶν δὲ κιονοστοιχιῶν ἡ ἀπόστασις διάφορος· μικροτέρα δηλ. ἢ τῶν κίωνων τῶν πρὸ τῶν ἀντηρίδων (2,06 ἀπὸ κέντρου εἰς κέντρον κίονος) μεγαλειτέρα δὲ τῶν λοιπῶν (3,39 περίπου). Οἱ κίονες ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς ἐσχάρας 1,65 ὥστε τὸ ἀπὸ κίονος εἰς κίονα πλάτος τοῦ νεωσοίκου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τριῶν περίπου μέτρων τοῦ πλάτους τῆς ἐσχάρας, εἶνε 6,30. Ἡ δὲ διάμετρος τῶν κίωνων 0,58.

Ὁ ὀπισθεν τοῖχος τῶν νεωσοίκων, ὅπου βοηθεὶ ὁ βράχος στηρίζεται ἐπ' αὐτοῦ, ὡς κατὰ τὸ σημεῖον Α ἐνθα ὁ μὲν τετμημένος βράχος ἔχει ὕψος 0,70 ὁ δὲ ἄνωθεν τοῖχος 0,90, ἐν ὄλῳ 1,60.

Ἐπὶ τοῦ κυρίου τοίχου τῶν νεωσοίκων τοῦ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Α. Μπόνη καὶ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως αὐτοῦ ἐφάνησαν καὶ γράμματα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν πλίνθων ἐγκεχαραγμένα καὶ χρώματι ἐρυθρῷ βεβαμμένα ἢ καὶ ἀπλῶς μόνον διὰ χρώματος ἐρυθροῦ ἀπεικονιζόμενα ὅπως ἐπὶ τῆς δευτέρας πλίνθου τοῦ πρώτου δόμου ἐκ δεξιῶν τοῦ ὀρῶντος τὸ γράμμα: V, ὁμοίως ἐπὶ τῆς δευτέρας τοῦ δευτέρου δόμου τὸ: ↑ ἀμφότερα ἐγκεχαραγμένα καὶ χρώματι βεβαμμένα· ἐπὶ τῆς πέμπτης τοῦ δευτέρου δόμου τὰ: TII μόνον διὰ χρώματος ἐρυθροῦ δεδηλωμένα καὶ ἐπὶ τῆς τετάρτης πλίνθου ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ οἰκοπέδου ἐπὶ τοῦ δευτέρου δόμου τὸ Α κάλλιστα ἐγκεχαραγμένον.

Ταῦτα εἶχον ἀνευρεθῆ κατὰ τὴν πρώτην ἀνασκαφὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἵνα κατηρτίζετο πλῆρες τῶν νεωσοίκων τὸ σχέδιον ἔπρεπε νὰ καθαρισθῆ μέχρι τῆς θαλάσσης εἰς τοῦλάχιστον τούτων, δοθείσης ἀδείας πρὸς τοῦτο ἠρξάμεθα τέμνοντες τὴν παραλίαν κατὰ πλάτος καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ κίονος I ἀνοίξαντες τάφρον τεσσάρων περίπου μέτρων πλάτους. Ἐν τῇ τάφρῳ ταύτῃ ἀνευρέθη ἡ συνέχεια τῶν βάσεων τῶν κίωνων μέχρι τῆς θαλάσσης εἰς τὰς αὐτὰς ἀποστάσεις· ἀνευρέθησαν δὲ ἔξ τοιαῦται μέχρι

τῆς θαλάσσης. Παραπλεύρως τούτων ἀνευρέθησαν ἐν τοῖς χώμασι τρία τεμάχια κίωνων ἐν γραμμῇ εὐθείᾳ κατακεκλιμένα παραλλήλως τῇ σειρᾷ τῶν βάσεων, ἅτινα πάντα ἀφέθησαν κατὰ χώραν ὅπως ἀνευρέθησαν, καθὼς καὶ πάντα ὅσα ἐφάνησαν ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἐκαλύφθη καὶ πάλιν ἡ ἀνασκαφεῖσα τάφος, ἵνα μὴ κωλύηται ἡ χρῆσις τῆς παραλίας ὁδοῦ.

Οὕτως εἶχεν ἡ σειρά τῶν κίωνων ἐν τῇ τάφῳ ταύτῃ. Εἰς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ σχήματος τῆς σειρᾶς τῶν κίωνων τῶν πρὸ τῶν ἀντηρίδων, ἀνεσκάψαμεν κατὰ τὴν πέραν τῆς ὁδοῦ προέκτασιν τῆς γραμμῆς τῆς κατὰ τὴν ἀντηρίδα γ. Καὶ ἐκεῖ δὲ παρατηρήθη ἡ ἀνάλογος διάθεσις τῶν βάσεων.

Ταῦτα εἶνε τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἀνευρεθέντα λείψανα τῆς οἰκοδομῆς τῶν νεωσοίκων.

B'.

Δὲν ὑπῆρξαν ὁμως γόνιμοι αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται εἰς ἄλλα εὐρήματα πλὴν ὀλίγων, ὧν τὰ κυριώτατα ἐν τῇ τομῇ τῆς διὰ τῶν νεωσοίκων ὁδοῦ. Ἄνευρέθη δηλ :

α.) Λίθος ἐνεπίγραφος ὁ φέρων ἐπὶ τῶν τεσσάρων ὄψεων ἐπιγραφὰς εἰς λατρείαν Ἀσκληπιοῦ ἀναφερομένας καὶ δημοσιευθεῖς ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι (περιόδῳ τρίτῃ 1885, τεύχει β'. σελ. 88 καὶ 89). Ὁ λίθος οὗτος ἀνευρέθη κατὰ τὸ σημεῖον Α, κατὰ τὴν τομὴν τῆς ὁδοῦ.

β.) Ἀνάγλυφον λίθου λευκοῦ μετ' ἐπιγραφῆς ΔΙΙ ΦΙΛΙΩΙ δημοσιευθὲν ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ Ἐφημερίδι (σελ. 70). Ἄνευρέθη ἐγγὺς τοῦ προηγουμένου κατὰ τὴν τομὴν τῆς ὁδοῦ.

γ.) Ἀνάγλυφον λίθου λευκοῦ μετ' ἐπιγραφῆς ΔΙΙ ΜΙΛΙΧΙΩ δημοσιευθησόμενον ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι προσεχῶς. Ἄνευρέθη κατὰ τὸ σημεῖον τ κατὰ τὴν τομὴν τῆς ὁδοῦ.

δ.) Ἐντὸς τοῦ οἰκοπέδου Α. Μπόνη κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν πλάξ φέρουσα ὄφιν ἀνάγλυφον ἐν σπείραις, τεθραυσμένα τὰ ἄνω.

ε.) Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου τεμάχιον ὁμοίας πλακὸς φέρον μέρη μικρὰ σπείρας ὄφως.

ς.) Ὅπισθεν τοῦ κυρίου τοίχου τῶν νεωσοίκων ἐν τῷ οἰκο-

πέδω Μπόνη ἐν τοῖς χώμασι δύο μεγάλα τεμάχια λίθων εἰλημένων ἐκ τῆς στέγης ἴσως τῶν νεωσοίκων. Τὸ ἕτερον τούτων μήκους 1,17, πλάτους 0,81 κατὰ τὴν ἑτέραν τῶν μακρῶν πλευρῶν εἶνε ἀπεστρογγυλωμένον, τετμημένης οὔσης τῆς ἑτέρας τῶν γωνιῶν, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν φέρει τρεῖς καὶ ἡμίσειαν ἐντομὰς ἀπαρτιζούσας τρεῖς ὀδόντας καὶ μέρος τετάρτου· βάρους ἐντομῶν 0,20, πλάτος 0,18, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ὀδόντων. Τὸ δ' ἕτερον μήκους 1,00, πλάτους 0,81 φέρει δύο ὀδόντας καὶ δύο ἐντομὰς· ὀπισθεν δ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας δύο ἐγκοπὰς φέρει εἰς ἀνύψωσιν τοῦ λίθου κατασκευασμένας.

ζ'.) Τὰ δύο τεμάχια τοῦ Ἴωνικοῦ γείσου, ἅτινα ἐλέχθησαν ἀνωτέρω ὅτι ἀνευρέθησαν ὡς περίφραγμα νεωτέρου κατασκευάσματος ἐν τοῖς νεωσοίκοις.

η'.) Πολλὰ τεμάχια ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν ἐντελῶς παραμορφωμένα.

θ'.) Δύο ἡλοὶ ὀρειχάλκινοι μεγάλοι κατιωμένοι ἐν τοῖς νεωσοίκοις τοῖς ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Κούπα.

ι'.) Τὸ ἄνω μέρος πηλίνου τύπου ὀρθοκεράμου ἄριστα διατηρούμενον, ὕψους 0,12, πλάτους 0,19.

ια'.) Τέσσαρα λίαν μικρὰ πήλινα ἀγγεῖα ἐν εἴδει ληκυθίων ταπεινῆς λίαν τέχνης, ἄνευ εἰκόνων.

ιβ'.) Πολλὰ τεμάχια πηλίνων ἀγγείων διαφόρων χρόνων.

ιγ'.) Κέραμος μεγάλη πηλίνη ἐκ τῶν τῆς στέγης τῶν νεωσοίκων διατηρουμένη ἐν τῷ μουσεῖῳ, ἀνευρεθεῖσα δὲ ἐν τῷ πρὸς τὴν θάλασσαν ἄκρῳ τῆς σκαφείσης διὰ τῆς ὁδοῦ τάφρου.

ιδ'.) Πήλινον ἱκανῶς μέγα κατασκεύασμα ἐν εἴδει μεγάλης λεκάνης, ἐν τῇ αὐτῇ τάφρῳ ἀνευρεθὲν.

Δὲν πρέπει νὰ παραλίπω ἐνταῦθα καὶ τὴν σκαφήν, ἣτις ἐγένετο πρὸ τοίχου τινὸς ἀναφανέντος ὀλίγα μέτρα ὀπισθεν τοῦ κυρίου τοίχου τῶν νεωσοίκων, πρὸς ὃν ὁμως, ὡς ἐκ τῆς ἐρεύνης τῆς γενομένης ἀπεδείχθη, οὐδεμίαν σχέσιν εἶχεν. Ὁ τοίχος οὗτος χωρεῖ ἀπὸ Ν. πρὸς Β. ἔχων ἀντηρίδας κατὰ διαστήματα ἀνάλογα, φαίνεται δ' ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ἀνήκων εἰς κτίσμα νεωτέρων χρόνων.

Ταῦτα εἶνε τὰ ἀνευρεθέντα κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὅλης ἐρεύνης νὰ ἐμελετῶντο αἰ ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπὶ οὐ σμικρὸν κατατεινόμεναι γραμμαί, ἃς δύναται τις τὸ πρῶτὸ μάλιστα νὰ παρατηρήσῃ ἡρεμούντων τῶν ὑδάτων, διότι τότε βοηθεῖ τὸ τῆς ὥρας ἐκείνης φῶς ὁμοίως εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐξηκολούθει ἡ ἔρευνα καὶ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Κούπα, καὶ νὰ διέμενον τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης ταύτης ἀνέπαφα πρὸς ἀκριβεστέραν γνῶσιν τῆς καταστάσεως μέρους τοῦ παλαιοῦ ναυστάθμου. Τοῦτο ἀπόκειται ἰδίᾳ εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ κ. Γ. Κούπα, ὅστις ἠδύνατο καὶ τῇ ἐπιστήμῃ οὐ σμικρὰν τὴν βοήθειαν νὰ παράσχῃ καὶ τῇ ναυτικῇ κατ' ἐξοχὴν πόλει τοῦ Πειραιῶς μνημεῖον καλὸν τῆς παλαιᾶς εὐκλείας νὰ παράσχῃ, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ παραχώρησις μικρᾶς ταινίας γῆς πρὸς τὴν παραλίαν ὁδὸν δὲν εἶνε κίνδυνος νὰ γείνη ζημίας πρόξενος τῷ ἄλλως μεγαλοδώρῳ ἀνδρὶ, Ἐὰν τοῦτο γείνη, δὲν ἀπολείπεται εἰμὴ τὸ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ τοῦ κ. Ἄ. Μπόνη μέρος, ὅπερ διὰ παντὸς τρόπου πρέπει ἡ Ἐταιρία ἢ ἡ Κυβέρνησις νὰ συντηρήσῃ. Τὰ δὲ λοιπὰ, ἅτε κείμενα ἐπὶ τῆς συμπτώσεως δύο ὁδῶν, ἢ μᾶλλον ἐπὶ μικρᾶς ἐκεῖ σχηματισθησομένης πλατείας, εὐκολώτατα δύνανται συντηρούμενα νὰ περιφραχθῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν καταλλήλως, καὶ οὕτω νὰ διασωθῇ κατὰ τὸ δυνατόν ἐν συνόλῳ τὸ κατ' ἐκείνο τὸ μέρος τμῆμα τῶν νεωσοίκων τῆς Ζέας.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 25 Δεκεμβρίου 1885.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

Προσθετέον εἰς τᾶνω ὅτι πρό τινων μηνῶν ὁ δῆμος Πειραιῶς ἀποκομιζὼν τὰ ἐξῶθεν τοῦ οἰκοπέδου Μπόνη καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν χώματα, τὰ ἐπὶ τῆς καμπῆς τῆς πρὸς τὸ θέατρον Τσόχα ὁδοῦ, ἀνέδειξε δύο ἐτικίονας κατὰ χώραν (τ. υ.) καὶ ἰκανὸν μέρος δύο κεκλιμένων ἐπιπέδων (φ. χ.) καὶ τὸν κατὰ τὸ γ' μετὰξὺ τῶν σημείων α καὶ ο κεχωσμένον τοῖχον. Ἐν τοῖς ἀποκομισθεῖσι τούτοις χώμασιν ἀνευρέθησαν τεμάχιά τινα μαρμάρια ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν καὶ στήλη μικρὰ λίθου Πειραικοῦ, ἐφ' ἧς εἶνε ἀναγεγλυμμένος ἄνευ τέχνης ὄφιος ἢ στήλη ἔχει κάτω

προεσοχὴν ἵνα ἐντίθεται εἰς κοίλωμα εἰς ἀσείως τινος ἐσχημα-
τισμένον. Ἐσχάτως δ' ὀλίγον ἄνωθεν τοῦ σημείου τούτου ἀνευ-
ρέθη ἐν τοῖς χώμασι μικρὸν τεμάχιον ἐπιγραφῆς εἰς Ἀσκληπιῶν
βάσεις καθίσματος κεκοσμημέναι ὑπὸ ποδῶν γρυπῶς καὶ τὸ ἥμισυ
ὀμφαλοῦ λίθου λευκοῦ περὶ ὃν ἐλίσσεται δράκων παχύτατος πτε-
ρωτός.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1886.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

